

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

מסכת סנהדרין פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה דיני ממונות בשלשה גזילות וחובות בשלשה נזק וחצי נזק תשלומי כפל תשלומי ארבעה וחמשה האונס והמפתה ומוציא שם רע בשלשה דברי ר"מ וחכמים אומרים המוציא שם רע בעשרים ושלשה שיש בו דיני נפשות:

דף א,א פרק א הלכה א גמרא מנן תיתי ליה והיו אלה לכם לחקת משפט הייתי אומר אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה ובחקירה. ומניין לדיני ממונות שהן בשלשה ונקרב בעל הבית אל האלהים ריבה בה דיין אחד עד האלהים הרי שנים אשר ירשיעון אלהים הרי כאן שלשה דברי ר' יאשיה רבי יונתן אמר הראשון תחילה נאמר. ואין דורשין תחילות. אלא עד האלהים הרי אחד אשר ירשיעון אלהים הרי שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי שלשה. ר' אומר בשנים הכתוב מדבר אתה אומר בשנים או אינו אלא באחד כשהוא אומר אשר ירשיעון אלהים אין כתיב כאן אלא אשר ירשיעון אלהים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי שלשה. ר' אבהו בעי וכרבי דיני ממונות בחמשה ושיגמר בכ"ג. אשכח תני רבי חזקיה הואיל ואמרה תורה הרוג על פי מטים הרוג על פי עדים מה עדים שנים אף מטים שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן אחד הרי חמשה.

דף א,ב פרק א הלכה א גמרא לא הן גזילות הן חבלות. אשכח תני ר"ש בן יוחי ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. אתא מימר לך בפשוטה דקרייא ותייא כרבי יוסי בר חלפתא. ר' יוסי בר חלפתא אתון תרין

בר נש מידון קומוי א"ל על מנת שתדיננו דין תורה. אמר לון אני איני יודע דין תורה אלא היודע מחשבות יפרע מאותן האנשים. מקבלין עליכון מה דנא אמר לכון. רבי עקיבה כד הוה בר נש אזל בעי מידון קומיה הוה א"ל הווי יודעין לפני מי אתם עומדין לפני מי שאמר והיה העולם שנאמר ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה' ולא לפני עקיבה בן יוסף. תני קודם לארבעים שנה עד שלא חרב הבית ניטלו דיני נפשות ובימי שמעון בן שטח ניטלו דיני ממונות. אמר ר"ש בן יוחי בריך רחמנא דלינא חכים מידון. שמואל אמר שנים שדנו דיניהם דין אלא שנקראו ב"ד חצוף ר' יוחנן וריש לקיש תריהון מרין אפילו שנים שדנו אין דיניהן דין. תמן תנינן היה דן את הדין זיכה את החייב חייב לזכאי טימא לטהור טיהר לטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו. ר' בא בשם ר' אבהו בשאמרו לו הרי את מקובל עלינו כשנים. מה אנן קיימין אם בשטעה ודנן משיקול הדעת בדא מה שעשה עשוי. אם בשטעה ודנן דין תורה בדא ישלם מביתו. רבי בא בשם רבי אבהו בשאמרו לו הרי את מקובל עלינו כשלשה על מנת שתדיננו דין תורה וטעה ודנן בשיקול הדעת ישלם מביתו שהגיס דעתו לדון יחידי דין תורה דתנינן אל תהי דן יחידי שאין דן יחיד אלא אחד. א"ר יהודה בן פזי אף הקב"ה אינו דן יחידי שנאמר וכל צבא השמי עומדיי עליו מימינו ומשמאלו אילו מטין לכף זכות ואילו מטין לכף חובה. אע"פ שאין דן יחידי

דף ב,א פרק א הלכה א גמרא חותם יחידי שנאמר אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת. אמר רבי יוחנן לעולם אין הקב"ה עושה בעולמו דבר עד שנמלך בבית דין שלמעלן מה טעם ואמת הדבר וצבא גדול. אימתי חותמו של הקב"ה אמת בשעה שנמלך בבית דין שלמעלן. א"ר לעזר כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו. ובניין אב שבכולם וה' דבר עליו רעה. מהו חותמו של הקדוש ברוך הוא רבי ביבי בשם ר' ראובן אמת מהו אמת א"ר בון שהוא אלהים חיים ומלך

עולם. אמר ריש לקיש אל"ף רישיה דאלפא ביתא מ"ם באמצעיתה תי"ו בסופה לומר אני ה' ראשון שלא קיבלתי מאחר ומבלעדי אין אלהים שאין לי שותף ואת אחרונים אני הוא שאיני עתיד למוסרה לאחר. רבי בא ורבי בנימין בר יפת הוו דיינין קומי ר' יצחק ונפק דינא עם רבי בנימן. אתא רבי בא בעי מיטרוף על רבי אמי ואלף מומחה שכפף ודן דינו דין. רבי אבהו הוה יתיב דיין בכנישתא מדרתא דקיסרין לגרמיה אמרין ליה תלמידיו ולא כן אלפן ר' אל תהא דן יחידי. אמר לון כיון דאנן חמי לי יתיב דיין לגרמי ואתון לגביי כמי שקיבלו עליהן. ותני כן במה דברים אמורים שלא קיבלו עליהן אבל אם קיבלו עליהן דן אפילו יחידי. רבי יוחנן אזל מידון קומי רבי חייה רבה אייתוב גבי חד תלמיד. ולא כן תני אב ובנו הרב ותלמידו שניהן נימנין אחד. נימר חבר ותלמיד היה כרבי לעזר לר' יוחנן. גזר דין נפקו מן דרב לגרמיה מן דרבי אחא לגרמיה מן דרבי יונה ור' יוסי לגרמיהון. תמן תנינן הנוטל שכרו לדון דינו בטילין

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא כיני מתניתא החשוד ליטול שכרו ודן. חד בר נש אזל מידון קומי רב הונא א"ל אייתי לי בר נש דיסוק תחותי לדיקלא. רב הונא הוה רעי תורין והוה ידע שהדו לבר נש א"ל איתא שהד עלי א"ל הב לי אגרי ותני כן נותנין לדיין שכר בטילו ולעד שכר עדותו. חד בר נש סאב לחד כהן אתא עובדא קומי ר' יצחק ואוכליה חולין. סברין מימר שיוצאין לו דמי תרומה מתוכם. תני ר' אליעזר בן רבי יוסי הגלילי אומר המבצע חוטא והמברך את המבצע הרי זה כמנאץ לפני המקום שנאמר ובוצע ברך נאץ ה'. אלא יקוב הדין את ההר כשעשה משה אבל אהרן משים שלום שנאמר בשלום ובמישור הלך אתי. תני רבי ליעזר בן יעקב אומר מה תלמוד לומר ובוצע ברך נאץ ה' משלו משל למה הדבר דומה לאחד שגנב סאה חיטין והוליכה לנחתום והפריש חלתה והאכילה לבניו הרי זה מברך ואינו אלא מנאץ. ר"מ אומר מה תלמוד לומר

ובוצע ברך נאץ ה' אילו אחי יוסף שנאמר מה בצע כי נהרוג את אחינו וגו'. רבי יהושע בן קרחה אומר מצוה לבצע שנאמר אמת ומשפט שלום כל מקום שיש אמת אין משפט שלום יש שלום אין משפט אמת ואי זה אמת שיש בו משפט שלום הוי אומר זה ביצוע. דן את הדין זיכה לזכאי חייב לחייב מעלה עליו הכתוב כילו עשה צדקה עם הזכוי וכילו עשה צדקה עם החייב. צדקה עם הזכוי שהחזיר לו ממונו ועם החייב שהוציא גזילו מתחת ידו. אמר ר' אבהו משפט משפט אמורין בפרשה אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם. רבי זכריה בעי קומי רבי אמי עבדין עובדא כההן תנייא. תני ר' שמעון בן מנסיא אומר פעמים שאתה רשאי לבצע פעמים שאין אתה רשאי לבצוע כיצד שנים שבאו אל הדיין עד שלא שמע דבריהן או מששמע דבריהן ואינו יודע היכן הדין נוטה רשאי לומר להן צאו ובצעו משתשמע דבריהן ויודע אתה היכן הדין נוטה אין אתה רשאי לבצוע. שנאמר פוטר מים ראשית מדון ולפני התגלע הריב נטוש. עד שלא נתגלע הריב אתה רשאי לנוטשו משנתגלע הדין אין אתה רשאי לנוטשו. א"ר מתנייה אף הפשרה צריכה הכרע הדעת. ר' יהודה בן לקיש אמר שנים שבאו אל הדיין אחד רך ואחד חזק עד שלא שמע דבריהן רשאי לומר להן איני נזקק לכם שמא יתחייב החזק ויהא החזק אויבו מששמע דיבריהן אין רשאי לומר להן איני נזקק לכם שנאמר לא תגורו מפני איש. רבי יהושע בן קרחה אומר הרי שהיה יושב אצל הדיין וראה זכות לעני וחובה לעשיר מניין שלא ישתוק שנאי לא תגורו מפני איש אל תכניס דבריך מפני איש. ויהו הדיינין יודעין את מי הן דנין ולפני מי הן דנין ויהו העדים יודעין את מי מעידין ולפני מי מעידין לפני מי שאמר והיה העולם שנאמר ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה' ואומר אלהים נצב בעדת אל. וכן יהושפט אומר לשופטים ראו מה אתם עושים כי לא לאדם תשפטו כי לה' וכי אפשר לבשר ודם לדון את בוראו אלא אמר הקב"ה אנא אמרית דיהא לראובן

מאה דינר ולשמעון ולא כלום ואת נוטלן מזה ונותנן לזה עלי לשם לו

דף ג,א פרק א הלכה א גמרא וליפרע מאותו האיש. תני רבן שמעון בן גמליאל אומר הדין בשלשה ופשרה בשנים יפה כח הפשרה מכח הדין ששנים שדנו יכולין לחזור בהן ושנים שפישרו אין יכולין לחזור בהן: האונס והמפתה וכו'. רבי מנא אמר בנערה מאורסה פליגי רבי מאיר אומר מפסדת כתובתה בשלשה ונסקלת בעשרים ושלשה. וחכמים אומרים מקום שנסקלת שם מפסדת כתובתה אבל במוציא שם רע כל עמא מודו מקום שהעדים נסקלין שם הבעל לוקה ונותן מאה סלע. א"ל רבי יוסי בי רבי בון הן תנינתה פלגה את עביד פלגיה. אלא במוציא שם רע פליגי רבי מאיר אומר הבעל לוקה ונותן מאה סלע בשלשה והעדים נסקלין בכ"ג ורבנין מרין מקום שהעדים נסקלין שם הבעל לוקה ונותן מאה סלע אבל בנערה מאורסה כל עמא מודו מקום שנסקלת שם מפסדת כתובתה. ותייא דרבי מנא כרבי זעירא ודרבי יוסי בי רבי בון כרבי אבהו. רבי אבהו שאל שור הנסקל כרבי מאיר מהו שיתן הכסף בשלשה ויסקל בעשרים ושלשה. אמר ליה רבי יוסי בי רבי בון שור הנסקל כולו ממון הוא וגזירת הכתוב שייסקל:

דף ג,א פרק א הלכה ב משנה מכות בשלשה משום ר' ישמעאל אומר בעשרים ושלשה עיבור החדש בשלשה עיבור השנה בשלשה דברי ר' מאיר רבן שמעון בן גמליאל אומר בשלשה מתחילין ובחמשה נושאין ונותנין וגומרין בשבעה ואם גמרו בשלשה מעוברת סמיכת הזקנים ועריפת העגלה בשלשה דברי רבי שמעון

דף ג,ב פרק א הלכה ב משנה ורבי יהודה אומר בחמשה חליצה ומיאונין בשלשה נטע רבעי ומעשר שני שאין דמי ידועין בשלשה וההקדשות בשלשה וערכים המיטלטלין בשלשה רבי יהודה אומר אחד מהן כהן

ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן דיני נפשות בעשרים ושלושה הרובע והנרבע בעשרים ושלושה שנאמר והרגת את האשה ואת הבהמה ואומר ואת הבהמה תהרוגו שור הנסקל בעשרים ושלושה שנאמר השור יסקל וגם בעליו יומת כמיתת הבעלים כן מיתת השור הארי הזאב והדוב והנמר והברדלס והנחש מיתתן בעשרים ושלושה ר' ליעזר אומר כל הקודם להורגן זכה ר' עקיבה אומר מיתתן בעשרים ושלושה:

דף ג, ב פרק א הלכה ב גמרא רבי אבהו בעי מכות בעשרים ושלושה פעמים שמת ממכותיו והרי יש בו דיני נפשות. בר קפרא שמע כולהון מהדא יברכך ה' וישמרך מיכן שמתחילין בשלושה. יאר ה' פניו אליך ויחנך מיכן שנושאים ונותנים בחמשה. ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום מיכן שגומרין בשבעה. רבי יהושע בן לוי שמע כולהון מהדא ויקח רב טבחים את שלשת שומרי הסף מיכן שמתחילין בשלושה. וחמשה אנשים מרואי פני המלך מיכן שנושאים ונותנים בחמשה ושבעה אנשים רואי פני המלך מיכן שגומרין בשבעה. א"ר יונתן מיכן לסנהדרין גדולה של כל ישראל ויקח שר הטבחים את שריה כהן הראש ואת צפניה כהן הרי שנים ושבעה אנשים מרואי פני המלך הרי תשעה וששים איש מעם הארץ הרי שבעים חסר אחד ומן העיר סריס אחד הרי שבעים. אית תניי תני שבעים ואחד ויקח רב הטבחים את שלשת שומרי הסף ושבעה מרואי פני המלך וששים איש מעם הארץ ומן העיר לקח סריס אחד הרי שבעים ואחד ולמה קוריהו סריס שמסרס את ההלכה כתוב אחד אומר חמשה וכתוב אחד אומר שבעה להביא שני סופרי הדיינים. לית כאן עיבור החדש אלא קידוש החדש. שמואל אמר אין קידוש החדש פחות מעשרה. חבירים מהו ליכנס לקידוש החדש אמר רבי הושעיה חבר הוינא ואעלי רבי שמואל בר רב יצחק לקידוש החדש ולינא ידע אין סלקית ממניינא אין לא. פשיטא דלא סליק למה בגין דהוה חתניה או משום שאין חבירין נכנסין לקידוש החדש. א"ר כהנא

חבר הוינא ואעלי רבי תנחום בר חייה לקידוש החדש וסלקית ממיינינא הדא אמרה שחבירים נכנסין לקידוש החדש. חברים מהו ליכנס לעיבור שנה נישמענה מהדא מעשה בר"ג שאמר יקרוני שבעה זקינים לעלייה ונכנסו שמנה אמר מי הוא שנכנס שלא ברשות עמד שמואל הקטן על רגליו ואמר אני עליתי שלא ברשות הלכה נצרכה לי ונכנסתי לשאול עליה. אמר לו רבן גמליאל ומה אלדד ומידד שכל ישראל יודעים שאילו הן שנים

דף ד, א פרק א הלכה ב גמרא אמרתי שאתה אחד מהן. ואפילו כן לא עיברוה בההוא יומא ואפלגינה במילי דאורייתא ועברוה ביומא דבתרה. תני סנהדרין שראו את ההורג אית תניי תני שנים נעשין עדים ומעידין בפני השאר אית תניי תני כולן עדים ומעידין בפני אחרים. ר' יהודה בר פזי בשם ר' זעירא כשם שחולקין כאן כך חולקין בעדות החדש. ויקום חד ויתיב חד ויקום חד ויתיב חד. שנייא היא שאין העד נעשה דיין. רב הונא ידע שהדו לחד בר נש אזל בעי מידון קומיה וכפר ביה. א"ר שמואל בר רב יצחק בגין דאת ידע דר' הונא אינשא רבה את כפר ביה. מהו דייזיל ויסהוד עלך קומי בית דין חורין א"ל רב הונא ועבדין כן א"ל אין. ושרא רב הונא גרמיה מן ההוא דינא ואזל ואסהיד קומי בית דין חורון. תני ר' שמעון בן יוחי וקדשתם את שנת החמשים שנים אתה מקדש ולא חדשים. והתנינן ראש בית דין אומר מקודש מהו מקודש מקויים. תני לקידוש החדש מתחילין מגדול א"ר חייה בר אדא מתניתא אמר' כן ראש בית דין אומר מקודש. תני לעיבור החדש מתחילין מן הצד א"ר זבידא וההן ביתא דלרע לא נהגין כן. ולא שמיע דמר ר' חייה בר מרייה ורבי יונה רבי בא בר חייה בשם ר' יוחנן לעיבור החדש מתחילין מגדול לעיבור שנה מתחילין מן הצד. וכבר נכנס רבי יוחנן והיה קטן שבכולם אמרו לו אמור הרי השנה מקודשת בעיבורה אמר הרי השנה מקודשת בעיבורה. א"ר

יונתן ראה לשון שלימדנו בן הנפח אילו אמר בעיבורה הייתי אומר אילו אחד עשר יום שהחמה עודפת על לבנה אלא בעיבורה שהוסיפו לה חכמים שלשים יום. ר' יעקב בר אחא ר' יסא בשם ר' יוחנן לעיבור הולכין אחר המינוי לבית הוועד הולכין אחר הרגל והוא שיש כל אחד מדבר במקומו וחותם כגון ר' חנינה פתח ר"י וריש לקיש חותמין ר' בא בר זבדי פתח ר' יסא ור' אמי חותמין רבי חגי פתח רבי יונה ורבי יוסי חותמין. ר' כהנא אימני קומי רבי יעקב בר אחא ואעל רבי יעקב בר אחא קמיה מנייה לעיבורא. אמר אכן מרה דשמעתא לא מקיים לה. רבי חייה בר ווה הוה קאים מצלי עאל רב כהנא וקם ליה מן חורי מצלי. חסל ר' חייה ויתיב ליה בגין דלא מיעבר קומוי. שרי רב כהנא מאריך בצלותיה כיון דחסל אמר כן אתון נהגן לציעורי רבכון. א"ל רבי אנא מבית עלי קאתינא דכתיב בהו אם יתכפר עון בית עלי בזבח ומנחה בזבח ומנחה אין מתכפר אבל מתכפר בתפילה. וצלי עלוי וזכה למיסב עד דאיתעבדון טופריי סומקין כהדא דקקה.

דף ד, ב פרק א הלכה ב גמרא ריש לקיש אקדמון ליה חד סב בעיבור ואעלוניה מן ההוא תרעא דלהן. אמר כן יהא בשכרן. ולא שמיע דמר ר' קריפסדא בשם ר' יוחנן מעשה ועיברו את השנה שלשה רועי בקר חד אמר בכיר ולקיש באדר מינץ וחד אמר תור באדר בעריה ימות ובטול תינתא ישלח משכיה וחד אמר קדום באדר פח בלועך יפיק לקיבליה. ונן חמיין הדין שתא ולית בה חד מינהון ועיברו השנה על פיהם. א"ר חלבו ובית דין הסכים עמהן ולא כן אמר ר' זעירא והוא שיהו הכל מודין מצד אחד. כיון דאילין מודין לאילין ואילין לאילין כמי שכולם מודין מצד אחד. וריש לקיש מקפיד על הדא מילתא חשש על מה דמר רבי לעזר דמר ר' לעזר והיתה על ידי הנביאים החוזים שוא בסוד עמי לא יהיו זה עיבור ובכתב בית ישראל לא יכתבו זה המינוי ואל אדמת ישראל לא יבואו זה ארץ

ישראל. רבי לעזר כד סלק הכא אמר הא גביי חדא. כד מינוניה אמר הא גביי תרי. כד עאל לעיבורא אמר הא גביי תלת. רבי בא בר זבדא בשם רב טעמא דרבי לעזר בי רבי צדוק בשעה שרואין בית דין שלמעלן בית דין שלמטן שמקדשין אותו גם הם מקדשין אותו. ר' לעזר בשם ר' חנינה מעשה בעשרים וארבע קריות של בית רבי שנכנסו לעבר שנה בלוד ונכנסו בהן עין רע ומתו כולם בפרק אחד מאותה שעה עקרוה מיהודה וקבעוה בגליל. בעיון מיעקר אף אהן סימנא. אמר לון רבי סימון אין אנו מניחין ביהודה אפילו זכר והרי מצינו שקידשו את השנה בבעלת. הדא בעלת זימנין מיהודה וזימנין מדן. אלתקא וגבתון ובעלת הרי הן מיהודה בעלה ועיים ועצם הרי מדן. והרי מצינו שקידשו את השנה בבעלה מימר בתים מיהודה ושדות מדן. רבי ירמיה בעא קומי ר' זעירא ולוד לאו מיהודא היא א"ל אין ומפני מה אין מעברין בה א"ל שהן גסי רוח ומעוטי תורה הפיך אפוי וחמא רבי אחא ורבי יודה בן פזי אמר ליה איטה עבדתני מבזה רבנן. על שלשה סימנין מעברין את השנה על אביב ועל התקופה ועל פירות האילן. על שנים מעברין על אחד אין מעברין ואם עיברוה הרי זה מעוברת. וכשהיה אביב אחת מהן היו שמיחין רשב"ג אומר אף על התקופה. על שלש ארצות מעברין לשנה על יהודה ועל עבר הירדן והגליל על שתים מעברין על אחת אין מעברין ואם עיברוה אינה מעוברת. וכשהיתה יהודה אחת מהן היו שמיחין מפני שהעומר בא ממנה. אין מעברין לא מפני הצינה ולא מפני הגשמים ואם עיברוה אינה מעוברת. אין מעברין לא מפני הגדיים ולא מפני הגוזלין ולא מפני החלב.

דף ה, א פרק א הלכה ב גמרא וכולם סעד לשנה ואם עיברוה מעוברת. רבי ינאי אמר משום ר"ג שהיה אומר אימריא רכיכין וגוזלייא דקיקין ושפר באפוי ובאפי חבריי מוספא על שתא דא תלתין יומין. תני אמר ר' יודן מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו יושבין על גב מעלה בהר הבית ויוחנן סופר הלז יושב לפניו. אמר

לו רבן גמליאל כתוב לאחנא בני דרומא עילאה ואחנא בני דרומא ארעייא שלמכון יסגא. מודענא לכון דמטא זמן ביעורא לאפוקי מעשרייא מעומרי שיבלייא ולאחנא בני גלילא עילאה ובני גלילא ארעייא שלמכון יסגא. מודענא לכון דמטא זמן ביעורא תפקון מעשרייא ממעטני זיתיא לאחנא בני גלותא דבבל בני גולתא דמדי בני גולתא דיוון ושאר כל גלוותא דישראל שלמכון יסגא. מודענא לכון דאימריא רכיכין וגוזליא דקיקין וזימנא דאביבא לא מטא ושפר מילתא באפיי ואנפי חבריי מוספא על שתא דא תלתין יומין אין מעברין לשנה אלא אם כן היתה חסירה רוב החודש וכמה רוב החודש ששה עשר יום. ר' יהודה אומר שתי ידות החודש אחד ועשרים יום. א"ר שמואל בר נחמן והוא שיקרב העומר סוף ניסן של תקופות. א"ר יוסי עד הפסח. אמר רב מתניה והוא שיטלו לולב בסוף תשרי של תקופות. אין מעברין לשנה לא פחות מחדש ולא יותר על חדש ואם עיברוה אינה מעוברת. אין מעברין לא בשביעית ולא במוצאי שביעית ואם עיברוה הרי זו מעוברת. אימתי רגילין לעבר בערבי שביעיות ר' זעירא בשם ר' אבהו הדא דתימר עד שלא התיר ר' ליקח ירק מחוץ לארץ אבל משהתיר ר' ליקח ירק מחוצה לארץ היא שביעית שאר שני שבוע. היה ר"מ אומר הרי הוא אומר ואיש בא מבעל שלישה ויבא לאיש האלהים לחם בכורים עשרים לחם וגו'. והואיל והיתה השנה צריכה להתעבר מפני מה לא עיברה אלישע אלא מלמד שהיו שני רעבון והיו קופצים לגרנות. אית תניי תני אין מעברין מפני הטומאה ר' יוסי אומר מעברין שכן מצינו בחזקיה שעיבר מפני הטומאה שנאמר כי מרבית העם מאפרים ומנשה וישראל וזבלון לא הטהרו כי אכלו את הפסח בלא ככתוב כי התפלל יחזקיהו לאמר ה' הטוב יכפר בעד. ר"ש אומר אע"פ שעיברו ניסן אין מעובר אלא אדר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש עישה יחזקיהו לציבור לעשות פסח שני. אית תניי תני מעברין מפני הטומאה אית תניי תני אין מעברין מאן דאמר אין

מעברין מינה כי אכלו את הפסח בלא ככתוב ומאן דמר
מעברין

דף ה, ב פרק א הלכה ב גמרא מה מקיים בלא ככתוב
מפני שעיברו ניסן ואין מעברין אלא אדר. ותייא כיי
דמר ר' סימון בר זביד גולגולת ארנן היבוסי מצאו תחת
המזבח. כתיב כל לבבו הכין לדרוש האלהים ולעשות
וללמד בישראל חק ומשפט. ר' סימון בר זביד ור'
שמואל בר נחמן חד אמר אפילו כמה עשה לטהרת
הקודש לא יצא ידי טהרת הקודש וחד אמר אפילו כל
מעשים טובים שעושין לטהרת הקודש לא יצא ידי
טהרת הקודש. כתיב ויחילו באחד לחדש הראשון
לקדש וביום שמונה לחודש באו לאולם ה' ויקדשו את
בית ה' לימים שלשה וביום ששה עשר לחדש הראשון
כילו. והלא ליום אחד היו יכולין לבער כל עבודה
כוכבים שהיה שם א"ר אידי מפני צלמי כשדים שהיו
חקוקים בשר. ששה דברים עשה חזקיהו על שלשה
הודו לו ועל שלשה לא הודו לו. שהיה גירר עצמות
אביו על מיטת חבלים וכיתת נחש הנחושת וגנז טבלה
של רפואות והודו לו. סתם מי גיחון העליון וקיצץ
דלתות ההיכל ועיבר ניסן בניסן ולא הודו לו. אין
מעברין קודם ר"ה ואם עיברוה אינה מעוברת אבל
מפני הדוחק מעברין אחר ר"ה מיד אעפ"כ אינו מעובר
אלא אדר. רבי אומר ניסן לא נתעבר מימיו והתנינן
אם בא החדש בזמנו. אם בא לא בא. רב אמר תשרי
לא נתעבר מימיו והתנינן אם היה החדש מעובר. אם
היה לא היה. וכשקידשו את השנה באושא ביום
הראשון עבר ר' ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה ואמר
כדברי רבי יוחנן בן נורי אמר רבן שמעון בן גמליאל לא
היינו נוהגין כן ביבנה. ביום השני עבר רבי חנניה בן
רבי יוסי הגלילי ואמר כר' עקיבה אמר רבן שמעון בן
גמליאל כך היינו נוהגין ביבנה. ותתני קידשוהו
בראשון ובשני רבי זעירא בשם רב חסדאי אותה השנה
נתקלקלה. מהו בראשון ומהו בשני רבא בשם רב שנה
אחד ושנה שני. והתני קידשוהו ביום הראשון וביום

השני קידשוהו קודם זמנו או לאחר עיבורו יום אחד יכול יהא מקודש. תלמוד לומר אותם אותם אלה הם מועדי אין אלה הן מועדי קודם לזמנו תשעה ועשרים יום לאחר עיבורו שנים ושלשים יום. ומניין שמעברין את השנה על הגליות שגלו ואדיין לא הגיעו תלמוד לומר בני ישראל מועדי עשה מועדות שיעשו כל ישראל. א"ר שמואל בר נחמן והן שהגיעו לנהר פרת. אין מעברין את השנה אלא ביהודה ואם עיברוה בגליל מעוברת. העיד חנינה איש אונו שאם אינה יכולה להתעבר ביהודה שמעברין אותה בגליל. אין מעברין אותה בח"ל ואם עיברוה אינה מעוברת. אית חמי בגליל אין מעברין בחוצה לארץ מעברין. בגליל אין מעברין ואם עיברוה מעוברת בחוצה לארץ אין מעברין ואם עיברוה אינה מעוברת. ביכולין לעבר בארץ ישראל אבל בשאינן יכולין לעבר בארץ ישראל שמעברין אותה בחוצה לארץ. ירמיה עיבר בחוצה לארץ. יחזקאל עיבר בחוצה לארץ. ברוך בן נריה עיבר בחוצה לארץ. חנניה בן אחי רבי יהושע עיבר בחוצה לארץ שלח ליה רבי שלשה איגריין גבי ר' יצחק ורבי נתן. בחדא כתב לקדושת חנניה ובחדא כתב גדיים שהינחת נעשו תיישם ובחדא כתב אם אין את מקבל עליך צא לך למדבר האטד ותהי שוחט

דף ו,א פרק א הלכה ב גמרא ונחוניין זורק. קרא קדמייתא ואוקדון תנייתא ואוקרון תליתא בעי מבסרתהון. אמרין ליה לית את יכיל דכבר אוקרתנין. קם ר' יצחק וקרא באורייתא אלה מועדי חנניה בן אחי ר' יהושע אמר אלה הם מועדי ה' אמר לון גבן. קם רבי נתן ואשלים כי מבבל תצא תורה ודבר ה' מנהר פקוד. אמרין ליה כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם. אמר לון גבן אזל קבל עליהן קמי רבי יהודה בן בתירה לנציבין. א"ל אחריהם אחריהם. א"ל לי נא ידע מה תמן. מה מודע לי דאינון חכמין מחשבה דכוותי. מכיון דלא ידעי מחשבה דכוותיה ישמעון ליה ומכיון דאינון חכמין מחשבה

דכוותיה ישמע לון. קם רכב סוסיא הן דמטא מטא והן דלא מטא נהגין בקילקול. כתיב ואל יתר זקני הגולה אמר הקב"ה ביותר הם עלי זקני הגולה. חביבה עלי כת קטנה שבארץ ישראל יותר מסנהדרין גדולה שבחוצה לארץ. כתיב החרש והמסגר אלף ואת מר הכן. רבי ברכיה בשם רבי חלבו ורבנן. רבי ברכיה בשם רבי חלבו אמר החדש אלף והמסגר אלף ורבנן אמרי כולהן אלף. רבי ברכיה בשם רבי אילו החבירים ורבנן אמרי אילו הבולבוטין. רבי הושעיה כד הוה מקבל סהדיא בעיני טב הוה אמר לון הווי יודעין כמה עדות יוצא מפיכם כמה שכר בתים יוצא מפיכם. א"ר אבונה ואין כיני אפילו בדיני נפשות. בת שלש שנים ויום אחד בא עליה הרי זה בסקילה נמלכו בית דין לעברו ובא עליה אינו בסקילה. א"ר אבין אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי בת שלש שנים ויום אחד נמלכו בית דין לעברו הבתולין חוזרין ואם לאו אין הבתולין חוזרין. סמיכת הזקנים ועריפת העגלה בשלשה דברי רבי שמעון רבי יהודה אומר בחמשה. מה טעמיה דר' שמעון וסמכו שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהן אחד הרי שלשה. מה טעמיה דרבי יהודה וסמכו שנים זקני שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי חמשה ובעגלה ערופה מה טעמיה דר' שמעון זקיניך שנים ושפטיך שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי חמשה. מה טעמיה דרבי יהודה זקיניך ושופטיך שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי שלשה. אמר רבי נראין דברי רבי יהודה בערופה דלא דריש ויצאו ונראין דברי רבי שמעון בסמיכה דלא דריש וסמכו. אין תימר נראין דברי רבי יהודה בערופה כמו דודרש וסמכו ידרוש ויצאו אשכח תימר ויצאו שנים זקניך שנים ושפטיך שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי שבעה. מה מקיים רבי שמעון זקיניך ושפטיך זקיניך שהן שופטיך. תני רבי ליעזר בן יעקב אומר זקיניך זה בית דין הגדול ושפטיך זה מלך וכהן גדול. תני הסמיכות בשלשה לא סמיכה היא

סמיכות. תמן קריי למנוייה סמיכותא. א"ר בא בראשונה היה כל אחד ואחד ממנה את תלמידיו כגון רבי יוחנן בן זכיי מינה את רבי ליעזר ואת רבי יהושע ורבי יהושע את רבי עקיבה ורבי עקיבה את רבי מאיר ואת ר"ש. אמר רבי מאיר תחילה

דף ו,ב פרק א הלכה ב גמרא נתכרכמו פני ר' שמעון אמר לו רבי עקיבה דייך שאני ובוראך מכירין כוחך. חזרו וחלקו כבוד לבית הזה. אמרו בית דין שמינה שלא לדעת הנשיא אין מינויו ונשיא שמינה שלא לדעת בית דין מינויו מינוי. חזרו והתקינו שלא יהו ב"ד ממנין אלא מדעת הנשיא ושלא יהא הנשיא ממנה אלא מדעת ב"ד. תני בראשונה היו כותבין שטרי חליצה במותב פלוני ופלוני חלצה פלנית בת פלוני לפלוני בר פלוני בפנינו דקרבת לקדמנא ושרת סיניה מעילוי ריגליה דימינא ורקת קדמנא רוקא סמיתחזי לנא על ארעא ואמרת ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו. תני בראשונה היו כותבין שטרי מיאונין במעמד פלוני ופלוני מיאנה פלנית בת פלוני בפלוני בר פלוני בפנינו לא רעינא ביה לא שוייהנא ליה לא צבינא להיתנסבא ליה. א"ר יוחנן הקדש שפדיין יותר על דמיו הרי זה פדוי ומעשר שני שפדיין יותר על דמיו הרי זה אינו פדוי. מה בין הקדש מה בין מעשר שני א"ר לא הקדש יש לו תובעין מעשר שני אין לו תובעין. ר' יונה בעא כמאן דמר אינו כנכסיו ברם כמאן דמר כנכסיו הוא. מה בין הקדש מה בין מעשר שני א"ר יוסי ולא כבר נאמר טעמא הקדש יש לו תובעין מעשר שני אין לו תובעין. ר' זירא בעא קומי רבי אמי נבדק אותו האיש ואמר לא נתכוונתי. אמר ליה לכי בדק. א"ר יוחנן הקדש שפדיין ולא הוסיף חומש הרי זה פדוי ומעשר שני שפדיין ולא הוסיף חומש אינו פדוי. מה בין מעשר שני להקדש אמר רבי לא שכן אדם מצוי להיות מרבה בהקדישו. רבי יונה בעי כמאן דמר אינו כנכסיו ברם כמאן דמר כנכסיו. מה בין הקדש למעשר שני אמר רבי יוסי ולא כבר את אמר טעם

ש'אדס מצוי להרבות בהקדישו. תני ההקדישות בשלשה. הדא דתימר במקדיש גוף השדה אבל אם אמר הרי עלי מנה להקדש. נישמענה מהדא ערכים המיטלטלין בשלשה. וכי יש ערכים שאין מיטלטלין. רבי יעקב בר אחא ר' שמעון בר ווה בשם רבי חנינה האומר ערכי עלי ובא לסדרו מקרקע שמין לו בעשרה ממטלטלין בשלשה. האומר ערכי עלי אינו כאומר דמי שדי עלי אבל אם אמר הרי עלי מנה להקדיש שמין לו בשלשה. לכשיעשיר נידון בהשג יד. תני העבדים והשטרות והמטלטלין אין להן איגרות בקורת. רבי יודן בן פזי אמר אכרזה. עולא בר ישמעאל אמר עבדים שלא יברחו השטרות והמטלטלין שלא יגנבו. רבי בא בר כהנא בעא קומי רבי יוסי לית הדא אמרה שעבדים נפדין בשלשה. אמר ליה אין והתנין בקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן.

דף ז, א פרק א הלכה ב גמרא אמר ליה אכין אדם דכא בן חורין הוא. חנניה בר שלמיה אמר בשם רב אתא עובדא קומי רבי ובעא למיעבד כרבנן. א"ל רבי לעזר בן פרטא בן רבי לעזר בן פרטא רבי לא כן לימדתנו משום זקיניך אלא אם עשו איגרת ביקורת. א"ל אין וחזר ועבד כר"ג: פיס'. דיני נפשות בעשרים ושלשה. ר' אבהו שאל שור הנסקל כרבי מאיר מהו ליתן הכסף בשלשה ניסקל בעשרים ושלשה. א"ל רבי יוסי בי רבי בון שור הנסקל כולו ממון הוא וגזירת הכתוב שיסקול. אגנטוס הגמון שאל לרבי יוחנן בן זכאי השור יסקל וגם בעליו יומת. אמר ליה שותף ליסטטים כליסטטים. וכשיצא אמרו לו תלמידיו רבי לזה דחיתה בקנה לנו מה את משיב. אמר להן כתיב השור יסקל וגם בעליו יומת כמיתת הבעלים כן מיתת השור הקיש מיתת בעלים למיתת השור מה מיתת בעלים בדרישה וחקירה בעשרים ושלשה אף מיתת השור בדרישה וחקירה בעשרים ושלשה:

דף ז, א פרק א הלכה ג משנה אין דנין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול אלא בבית דין

של שבעים ואחד ואין מוציאין למלחמת הרשות אלא על פי ב"ד של שבעים ואחד ואין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד עושין סנהדריות לשבטים אלא בבית דין של שבעים ואחד ואין עושין עיר הנדחת אלא בבית דין של שבעים ואחד אין עושין עיר נדחת בספר ולא שלש עיר נדחת אבל עושין אחת או שתיים :

דף ז, א פרק א הלכה ג גמרא איתא חמי שנים אין דנים לא כל שכן שבט. אמר רבי מתניה בנשיא שבטים היא מתניתא. אמר ר' ליעזר בחורש שבין שני שבטים היא מתניתא. אמר ר' זירא נאמר כאן זדון ונאמר להלן זדון בזדון דברו הנביא מה זדון שנאמר להלן בנביא השקר הכתוב מדבר אף זדון שנאמר כאן בנביא השקר הכתוב מדבר. אמר ר' חזקיה נאמר כאן דיבר ונאמר להלן אשר ידבר הנביא בשם ה' מה דיבר שנא' להלן בנביא השקר הכתוב מדבר אף דיבר שנא' כאן בנביא השקר הכתוב מדבר : פיסקא אין מוציאין למלחמת הרשות אלא על פי בית דין של שבעים ואחד וכו'. ר' יהודה אומר בתחילה ויעל דוד בדבר גד זה מלך ונביא ויחל שלמה לבנות את בית ה' אלהי ישראל בהר המוריה אשר נראה אלו אורים ותומים. לדוד אביהו זה סנהדרין. שאל אביך ויגדך זקיניך ויאמרו לך. השיר.

דף ז, ב פרק א הלכה ג גמרא וילך אחריהם הושעיה וחצי שרי יהודה. תודות. ואעמידה שתי תודות גדולות ותהלכות לימין מעל החומה לשער האשפות. אמר רבי שמואל בר יודן מה כתיב מהלכות לא תהלכות. אלא בניטלות על ידי אחר. רב הונא בר חייה בשם רב מייתי לה דבר תורה ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת כל כליו וכן תעשו כן תעשו לדורות. משה זה מלך ונביא אהרן אילו אורים ותומים. אספה לי שבעים איש מזקני ישראל זה סנהדרין. שאל אביך ויגדך וגו'. השיר. וילך אחריהם הושעיה וחצי שרי יהודה. תודות. ואעמידה שתי

תודות גדולות ותהלוכות לימין מעל לחומה לשער האשפה. אמר רבי שמואל בר יודן מה כתיב מהלכות לא תהלוכות אלא בניטלות ע"י אחר. כיצד היו מהלכות ר' חייה רבה ורבי שמעון בר רבי חד אמר זו כנגד זו וחרנה אמר זו אחר זו. ושניהן מקרא אחד דורשין. והתודה השנית ההולכת למול ואני אחריה. מאן דמר זו כנגד זו והוא יושב ממולי ומאן דמר זו אחר זו ומלק את ראשו ממול ערפו. ומאן דמר זו כנגד זו נמצא כל מקום ומקום מתכפר בתודה אחת ומאן דמר זו אחר זו נמצא כל מקום ומקום מתכפר בשתי תודות. מאן דמר זו אחר זו יאות דתנינן הפנימית נאכלת והחיצונה נשרפת ומאן דמר זו כנגד זו אי זו היא הפנימית זו שסמוכה לבית. ר' יסא בשם רבי יוחנן על פי נביא נאכלת. אמר ר' זירא תניי תמן נביא יש כאן אורים ותומים למה אני צריך. אשכח תני ר' יהודה אומר צריך אורים ותומים. א"ר אבהו אתפלגון רבי יוחנן וריש לקיש חד אמר בונין ואחר כך מקדישין וחרנה אמר מקדישין ואחר כך בונין. מאן דמר בונין ואחר כך מקדישין אין רואין את המחיצות כילו הן עולות. ביקשו להוסיף על היכל במה מוסיפין בשתי הלחם. ומקדישין ביום טוב אלא בלחם הפנים. ומקדישין בשבת אלא בלילה. ומקדישין בלילה. א"ר יוסי בי רבי בון במנחת מאפה. ניחא בעלייתן מן הגולה שהקריבו ואח"כ קידשו בהכנסתן לארץ במה קידשו. אמר רבי יוסי בי ר' בון בשתי תודות

דף ח,א פרק א הלכה ג גמרא הבאות מנוב וגבעון. אבא שאול אומר שתי ביצים היו שם התחתונה והעליונה אין קדושתה גמורה. התחתונה נתקדשה בכולן והעליונה בעלייתן מן הגולה לא במלך ולא באורים ותומים. לפיכך התחתונה עם הארץ אוכלין שם קדשים קלין ומעשר שני וחברים אוכלים שם קדשים קלין אבל לא מעשר שני. והעליונה עם הארץ אוכלין שם קדשים קלין אבל לא מעשר שני וחבירים

אוכלין שם קדשים קלין ומעשר שני. מפני מה לא קידשוה מפני שהיתה תורפת ירושלים שם והיתה יכולה ליכבש משם. ואין עושין סנהדריות לשבטים תלמוד לומר לשבטיך ושפטו את העם. אין עושין עיר הנידחת רבן יוחנן בשם ר' הושעיה תלתא אמורין חד אמר אחת עושין שתים אין עושין וחרנה אמר הסמוכות עושין המפוזרות אין עושין וחרנה אמר מפוזרות אין עושין כל עיקר שמא יפוצו עובדי כוכבים ויבואו לארץ ישראל. ואית דבעי מימר שמא יפוצו האויבים ויבואו לידי קרחה:

דף ח, א פרק א הלכה ד משנה סנהדרין גדולה היתה של שבעים ואחד וקטנה של עשרים ושלושה מניין לגדולה שהוא של שבעים ואחד שנאמר אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ומשה על גביהן הרי שבעים ואחד רבי יהודה אומר שבעים ומניין לקטנה שהיא של עשרים ושלושה שנאמר ושפטו העדה והצילו העדה עדה שופטת ועדה מצלת הרי עשרים ומניין לעדה שהיא עשרה שנאמר עד מתי לעדה הרעה הזאת יצאו יהושע וכלב ומניין להביא עוד שלשה ממשמע שנאמר לא תהיה אחרי רבים לרעות שומע אני שאמר היה עמהן לטובה ואם כן למה נאמר אחרי רבים להטות לא כהטייתך לטובה הטייתך לרעה הטייתך לטובה על פי עד אחד ולרעה על פי שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי עשרים ושלושה וכמה יהא בעיר ותהא ראויה לסנהדרין מאה ועשרים רבי נחמיה אומר מאתים ושלושים כדי שרי עשרות:

דף ח, א פרק א הלכה ד גמרא רבי בא רבי יסא בשם רבי יוחנן נאמר כאן עדה ונאמר להלן עד מתי לעדה הרעה מה לעדה האמורה להלן עשרה אף כאן עשרה. א"ר סימון נאמר כאן תוך ונאמר להלן תוך מה תוך שנאמר להלן עשרה אף כאן עשרה. א"ל רבי יסא בי רבי בון

דף ח,ב פרק א הלכה ד גמרא אם מתוך את יליף לה סגין אינון. אלא נאמר כאן בני ישראל ונאמר להלן בני ישראל ויבואו בני ישראל לשבר וגוי מה בני ישראל שנאמר להלן עשרה אף כאן עשרה: פיסקא ומניין להביא עוד שלשה כו'. תני אמר רבן שמעון בן גמליאל בראשונה לא היו חותמין על כתובת נשים כשירות. אלא כהנים לויים וישראלים משיאין לכהונה. אי"ר יוסי בראשונה לא היתה מחלוקת ישראל אלא סנהדרין של שבעים ואחד היתה יושבת בלשכת הגזית. ושני בתי דינין של שלשה שלשה היו יושבין אחד בחיל ואחד בהר הבית. ובתי דינין של שלשה ועשרים היו יושבין בכל עיירות ארץ ישראל. צריך אחד מהן לשאול דבר הלכה היה בא ושואלה בבית דין שבעירו אם שמעו אמרו לו ואי לא היה הוא ומופלא שלהן באין ושואלין אותה בבית דין הסמוך לעירו. אם שמעו אמרו לו ואי לא היה הוא ומופלא שלהן באין ושואלין אותה בבית דין שבהר הבית. אם שמעו אמרו להן ואי לא היה הוא ומופלא שלהן באין ושואלין אותה בבית דין שבחיל. אם שמעו אמרו להן ואם לאו היו אילו ואילו מתכנסין לבית דין הגדול שבלשכת הגזית שמשם תורה יוצאה ורווחת לכל ישראל שנאמר מן המקום ההוא אשר יבחר ה' וגו'. סנהדרין שבלשכת הגזית אע"פ שהיתה של שבעים ואחד לא היו פחותין מעשרים ושלשה. צריך אחד מהן לצאת היה מסתכל אם יש שם עשרים ושלשה היה יוצא ואם לאו לא היה יוצא. והיו יושבין מתמיד של שחר עד תמיד של בין הערבים. ובשבתות ובימים טובים היו יושבין בבית המדרש שבהר הבית. נשאלה הלכה אם שמעו אמרו להן ואי לא עומדין על המניין רבו המזכין זיכו. רבו מחייבין חייבו רבו המטהרין טיהרו רבו המטמין טמאו שמשם תורה יוצאה ורווחת לכל ישראל. משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו רביהן כצורכן רבו מחלוקות בישראל ונעשו שתי תורות. ומשם שולחין בכל עיירות שבארץ ישראל וכל מי שהיו מוצאין אותו חכם עניו שפוי עין

טובה נפש שפלה רוח נמוכה לב טוב יצר טוב חלק טוב היו מושיבין אותו בבית דין שבהר הבית ואחר כך בבית דין שבחיל ואחר כך בבית דין הגדול שבלשכת הגזית. סנהדרין היתה כחצי גורן עגולה והנשיא היה יושב באמצע כדי שיהו רואין אותו ושמעין קולו. א"ר לעזר בי רבי צדוק בשהיה רבן גמליאל יושב ביבנה היה אבא ואחיו יושבין מימינו וזקנים משמאלו מפני כבוד הזקן. כמה הן שופטי ישראל שבע ריבוא ושמונת אלפים ושש מאות. שרי אלפים שש מאות. שרי מאות ששה אלפים. ושרי חמשים שנים עשר אלף. שרי עשרות ששים אלף. נמצאו שופטי ישראל שבעה ריבוא ושמונת אלפים ושש מאות. מה טעמא דרבי נחמיה והוא שיהא שם בית דין של עשרים ושלושה. והנידונים והעדים וזוממיהן וזוממי זוממיהן וחזן וסופריהן ושמשי. מה טעמא דרבנן והוא שיהא שם שנים עשר סנהדריות של שנים עשר שבטים: ומשה על גביהן. דבר תקנה עשה משה בשעה שאמר לו הקב"ה פקוד כל בכור זכר בבני ישראל אמר אי זה מקבל עליו ליתן חמשה שקלים לגולגולת. מה עשה נטל שנים ועשרים אלף פיטקין וכתב עליהן בן לוי. ורע"ג כתב עליהן חמשת שקלים והטילן לקלפי אמר להו בואו וטלו פיטקיכם. כל מי שעלה בידו בן לוי היה אומר לו כבר פדאך בן לוי וכל מי שהיה עולה בידו חמשת שקלים היה אומר לו מה אעשה לך מן השמים הוא. ר' יהודה ור' נחמיה מתיב תנייא לחברייא אילו כתבתני לוי סילקת. אלא כך עשה נטל שנים ועשרים אלף פיטקין וכתב לוי ורע"ג וכתב עליהן לוי ורע"ג כתב עליהן חמשת שקלים והטילן לקלפי אמר להן בואו וטלו פיטקיכם. כל מי שעלה בידו לוי אמר לו כבר פדאך בן לוי וכל מי שעלה בידו חמשת שקלים היה אומר לו מה אעשה ומן השמים הוא. מתיב תניינא לחברייא הגע עצמך שעלו כולם לוי א"ל

דף ט, א פרק א הלכה ד גמרא מעשה נס היה ומסורגן עלו. א"ר שמואל על דעתיה דתנייה אהורייא מעשה

ניסין על דעתיה דתנייא קדמייא אינו מעשה ניסין. א"ל כולהון מעשה ניסין היו ומסורגין עלו. אנטונינות הגמון שאל את רבן יוחנן בן זכאי בכלל חסירין ובפרט יתירין. אמר ליה אותן שלש מאות יתירין בכורי כהונה היו ואין קודש מוציא קודש. כיוצא בו ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. אמר משה אם אטול ששה מכל שבט הרי שבעים ושנים. עשרה מששה ושנים מחמש'. אי זה שבט מקבל עליו להיות פגום. מה עשה נטל שבעים פיטקין וכתב עליהן זקן ושנים חלק והטילן לקלפי אמר להן בואו וטלו פיטקיכם כל שעלה בידו זקן היה אומר לו מינוך מן השמים וכל מי שעלה בידו חלק היה אומר לו ומה אעשה ומן השמים הוא. ר' יודה ורבי נחמיה מתיב תנייא לחברייא אילו כתבתני זקן סילקת. אלא כך עשה נטל שבעים ושנים פיטקין וכתב עליהן זקן ושנים חלקין והטילן לקלפי אמר להן בואו וטלו פיטקיכם מי שעלה בידו זקן אמר לו כבר מינוך מן השמים ומי שעלה בידו חלק היה אומר לו ומה אעשה ומן השמים הוא. מתיב תנייא לחברייא הגע עצמך שעלו כולם זקן. א"ל מעשה ניסין היה ומסורגין עלו. א"ר שמואל קשיתיה קומי רבי אבהו על דעתיה דתנייא אחרייא מעשה ניסים על דעתיה דתנייא קדמייא אינו מעשה ניסים. א"ל מעשה ניסין היו ומסורגין עלו. שאל אנטונינוס הגמון לרבן יוחנן בן זכאי משה רבכם או גנב היה או לא היה בקי בחשבון. דכתיב בקע לגולגולת אין תעביד קינטרא מאה ליטרא וחד מן אישתא גנב. ואין תעבדיניה שיתין ליטרין פלגא גנב. א"ל משה רבן גיזבר נאמן ובקי בחשבון היה. א"ל והכתיב ונחושת התנופה עשרים ככר והיידא לון סלקין תשעין ושית ליטרין ואיתעביד ליה פרוטרוט. א"ל משום דלא סליק קינטירא ואין תימר דסלק קינטירא פלגא גנב. א"ל והכתיב ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים והייד' לון סלקין שבעים וחד ליטרין ואת עביד ליה פרוטרוט. א"ל משום דלא סליק קינטרא פלגא גנב.

דף ט, ב פרק א הלכה ד גמרא אמר ליה והכתיב והשקל עשרים גרה עשרים שקלים. חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם. ככרו של הקדוש ברוך הוא כפול היה. אמר ליה גיזבר נאמן ובקי בחשבון היה:

מסכת סנהדרין פרק ב

דף ט, ב פרק ב הלכה א משנה כהן גדול דן ודנין אותו מעיד ומעידין אותו חולץ וחולצין לאשתו ומייבמין לאשתו אבל הוא אינו מייבם מפני שהוא אסור באלמנה מת לו מת אינו יוצא לאחר המיטה אלא הן ניכסין והוא נגלה הן ניגלין והוא נכסה ויוצא עמהן עד פתח העיר דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר אינו יוצא מן המקדש שנאמר ומן המקדש לא יצא:

דף ט, ב פרק ב הלכה א גמרא ניתא דן. דנין אותו וימנה ליה אנטלר. הגע עצמך שנפלה לו שבועה. ואנטלר בשבועה דיני ממונות שלו בכמה בשלשה ועשרים. נישמעינה מהדא אין מלך יושב בסנהדרין ולא מלך וכהן גדול יושבין בעיבור. שאין כבוד המלך לישיב בשבעה. תא חמי בשבעה אין כבודו לישיב לא כל שכן בשלשה. הדא אמרה דיני ממונות שלו בעשרים ושלשה. א"ר לעזר כהן גדול שחטא מלקין אותו ואין מעבירין אותו מגדולתו. א"ר מנא כתיב כי נזר שמן משחת אלהיו אני ה' כביכול מה אני בקדושתי אף אהרן בקדושתו. ר' חנינה כתובא ר' אחא בשם ריש לקיש כהן גדול שחטא מלקין אותו. אין תימר בעשרים ושלשה נמצאת עלייתו ירידתו. וריש לקיש אמר נשיא שחטא מלקין אותו בב"ד של שלשה. מה מחזרין ליה א"ר חגיי משה אין מחזרין ליה די קטל לון. שמע ר' יודן נשייא וכעס שלח גנתן למיתפוס לריש לקיש טרפון. ערק לדא מוגדלא ואית דמרין להדא כפר יטיא. למחר סלק ר' יוחנן לבית וועדא וסלק רבי יודן נשיא לבית וועדא. א"ל למה לית

מרי אמר לון מילא דאורייא. שרי טפח בחדא ידיה
א"ל ובחדא טפחין אלא א"ל לא ולא בן לקיש לא.

דף י,א פרק ב הלכה א גמרא א"ל אלא אנו
מפתחה. א"ל בהדא מגדלא. א"ל למחר אנא ואת
ניפוק לקדמיה. של ר' יוחנן גבי ריש לקיש עתיד לך
מילה דאורייא דנשייא נפיק לקדמך. נפק לקדמון ומר
דיגמא דידכון דמייא לבירייתכון כד אתא רחמנא
למיפרוק ית ישראל לא שלח לא שליח ולא מלאך אלא
הוא בעצמו דכתיב ועברתי בארץ מצרים הוא וכל דרגון
דידיה. א"ל ומה חמית מימר הא מילתא. אמר לון מה
אתון סברין מה דחיל מינכון הוינא מנע אולפניה
דרחמנא. דמר ר' שמואל בר רב יצחק אל בני כי לא
טובה השמועה. ר' לעזר בשם כהנא למעלן למעלן
מקנה שפה למטן למטן מקנה שפה ר' יוחנן אמר למטן
ממש. ר' יוחנן סלק למבקרה לר' חנינה גו איסטרטה
שמע דדמך אמר שלח ואייתי מנוי טבייא דשובתא
ובזעיה. ר' יוחנן פליג על ר' יודן בתרתי. ואתייא דר'
לעזר בשם כהנא כר' יודה ואי כר' יודה לא יפרום כל
עיקר לא אתייא דלא אלא על אביו ועל אמו כר'
מאיר. דתני על כל המתים אין מבדיל קנה שפה אלא
על אביו ועל אמו דברי ר' מאיר ר' יודן אומר כל קרע
שאינו מבדיל קנה שפה הרי זה קרע של תפלות. מאי
כדון חומר הוא בכהן גדול שיהא מבדיל קנה שפה. כהן
גדול מקריב אונן ולא אוכל דברי ר"מ ר' יהודה אומר
כל אותו היום ר"ש אומר גומר כל העבודה שיש בידו
ובא לו. בין ר' מאיר לר"ש חדא בין רבי יודא לר"ש
חדא בין ר"מ לר' יודה הכנסה. ר' יעקב בן דסאי
מפסיק ביניהן ר' מאיר אומר היה בפנים היה יוצא היה
בחוץ היה נכנס ר' יהודה אומר היה בפנים היה נכנס
היה בחוץ לא היה נכנס ר"ש אומר גומר כל העבודה
שיש בידו ובא לו. ר' יוסי בי ר' בון בשם רב הונא מתני'
לריש לקיש ומן המקדש לא יצא עמהן אין יוצא אבל
יוצא הוא אחריהן: הן ניכסין והוא נגלה ויוצא עמהן
עד פתח העיר דברי רבי מאיר ר' יודן אומר אינו יוצא

מן המקדש שנאמר ומן המקדש לא יצא. יצא לא היה חוזר. ר' אבהו בשם רבי לעזר אין אנינה אלא למת בלבד דכתיב ואנו ואבלו פתחיה. התיב חייה בר אדא והכתיב ואנו הדיינים. א"ר חנינה

דף י, ב פרק ב הלכה א גמרא כיני מתניי שאין אנינת טומאה אלא למת בלבד. תני אי זו היא אנינה משעת מיתה עד שעת קבורה דברי רבי וחכמים אומרים כל אותו היום. אשכחת מר קולת וחומרת על דעתיה דרבי קולת וחומרת על דעתיה דרבנן. מה מפקה מביניהון מת ונקבר בשעתו. על דעתיה דרבנן אסור כל אותו היום על דעתיה דר' אינו אסור אלא אותה שעה בלבד. מת ונקבר לאחר שלשה ימים על דעתיה דרבנן אסור כל אותו היום על דעתיה דר' אסור עד שלשה ימים. אתא רבי אבהו בשם ר' יוחנן ורב חסדא תרויהון מרין מודה ר' לחכמים שאין אסור אלא אותו היום בלבד כהדא דתני רבי אומר תדע לך שאין אנינות לילה תורה שהרי אמרו אונן טובל ואוכל פסחו לערב. והרי אמרו אנינות תורה ר' יסא בר' בון בשם ר' חונא תיפתר שנקבר בדמדומי חמה:

דף י, ב פרק ב הלכה ב משנה וכשהוא מנחם את אחרים דרך כל העם עוברין בזה אחר זה והממונה ממצעו בינו לבין העם כשהוא מתנחם מאחרים כל העם אומרים לו אני כפרתו והוא אומר להן תתברכו מן השמים וכמשברין אותו כל העם מסובין על הארץ והוא מיסב על הספסל:

דף י, ב פרק ב הלכה ב גמרא הדא אמרה ספסל אין בו משום כפיית המיטה. כהן גדול חייב בכפיית המיטה. תני אין מוציאין את המת סמוך לקרית שמע אלא אם כן הקדימו שעה אחת או איחרו שעה אחת כדי שיקראו ויתפלל. והתנינן קברו את המת וחזרו תיפתר באינון דהוון סברין דאית בה ענה ולית בה ענה. תני ההספד וכל העסוקין בהספד מפסיקין

לקרית שמע ולא לתפילה. מעשה היה והפסיקו רבותינו לקרית שמע ולתפילה.

דף יא, א פרק ב הלכה ב גמרא והתנינן אם יכולין להתחיל ולגמור. מתניי ביום ראשון מה דתני ביום שני. א"ר שמואל בר אבדומא זה שנכנס לכנסת ומצאן עומדין לתפילה אם יודע שיכול לגמור עד שלא יתחיל שליח ציבור לענות אמן יתפלל ואם לאו אל יתפלל. באי זה אמן אמרו תרין אמורין חד אמר של האל הקדוש וחד אמר של שומע תפילה בחול. תני ר' יהודה אומר היו כולן עומדין בשורה משום כבוד חייבין משום אבל פטורין. ירדו לספד הרואין פנים פטורין ושאיין רואין פנים חייבין. והדא דתנינן כשמנחם אחרים כל העם עוברין זה אחר זה והממונה ממצעו בינו לבין העם כמשנה הראשונה והא דתנינן הפנימין פטורין והחיצונין חייבין כמשנה הראשונה. א"ר חנינה בראשונה היו משפחות עומדות והאבילין עוברין משרבת תחרות בציפרין התקין ר' יוסי שיהו משפחות עוברות והאבילים עומדין. אמר ר' שמואל דסופפתא חזרו הדברים ליושנן:

דף יא, א פרק ב הלכה ג משנה מלך לא דן ולא דנין אותו לא מעיד ולא מעידין אותו לא חולץ ולא חולצין את אשתו לא מייבם ולא מייבמין את אשתו רבי יהודה אומר אם רצה לחלוץ ולייבם זכור לטוב אמרו לו אם רצה אין שומעין לו ואין נושאים את אלמנתו רבי יהודה אומר נושא הוא המלך אלמנתו של מלך שכן מצינו בדוד שנשא אלמנתו של שאול שנאמר ואתנה לך את בית אדוניך ואת נשי אדוניך בחקיד:

דף יא, א פרק ב הלכה ג גמרא לא דן והכתיב ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו ותמר הכן אמור מעתה היה דן הדין זיכה הזכיי וחייב החייב היה החייב עני נותן לו משלו נמצא עושה דין לזה וצדקה לזה. ר' אומר היה דן וזיכה הזכיי וחייב החייב מעלה עליו המקום כילו עשה צדקה עם החייב שהוציא גזילה

מידו: ולא דנין אותו. על שם מלפניך משפטי יצא. ר' יצחק בשם ר' המלך וצבור נידונין לפניו בכל יום שנאמר לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. ר' יודן אומר אם רצה לחלוץ ולייבם זכור לטוב. אמרו לו אם אומר את כן נמצאת פוגם כבוד המלך: אין נושאים לא אלמנתו ולא גרושתו של מלך. על שם ותהיינה צרורות עד יום מותן אלמנות חיות. ר' יודה בר פזי בשם ר' פזי בשם ר' יוחנן מלמד שהיה דוד מקלעתן ומקשטתן ומכניסן לפניו בכל יום ואומר ליצרו הרע תאבתה דבר האסור לך. חייך שאני מתאיבך דבר המותר לך. רבנין דקיסרין אמרין אסורות ממש היה ומה כלי הדיוט שנשתמש בהן הדיוט אסור למלך להשתמש בו כלי המלך שנשתמש בהן הדיוט אינו דין שיהא המלך אסור לשמש בהן: ר' יודן אומר נושא המלך אלמנות המלך שמצינו בדוד שנשא אלמנות שאול שנאמר ואתנה לך את בית אדוניך ואת נשי אדוניך בחיקך. זו רצפה ואביגיל ובת שבע.

דף יא, ב פרק ב הלכה ג גמרא שלשה בנים היו לחצרון דכתיב ובני חצרון ירחמאל ואת רם ואל כלובי. הוא ירחמאל קדמוי. אלא שנשא אשה גויה להתעטר בה דכתיב ותהיא אשה אחרת לירחמאל ושמה עטרה היא אם אונס שהכניסה אנינה לתוך ביתו. ורם הוליד את עמינדב ועמינדב הוליד את נחשון ונחשון הוליד את שלמה ושלמון הוליד את בועז ובועז נשא את רות. הא נבל אתי מן דכלובי. אמר נבל לית בישראל בר טבין סגין מישראל. הדא הוא דכתיב ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאוד. והוא כלובי דאתי מן כלובי. וישמע דוד במדבר כי גוזז נבל ואמרתם כה לחי לקיומא ואתה שלום וגוי. א"ר יוסטא בר שונם נעשו מחנה. ויען נבל את עבדי דוד וגוי. ומניין לדיני נפשות שמתחילין מן הצד תנא שמואל הזקן קומי ר' אחא ויאמר דוד לאנשיו וגוי ויעט בהם מהו ויעט בהם אפחון במילין. ועתה דעי וראי מה תעשי ותפגוש אותם. גילת שוקה והלכו לאורה. ותפגוש אותם הוקרו כולם. ודוד

אמר אך לשקר שמרתי וגו'. משתין בקיר מה עיסקיה דכלבא משתין בכתלא. אפילו על כלבא לינא חייס. ותרא אביגיל את דוד וגו'. א"ל מרי דוד אנא מה עבדית בניי מה עבדון. בעיריי מה עבד. אמר לה מפני שקילל מלכות דוד. אמרה ליה ומלך אתה. אמר לה ולא משחני שמואל למלך. אמרה לו עדיין מוניטה דמרן שאול קיים. ואני אמתך מלמד שתבעה לתשמיש. מיד הוציאה כתמה והראת לו. אמר לה וכי רואין כתמין בלילה. אמרו ליה ולא ישמעו אזניך מה שפיך מדבר כתמין אין רואין בלילה ודיני נפשות דנין בלילה. אמר לה כבר נגמר דינו מבעוד יום. אמרה לו ולא תהיה זאת לך לפוקה א"ר לעזר פיקפוקי דברים היה שם. ר' לוי הוה עבר פרשתא. והוה ר' זעירא מפקד לחברייא עלון ושמעון קליה דר' לוי דרש דלית איפשר ליה דהוא מפקא פרשתא דלא ריבוון עאל ומר לון לא ושמע ר' זעירא ומר און באגדתיה אית ריבוון. לפוקה פיקפוקי דברים היה שם. א"ל כד תיפוק פקפוקתך יהו אומרים עליך שופך דמים את ולמכשול עון אתה עומד להכשל באשת איש מוטב אחת ולא שתים עדיתה רובה מן הדא מייתי לא תהא דא בדא. ולשפוך דם. עומד אתה למלוך על ישראל והן אומרים עליך שופך דמים היה. והדא דתימר כל המקלל מלכות בית דוד חייב מיתה. אדיין מחוסר כסא את. וזכרת את אמתך מלמד שפקרה עצמה וכיון שפקרה עצמה פגמה הכתוב. בכל קרייא את קרי אביגיל בר מהדין פסוקא ויאמר דוד לאביגל ברוך השם וגו'. מבוא בדמים דם נידה ושפיכות דמים:

דף יא, ב פרק ב הלכה ד משנה מת לו מת אינו יוצא מפתח פלטורין שלו ר' יהודה אומר אם רצה לצאת אחר המיטה יוצא שכן מצינו בדוד שיצא אחר מיטתו של אבנר שנאמר והמלך דוד הולך אחרי המיטה אמרו לו לא היה הדבר אלא לפייס וכשמברין אותו כל העם מסובין על הארץ והוא מיסב על הדרגש:

דף יב, א פרק ב הלכה ד גמרא הדא אמרה דרגש יש בו משום כפיית המיטה המלך אינו חייב בכפיית המיטה. אית תניי תני הנשים מהלכות תחילה והאנשים אחריהם ואית תניי תני אנשים תחילה והנשים אחריהם. מאן דמר הנשים תחילה שהן גרמו מיתה לעולם מאן דמר האנשים תחילה מפני כבוד בנות ישראל שלא יהו מביטין בנשים. והכתיב והמלך דוד הולך אחרי המיטה. אמרו לא היה דבר אלא לפייס. מאן דהוה מפייס לנשיא הוה מפייס לגובריא ומאן דהוה מפייס לגובריא הוה מפייס לנשיא. כתיב ויסב דוד וגו'. מהו אחד הריקים אמר רבי בא בר כהנא הריקים שבריקים זו ארכסטס. אמרת לו היום נגלה כבוד בית אבא. אמרו עליו על בית שאול שלא ראו אותן לא עקב ולא גודל מימיהן הדא הוא דכתיב ויבא אל גדרות הצאן. ר' בון בר ר' לעזר גדר לפניו מגדר היה. ויבא שאול להסך את רגליו הוה חמי ליה משלשל ציבחר ומסלק ציבחר. אמר ארור מגע בהדין צניעה הדא דו מר ליה הנה היום הזה אשר ראו עיניך וגו'. ואחד עליך אין כתוב אלא ותחס עליך צניעותך היא חסה עליך. ויאמר דוד אל מיכל וגו'. ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה. שאינן אמהות אלא אימהות. ובמה נענשה ולמיכל בת שאול לא היה לה וולד. והכתיב והששי יתרעם לעגלה אשתו אלא שגעת כעגלה ומתה. אין לך אדם בישראל שביזה עצמו על המצות יותר מדוד. מפני מה ביזה עצמו על המצות שהיו מביטין בארון ומתים. דכתיב ויך באנשי בית שמש וגו'. ר' חנינה ור' מנא חד אמר ויך בעם שבעים איש זו סנהדרין וחמשים אלף שהיו שקולין כנגד חמשים אלף וחד אמר ויך בעם שבעים איש זו סנהדרין וחמשים אלף מעם הארץ. כתיב שיר המעלות לדוד ה' לא גבה לבי בשעה שמשחני שמואל. ולא רמו עיני בשעה שהרגתי את גולית. ולא הלכתי בגדולות בשעה שהעליתי בארון ובנפלאות ממני בשעי' שהחזירוני למלכותי. אלא אם לא שויתי ודוממתי כגמול עלי אמו

כגמול עלי נפשי. כהן ינקא דנחית ממעי אימיה כן הוות נפשי עלי:

דף יב,א פרק ב הלכה ה משנה ומוציא למלחמת הרשות על פי בית דין של שבעים ואחד ופורץ לו דרך ואין ממחין בידו דרך המלך אין לה שיעור וכל העם בוזזין ונותנין לפניו והוא נוטל חלק בראש:

דף יב,א פרק ב הלכה ה גמרא דכתיב על פיו יצאו ועל פיו יבואו: ופורץ לעשות לו דרך דכתיב נהגו לפני המקנה ויאמרו זה שלל דוד. הוא היה עם דוד באפס דמים. רבי יוחנן אמר בחקל סומקתה ורבי שמואל אמר שמשם נפסקו דמים. ופלשתים נאספים וגו'. רבי יעקב דכפר חנן אמר עדשין היו אלא שהיתה עגבה שלהן יפה כשל שעורים. אמר רבי לוי אילו הן הפלשתים שהיו באין זקופין כשעורין והולכין להן נמוכין כעדשין. כתוב אחד אומר ותהי שם חלקת השדה מליאה שעורים וכתוב מליאה עדשים. ר' שמואל בר נחמן אמר

דף יב,ב פרק ב הלכה ה גמרא שנה אחת היתה ושתי שדות היו אחת שעורים ואחת עדשים. פשיטא ליה לאביד וליתן דמים. דילמא פשיטא ליה לאביד שלא ליתן דמים. אי זה מהן יאבד ואי זה מהן יתן דמים של עדשים ושל שעורין. אלא של עדשים מאכל אדם ושל שעורין מאכל בהמה של עדשים אינה חייבת בחלה ושל שעורין חייבת בחלה עדשים אין עומר בא ממנה שעורין עומר בא ממנה. ורבנין אמרין שדה אחת ושתי שנים היו. היה למד משל אשתקד ואין למדין משנה לחבירתה. ויתיצבו בתוך החלקה ויצילוה. כתוב אחד אומר ויצילוה וכתוב אחד אומר ויצילה אלא מלמד שהחזירה לבעליה והיתה חביבה עליו כשדה מליאה כרכום. כתיב ויתאו דוד ויאמר מי ישקיני מים מבור בית לחם וגו' רבי חייה בר בא אמר הלכה נצרכה לו ויבקעו שלשה ולמה שלשה שאין הלכה מתבררת פחות משלשה ולא אבה דוד לשתות לא אבה דוד שתיקבע

הלכה על שמו ויסך אותם לה' קבעה מסכת לדורות: ופורץ לעשות לו דרך. בר קפרא אמר חג היה וניסוך מים והיתר במה היה ויבקעו שלשה ולמה שלשה אחד הורג ואחד מפנה הרוגים ואחד מכניס צלוחית בטהרה כתוב אחד אומר וינסך אותם לה' וכתוב אחד אומר ויסך מאן דמר ויסך מסייע לר' חייה בר בא מאן דמר וינסך מסייע לבר קפרא ר' הונא בשם ר' יוסי הילכות שבויים נצרכה לו ר"ש בר רבי אומר בניין בית המקדש נתאווה:

דף יב, ב פרק ב הלכה ו משנה לא ירבה לו נשים אלא שמנה עשרה ר' יהודה אומר מרבה הוא לו ובלבד שלא יהו מסירות את לבו ר' שמעון אומר אפילו אחת והיא מסירה את לבו הרי זה לא ישאנה א"כ למה נאמר ולא ירבה לו נשים דאפילו כאביגיל ולא ירבה לו סוסים אלא כדי מרכבתו וכסף וזהב לא ירבה לו אלא כדי שיתן אפסנייא וכותב לו ספר תורה לשמו יוצא למלחמה והוא עמו נכנס והוא עמו יושב בדין והוא אצלו מיסב והוא כנגדו שנאמר והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו. אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו ואין רואין אותו ערום ולא כשהוא מסתפר ולא בבית המרחץ שנאמר שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך:

דף יב, ב פרק ב הלכה ו גמרא רב כהנא על שם הששי יתרעם לעגלה ומה כתיב תמן ואם מעט ואוסיפה לך כהנה וכהנה: לא ירבה לו סוסים אלא כדי מרכבתו. על שם ויעקר דוד את כל הרכב וגו': וכסף וזהב לא ירבה לו אלא כדי ליתן אפסנייא. רבי יהושע בן לוי אמר ובלבד אפסנייא של שנה זו בלבד אמר רבי אחא אמר שלמה

דף יג, א פרק ב הלכה ו גמרא שלשה דברים ששחקה עליהן מידת הדין חיללתים לא ירבה לו נשים וכתוב והמלך שלמה אהב נשים נכריות ר"ש בן יוחי אמר אהב ממש לזנות חנניה בן אחי ר' יהושע אומר על שם לא

תתחתן במ ר' יוסי אומר למושכן לדברי תורה ולקרבו
תחת כנפי השכינה ר' ליעזר אומר על שם גם אותו
החטיאו הנשים הנכריות אשכח תימר ר"ש בן יוחי
וחנניה ור' ליעזר חדא ור' יוסי פליג על תלתיהון לא
ירבה לו סוסים וכתוב ויהי לשלמה ארבעים אלף
אורווי סוסים למרכב ושנים עשר אלף פרשים בטלנים
היו וההדיוט מותר בכולן וכסף וזהב לא ירבה לו מאוד
וכתיב ויתן המלך את הכסף בירושלם כאבנים ולא היו
נגנבות א"ר יוסי בן חנינה אבני עשר אמות ושמונה
אמות תני ר"ש בן יוחי אפילו משקלות שהיו בימי
שלמה לא היו של כסף אלא של זהב ומה טעם אין כסף
נחשב בימי שלמה כתיב לשחוק אמרתי מהולל אמר
הקב"ה לשלמה מה עטרה זו בראשך רד מכסאי ר' יוסי
בן חנינה אמר באותה שעה ירד מלאך ונדמה כדמות
שלמה והמידו מכסאו וישב תחתיו והיה מחזר על בתי
כניסיות ובתי מדרשות ואומר אני קהלת הייתי מלך על
ישראל בירושלם והווי מרין ליה מלכא יתיב על בסיליון
דידיה ותימר אני קהלת והווי מכין אותו בקנה ומביאין
לפניו קערה גריסין באותה שעה אמר וזה היה חלקי
אית דמרין חוטרן ואית דמרין קניא אית דמרין
קושרתיה ומי קיטרגו אמר ר' יהושע בן לוי יו"ד
שבירבה קיטרגו תני ר' שמעון בן יוחי עלה ספר משנה
תורה ונשתטח לפני הקב"ה אמר לפניו רבון העולם
כתבת בתורתך כל דייתיקי שבטלה מקצת בטלה כולה
והרי שלמה מבקש לעקור יו"ד ממני אמר ליה הקב"ה
שלמה ואלף כיוצא בו בטילין ודבר ממך אינו בטל ר'
הונא בשם ר' אחא יו"ד שנטל הקב"ה מאמנו שרה ניתן
חציו על שרה וחציו על אברהם תני ר' הושעיה עלה
יו"ד ונשתטח לפני הקב"ה ואמר רבון העולמים
עקרתני מן הצדקת הזאת אמר לו הקב"ה צא לך
לשעבר היית נתון בשם נקיבה ובסוף תיבה חייך שאני
נותן בשם זכר ובראש תיבה הדא הוא דכתיב ויקרא
משה להושע בן נון יהושע: וכותב ספר תורה
לשמו. שלא יהא ניאות לא בשל אביו ולא בשל
רבו. ומגיהין אותו מספר עזרה על פי בית דין של

שבעים ואחד. יוצא למלחמה והיא עמו שנאמר והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו. והרי דברים קל וחומר ומה אם מלך ישראל שהיה עסוק בצרכי ישראל נאמר בו וקרא בו כל ימי חייו ההדיוט על אחת כמה וכמה. כיוצא בו נאמר ביהושע והגית בו יומם ולילה. והלא דברים ק"ו ומה אם יהושע שעוסק בצורכי ישראל נאמר בו והגית בו יומם ולילה הדיוט לא כל שכן: מלך ישראל אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על ניסלו <בס"א כסאו> ואין משתמשין לא בכתרו ולא בשרביטו ולא באחד מכל משמשיו. וכשמת כולן נשרפין לפניו שנא' בשלום תמות ובמשרפות אבותיך ישרפו עליך. ואין רואין אותו ערום ולא כשמסתפר ולא בבית המרחץ. על שם מלך ביופיו תחזינה עיניך: רבי חנינה סלק גבי רבי יודן נשייא נפק לגביה לבוש אותניתיה אמר ליה חזור ולבוש לגין דידך משום מלך ביופיו תחזינה עיניך. ר' יוחנן סלק גבי ר' יודן נשייא נפק לקביה בחלוקא דכיתנא אמר ליה חזור ולבוש חלוקך דעמרא משום מלך ביופיו וגו'. מי נפק א"ל אייתי עטעמה. א"ל שלח ואייתי לך מנחם טלמא

דף יג, ב פרק ב הלכה ו גמרא דכתיב ותורת חסד על לשונה. מי נפק חמא ר' חנינה בר סיוסי מפצע קיסין א"ל ר' לית הוא כבודך א"ל ומה ניעביד ולית לי מאן דמשמשוני. א"ל אין לו הוה לך מאן דמשמשיך לא מקבלה עלך מתמניי. תירגם יוסי מעוני בכנישתא בטיבריה שמעו זאת הכהנים. למה לית לית אתון לעין באורייתא לא יהבית לכוון כ"ד מתנתא א"ל לא יהבין לן כלום. והקשיבו בית ישראל למהלית אתון יהבין כ"ד מתנתא דפקידת יתכוון בסיני. א"ל מלכא נסיב כולא. ובית המלך האזינו כי לכם המשפט. לכם אמרתי וזה משפט הכהנים עתיד אני לישיב עמהן בדין ולפסקן ולאבדן מן העולם שמע ר' יודן נשייא וכעס. דחל וערק. סלקון רבי יוחנן וריש לקיש לפייס ליה אמרו ליה ר' גברא רבא הוא. א"ל איפשר כל מאן דנא שאול ליה הוא מגיב לי אמרו ליה אין. א"ל מהו

דין דכתיב כי זנתה אמם וכי שרה אמנו זונה הייתה. א"ל כבת כן אמה כאמה בתה כדור כן הנשיא כנשיא כן הדור כמזבח כהניו. כהנא אמר כן כגנתה כן גננה. א"ל לא טב דקליל לי דלא באפוי חד זמן אלא באפיי תלתא זימנין. א"ל מהו דין דכתיב הנה כל המושל עליך ימשול לאמר כאמה בתה. וכי אימינו לאה זונה היית דכתיב ותצא דינה. א"ל לפום דכתיב ותצא לאה לקראתו. פשיטין יציאה מיציאה. ר' חזקיה הוה מהלך באורחא פגע ביה חד כותי א"ל ר' את הוא רבהון דיהודאי. א"ל אין. א"ל חמי מה כתיב שום תשים עליך מלך אשים אין כתיב אלא תשים דאת שוי עלך:

מסכת סנהדרין פרק ג

דף יג,ב פרק ג הלכה א משנה דיני ממונות בשלשה זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד ושניהן בוררין להן עוד אחד דברי ר"מ וחכמים אומרים שני הדיינים בוררין להן עוד אחד:

דף יג,ב פרק ג הלכה א גמרא אמר רבי זירא שמתוך שביררו מרדף זכותו מאי טעמא דר' מאיר כדי שיתבררו שלשתן מדעת אחת ומאי טעמא דרבנן לאו כולא מינך מיבחר ומיסב מה דאת בעי אלא אנא ואת מבחרין ומסבין מה דנן בעיין. וקשיא על דרבנן מת אחד לא נמצאו שלשתן מתבררין מדעת אחת:

דף יד,א פרק ג הלכה ב משנה זה פוסל דיינו של זה וזה פוסל דיינו של זה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים אימתי בזמן שהוא מביא עליהן ראייה שהן קרובים או פסולין אבל אם היו כשרים או מומחין מפי בית דין אינו יכול לפוסלן:

דף יד,א פרק ג הלכה ב גמרא כיני מתניתא זה פוסל דיינו של זה. הא דיינו לא. ריש לקיש אמר בערכאות

שבסוריא אמרו הא בדיני תורה לא ר' יוחנן אמר אפילו בדיני תורה. היך אמרין תרין בני נש הוה לון דין באנטוכיא אמר חד לחבריה מה דרבי יוחנן אמר מקבל עלי. שמע ר' יוחנן ומר לא כל מיניה מיטרפא בעל דיניה אלא שמעין מיליהון תמן ואין הוות צורכא כתבין ומשלחין עובדא לרבנן. אי"ר לעזר זה אמר בטיבריא וזה אמר בציפורי שומעין לזה שאמר בטיבריא. ולעולם זה פוסל וזה מביא. אי"ר זירא בטפילה זנו. אמר ר' לא והאי דמר רבי לעזר זה אומר בטיבריא. וזה אומר בציפורי באינון דהוון יתיבין בחדא משכנא מן הכא להכא שבעה מילין מן הכא להכא תשעה מילין. אמר רבי יוסי ואת שמע מינה תרין בני נש הוה לון דין בטיבריה זה אומר בבית דין הגדול וזה אומר בבית דין הקטן שומעין לזה שאמר בבית דין הגדול:

דף יד, א פרק ג הלכה ג משנה זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה דברי ר"מ וחכמים אומרים אימתי בזמן שהוא מביא עליהן ראייה שהן קרובין או פסולין אבל אם היו כשרין אינו יכול לפוסלן:

דף יד, א פרק ג הלכה ג גמרא ריש לקיש אמר כיני מתניתא עדו הא עידיו לא ור' יוחנן אמר אפילו עידיו. דתני לעולם מוסיפין דיינים עד שייגמר הדין והדיינין יכולין לחזור בהן נגמר הדין אין יכולין לחזור בהן. מודה ר' יוחנן שאם אין שם אלא הן שאין יכולין לפוסלן. אמר זעירא והוא ואחד מן השוק מצטרפין לפסול עדות זה. רבי חנינה בעי

דף יד, ב פרק ג הלכה ג גמרא ואין עד אחד זוקקו לשבועה מכל מקום. אמר ר' זעירא פסול צריך ליפסל בבית דין קרוב אין צריך ליפסל בבית דין. אמר רבא בר בונא בשם רב שלשה כגמר דין:

דף יד, ב פרק ג הלכה ד משנה אי"ל נאמן עלי אבא נאמן עלי אביך נאמנין עלי שלשה רועי בקר ר' מאיר

אומר יכול לחזור בו וחכמים אומרים אינו יכול לחזור בו היה חייב לחבירו שבועה. ואמר לו דור לי בחייך ראשך ר' מאיר אומר יכול הוא לחזור בו וחכ"א אינו יכול לחזור בו:

דף יד, ב פרק ג הלכה ד גמרא אמר לו נאמן עלי אביך קיבל עליו בפני שנים יכול הוא לחזור בו בפני שלשה אין יכול לחזור בו. שמואל אמר בשלא נטל מזה ונתן לזה אבל נטל מזה ונתן לזה [אינו] יכול הוא לחזור בו

דף טו, א פרק ג הלכה ד גמרא ר' יוחנן וריש לקיש אמרו אפילו נטל מזה ונתן לזה יכול הוא לחזור בו. קיטה במקטיה דנקוט קיבל עליו יכול לחזור בו. ר' חייה בר בא אמר בשאמר לו יאמר לי אביך ואין לי עמך עסק אבל אם אמר לו יאמר אביך ואני מקבל עלי עילא היה רוצה להודות לו. ר' יוסי בן חנינה אמר ואפילו אמר לי אביך ואני מקבל עלי לא מצינו עדות יוצא מפי קרוב:

דף טו, א פרק ג הלכה ה משנה אילו הן הפסולין המשחק בקוביא והמלוה בריבית ומפריחי יונים וסוחרי שביעית ועבדים אמר ר"ש מתחילה לא היו קורא אותן אלא אוספי שביעית משרבו האנסין חזרו לקרותן סוחרי שביעית ר' יהודה אומר אימתי בזמן שאין לו אומנות אלא היא אבל אם יש לו אומנות שלא היא הרי זה כשר:

דף טו, א פרק ג הלכה ה גמרא המשחק בקוביא זה המשחק בפסיפסין. אחד המשחק בפשיפסין ואחד המשחק בקליפי אגוזים ורימונים לעולם אין מקבלין אותו עד שישבר פסיפסיו ויבדק ויחזרו בהן חזרה גמורה. המלוה בריבית אין מקבלין אותו עד שיקרע שטרותיו ויבדק ויחזרו בהן חזרה גמורה. ומפריחי יונים אחד הממרה יונים ואחד הממרה שאר בהמה חיה ועוף אין מקבלין אותו עד שישברו פגימיו ויחזרו בהן חזרה גמורה סוחרי שביעית אי זהו תגר שביעית

זה שיושב ובטל כל שני שבוע כיון שבא שביעית התחיל מפשט ידיו ונושא ונותן בפירות שביעית ולעולם אין מקבלין אותו עד שתגיע שביעית אחרת ויבדק ויחזור בו חזרה גמורה. תניי ר' יוסי אומר שתי שביעיות. ר' נחמיה אומר

דף טו,ב פרק ג הלכה ה גמרא חזרת ממון לא חזרה דברים שיאמר להם הא לכם מאתים זה וחלקום לעניים מה שכנסתי מפירות עבירה. הוסיפו עליהן הרועין והחמסנין והגזלנין וכל החשודין על הממון עדותן בטילה. אמר רבי אבהו ובלבד ברועין בהמה דקה. אמר רב הונא מאן תנא מפריחי יונים ר' ליעזר דתנינן תמן מפריחי יונים פסולין מן העדות. אמר ר' מנא קומי רבי יוסי עוד הדא דסנהדרין כרבי ליעזר. אייל דברי הכל היא. הכא אמר ר' יוסי יודעין היינו שפסול מעדות ממון מה בא להעיד. אלא כשם שפסול מעדות ממון כך פסול מעדות נפשות ועידי החדש כעידי נפשות אינון. דתנינן זה הכלל כל עדות שאין אשה כשירה להן אף הן אינן כשירין לה. מאן תניתה רבנין. רבנין כר' ליעזר מודין ליה ופליגין עלוהי. ר' יונה בשם רב הונא אמר כולא כר' ליעזר. ואתייה אילין פלוגתא כאילין פלוגתא דתני עד זומם פסול מכל עדיות שבתורה דברי ר' מאיר אייר יוסי במה דברים אמורים בזמן שנמצא זומם בעדות נפשות אבל אם נמצא זומם בעדות ממון אין פסול אלא מאותה עדות בלבד. ותייא דרבי יוסי כרבנין ודרבי מאיר כרבי ליעזר: ר' שמעון אומר מתחילה לא היו קורין אותן אלא אוספי שביעית משרבו האנסין חזרו לקרותן סוחרי שביעית. אייר יודן אימתי בזמן שאין להן אלא היא אבל יש לו אומנות שלא היא הרי זה כשר. היך עבידא יושב ובטל כל שני שבוע כיון שבאת שביעית התחיל פושט את ידיו ונושא ונותן בפירות שביעית אם יש עמו מלאכה אחרת כשר ואם לאו פסול. אבל אם היה עסוק במלאכתו כל שני שבוע כיון שבאת שביעית התחיל מפשט את ידיו ונושא ונותן

בפירות שביעית אף על פי שאין עמו מלאכה אחרת כשר. רבי בא בר זבדא רבי אבהו בשם רבי לעזר הלכה כרבי יודה דמתניתא. איקלס רבי בא בר זבדא דמר שמועה משום דזעיר מיניה.

דף טז, א פרק ג הלכה ה גמרא תני ר' חיי לחומר היך עבידא יושב ועוסק במלאכתו כל שני שבוע כיון שבאת שביעית התחיל מפשט ידיו ונושא ונותן בפירות שביעית אף על פי שיש עמו מלאכה אחרת פסול. לא בדא ר' בא בר זבדא רבי אבהו בשם ר' לעזר הלכה כר' יהודה דמתני'. תמן ר' בא בר זבדא דמר שמועה משום זעיר מיניה אוף הכא כן. א"ר יוסי בי ר' בון תמן אין מלכות אונסת ברם הכא המלכות אונסת. בראשונה כשהיתה המלכות אונסת הורי ר' ינאי שיהו חורשין חרישה הראשונה. חד מומר לעכו"ם הוה איעבר בשמיטתא חמתון רמיין קובעתיה. אמר לון האסטו שרה מרדה. שרא לכון מירמא קובעת. א"ר יעקב בר זבדי קשייתה קומי רבי אבהו לא כן אמר זעירא ורבי יוחנן בשם רבי ינאי. רבי ירמיה ר' יוחנן בשם ר' שמעון בן יהוצדק נמנו בעליית בית נתזה בלוד. על התורה מניין אם אמר עובד כוכבים לישראל לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה חוץ מע"א וגילוי עריות ושפיכות דמים יעבור ואל ייהרג. הדא דתימר בינו לבין עצמו אבל ברבים אפילו על מצוה קלה אל ישמע לו כגון פפוס וללינוס אחיו שנתנו להן מים בכלי זכוכית צבועה ולא קיבלו מהן. אמר לא אתכוון משמדתהון אלא מגבי ארנונין. מה הן רבים רבנן דקיסרין אמרין עשרה דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל. ר' בינא זעירא חמוניה פרי חורי חמרא בשבתא. ר' יונה ור' יוסי הורון למפי לארטיקנס בשובתא. א"ר מני קשיתה קומי ר' יונה אבא ולא כן א"ר זעירא ר' יוחנן בשם ר' ינאי רבי ירמיה רבי יוחנן בשם ר' שמעון בן יהוצדק נמנו בעליית בית נתזה וכו'. לא אתכוון משמדתהון אלא איתכוון מיכול פיתא חמימא. כמה הן רבים רבנין דקיסרי אמרי עשרה

דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל. ר' אבונא בעי רבי
אמי עכו"ם מהו שיהו מצווין על קידוש השם. אמר
ליה ונקדשתי בתוך בני ישראל מצווין על קידוש
השם ואין העכו"ם מצווין על קידוש השם. רבי ניסי
בשם רבי לעזר שמע לה מהדא

דף טז, ב פרק ג הלכה ה גמרא לדבר הזה יסלח ה'
לעבדך וגו'. ישראל מצווין על קידוש השם ואין העובדי
כוכבים מצווין על קידוש השם. רבי בא בר זמינא הוה
מחיט גבי חד בר נש ברומי אייתי ליה בשר נבילה אמר
ליה אכול א"ל לי נא אכיל. א"ל אכול דלא כן אנא
קטיל לך. א"ל אין בעית מיקטול קטול דלי נא אכול
בשר נבילה. א"ל מאן מודע לך דאילו אכלתה הוינה
קטלין לך. אי יהודי יהודי אי ארמאי ארמאי. אמר
רבי מנא אילו הוה רבי בא בר זמינא שמע מליהון
דרבנן מיזל הוה בהדא. טייב בזמן זה מהו ר' ירמיה
סבר מימר בטל הדין בטלה גזירתא ר' יוסי סבר מימר
לעולם הגזירה במקומה עד שיעמיד בית דין אחר
ויבטלה. ודכוותה מאימתי אדם זוכה לפירותיו
בשביעית ר' ירמיה סבר מימר משיתנם לתוך כליו רבי
יוסי סבר מימר אפילו נתונים בתוך כליו לא סכה סבר
דינון דידיה ולית אינון דידיה. רבי מנא כד עאל
פרוקלא בציפורי הורי מפקא נחתומיא בשוקא. רבנין
דנוה הורו מפי חמיע בפיסחא. א"ר יוסי בי רבי בון אני
פי מלך שמור אני פי מלך מלכי המלכין אשמור שאמר
לי בסיני אנכי ה' אלהיך. ועל דברת לא יהיה לך אלהים
אחרים על פני שבועת אלהים לא תשא את שם ה'
אלהיך לשוא. כד כד הזה נבוא ההוא גברא וההן כלבא
שניהן שוין. רב יהודה בשם רב הלכה כרבי יהודה:

דף טז, ב פרק ג הלכה ו משנה ואילו הן הקרובים אחיו
ואחי אביו ואחי אמו ובעל אחותו ובעל אחות אביו
ובעל אחות אמו וחמיו ואגיסו הן ובניהן וחתניהן
וחורגו לבדו א"ר יוסי זו משנת ר' עקיבה אבל משנה
ראשונה דודו ובן דודו וכל הראוי ליורשיו וכל הקרוב

לו באותה שעה היה קרוב ונתרחק כשר ר' יהודה אומר
אפילו מתה בתו ויש לו בנים ממנה הרי זה קרוב :

דף טז, ב פרק ג הלכה ו גמרא מכיון דתנינן אחיו מה
צורכה למיתני אחי אביו לומר בנו וחתנו של חתן אחי
אביו.

דף יז, א פרק ג הלכה ו גמרא מכיון דתנינן אחי אביו
מה צורכה למיתני אחי אמו לומר בנו וחתנו של חתן
אחי אמו. מכיון דתנינן בעל אחותו מה צורכה למיתני
בעל אחות אביו לומר בנו וחתנו של חתן בעל אחות
אביו. מכיון דתנינן בעל אחות אביו מה צורכה למיתני
בעל אחות אמו לומר בנו וחתנו של חתן בעל אחות
אמו. והתנינן חורגו לבדו. רב אמר אם חתן חמותו
אסור בעל וחרגתו לא כל שכן. תיפתר שיש לה בנים
וחתנים ממנו. אגיסו אית תניי תני יש לו בנים וחתנים
אית תניי אין לו בנים וחתנים. מאן דמר יש לו
בנים וחתנים ממנה ומאן דמר אין לו בנים וחתנים
ממקום אחר. רב נפק למיתרי משכון לרבי חייה רבה
עבר בחד אתר ואשכח רבי יוחנן יתיב ומקשי תנינן
חורגו לבדו אשת חורגו מהו בעל חורגתו מהו. אשה
כבעלה ובעל כאשתו. וקמת אשר חורגו כחורגו והבעל
כאשה. רב חסדא בעי דור שלישי מהו שיהא מותר
באשת ראשון משה מהו שיהא מותר באשת
פינחס. ריש לקיש אמר מקבלין דור שני ודור שלישי
מדוחק רבי יוחנן אמר אפילו מריוח. כחדא אגיסיה
דרב הונא הוה ליה דין עם חד בר נש אמר כל מה דרב
הונא אמר אנא מקבל עלי. שמע רב הונא ואמר
כהדין. יודעני כשם שאמרו מלמעלן כך אמרו
מלמטן. רב ירמיה בשם רב הלכה כרבי יודה :

דף יז, א פרק ג הלכה ז משנה האוהב והשונא אי זהו
האוהב זה שושבינו והשוני כל שלא דיבר עמו שלשת
ימים באיבה אמרו לו

דף יז, ב פרק ג הלכה ז משנה לא נחשדו ישראל על כך :

דף יז, ב פרק ג הלכה ז גמרא רבי טבליי רבי אבינא בשם רב בשבעת ימי המשתה שנו :

דף יז, ב פרק ג הלכה ח משנה כיצד בודקין את העדים היו מכניסין אותן ומאיימין עליהן ומוציאין אותן לחוץ ומשיירין את הגדול שבהן ואומר לו אמור האיך אתה יודע שזה חייב לזה אם אמר הוא אמר לי שאני חייב לו איש פלוני אמר לי שהוא חייב לא אמר כלום עד שיאמר בפנינו הודה לו שהוא חייב לו מאתים זוז :

דף יז, ב פרק ג הלכה ח גמרא רבי יוסי בשם רבי יוחנן אם היה מתכוין למסור לו עדות עדותן קיימת. כיצד דינין הדיינין יושבין והנידונין עומדין והתובע פותח בדבריו ראשון שנאמר מי בעל דברים יגש אליכם. ומניין שהמוציא מחבירו עליו הראיה רבי קריספא בשם רבי חנניה בן גמליאל יגש אליכם יגש ראיותיו. רבי יוחנן בעי ביבמה מי מרדף אחר מי. התיב רבי לעזר והכתיב ועלתה יבמתו השערה אמר רבי יוחנן יפה לימדני רבי לעזר. רבי ברכיה ורבי חלבו רבי בא בשם רבי ינאי התובע תובע והנתבע משיב והדיין מכריע. אמר רבי סימון צריך הדיין לשנות טענותיהן שנאמר ויאמר המלך זאת אומרת זה בני החי ובנד המת וגו'. רב הונא כד הוה חמי סהדי בכוונא הוה חקר וכד הוה חמי הכן הוה מכוון. רב הונא מיקל לדיינא דאמר מקבלין עליכון חד סהיד אלא יימרון אינון. רב הונא כד הוה ידע זכו לבר נש בדינא ולא הוה ידע ליה הוה פתח ליה על שם פתח פיך לאלם. רבי אבהו בשם רבי יוחנן המכמין עידיו אחורי גדר לא עשה כלום. כהדא חד בר נש אשגח למיגוס גו אריסטון אי"ל הב לי מה דאת חייב לי אמר ליה אין. בתר דקמוון אמר ליה לי נא חייב לך כלום אמר ליה אית לי סהדין. אמר ליה לא אמרית אלא בגין דלא מיערבב מגוסתך. אתא קומי רבי אמי ומר הדא דמר ר' יוחנן המכמין עידיו אחורי גדר לא עשה כלום :

דף יח, א פרק ג הלכה ט משנה היו מכניסין את השני ובודקין אותו נמצאו דבריהן מכוונין נושאין ונותנין בדבר שנים אומרים זכאי ואחד אומר חייב זכאי שנים אומרים חייב ואחד אומר זכאי חייב אחד אומר זכאי ואחד אומר חייב ואחד אומר איני יודע יוסיפו הדיינין ואפילו שנים מזכין או מחייבין ואחד אומר איני יודע יוסיפו הדיינין :

דף יח, א פרק ג הלכה ט גמרא מיעוט שעירים שנים מה תלמוד לומר שני שיהו שניהן שוין. כבשים מיעוט כבשים שנים מה ת"ל שני שיהו שניהן שוין. מיעוט צפרים שנים מה תלמוד לומר שתי שיהו שוות. מיעוט חצוצרות שתיים מה תלמוד לומר שתי שיהו שוות. התיב רבי חגי לרבי יסא והכתיב ועמדו שני האנשים מעתה מיעוט אנשים שנים מה תלמוד לומר שני שיהו שוין והכתיב לא תטה משפט גר יתום הרי גר דן עם מי שאינו גר יתום דן עם מי שאינו יתום. אם כן למה נאמר שני. מופנה להקיש ולדון ממנו גזירה שוה. נאמר כן שני ונאמר להלן וישארו שני אנשים מה להלן אנשים ולא נשים אף כאן אנשים ולא נשים ולא קטנים. הרי למדנו שאין האשה דנה ולא מעידה. ר' יוסי בי ר' בון בשם רבי יוסף נאמר כאן שני ונאמר להלן שני מה להלן על פי שנים עדים אף כאן על פי שנים עדים אם כן מה ת"ל שני שלא יהא אחד עומד ואחד יושב אחד אומר כל צורכו ולאחד אומר לו קצר דבריך. א"ר יהודה שמעתי שאם רצה הדיין להושיב את שניהן מושיב. רבי ישמעאל אומר אומרין לו לבוש כשם שהוא לבוש או הלבישהו כשם שאת לבוש. אמר רבי בא בשם רב הונא צריכין העדים לעמוד בשעה שמעידין שנאמר ועמדו שני האנשים. רבי ירמיה בשם רבי אבהו אף הנידונין צריכין לעמוד בשעה שמקבלין דינן שנאמר אשר להם הריב לפני ה'. כתיב לא יומתו אבות על בנים והלא כבר נאמר איש בחטאו יומת מה ת"ל לא יומתו אבות על בנים. לא יומתו אבות בעדות בנים ובנים לא יומתו בעדות אבות. מניין שלא יהו

העדים קרובין של נידונין ומניין שלא יהו העדים קרובין זה לזה. הגע עצמך שאם הוזמו לא מפיהן נהרגין. ומניין שלא יהו העדים קרובין של דיינין הגע עצמך שאם הוזם אחד מהן כלום נהרג עד שיוזם חבירו. אם את אומר כן לא היה נהרג על פיו.

דף יח, ב פרק ג הלכה ט גמרא ומניין שלא יהו הדיינין קרובין זה לזה. אמרה תורה הרוג על פי עדים הרוג על פי דיינין מה עדים אין קרובין זה לזה אף דיינין אין קרובין זה לזה. אין לי אלא אבות ובנים שאר קרובין מניין א"ר זעירא ובנים לרבות שאר קרובין. עד כדון כרבי עקיבה כרבי ישמעאל מניין תני רבי שמעאל ושפטו העדה והצילו העדה שלא יהא העדה לא קרובי מכה ולא קרובי מוכה. א"ר יוסי אם אתה אומר כן נמצאת אומר בית דין גואלי הדם מיכן שלא יהו הדיינין קרובי הנידונין ומניין שלא יהו העדים קרובי הנידונין אמרה תורה הרוג ע"פ עדים הרוג על פי דיינין מה הדיינין אינן קרובי הנידונין אף העדים לא יהו קרובי הנידונין. ומניין שלא יהו העדים קרובין זה לזה. הגע עצמך שהוזמו לא מפיהן הן נהרגין בכשירים ולא בפסולים. שנאמר אם לא יגיד ונשא עונו את שמגיד וחבירו משלם ממון צא פסול שאפילו מגיד אין חבירו משלם ממון. בפני בית דין להוציא עד אחד בשאמרו לו הרי את מקובל עלינו כשנים. יכול יהא חייב תלמוד לומר ראה או ידע את שהוא כשר להעיד עדות תורה יצא עד אחד שאין כשר להעיד עדות תורה. שלא בפני ב"ד אם לא יגיד ונשא עונו את שמגיד ומשלם ממון יצא חוץ לב"ד שאפילו מגיד אין חבירו משלם ממון. ומניין לשני עדים הוא ועד אחד הרי כאן שנים וכר' ישמעאל דר' ישמעאל אמר כל מקום שכתוב בתורה עד סתם הרי הוא בכלל שני עדים עד שיודיעך הכתוב שהוא עד אחד. אשכח תני רבי ישמעאל עד אחד מהו לחייב עליו משום שבועת ביטוי. איפשר לומר אחר ראוי לצרפו ולחייבו משום שבועת עדות

ואת מחייבו משום שבועת ביטוי. קרוב מהו לחייבו עליו משום שבועת ביטוי

דף יט, א פרק ג הלכה ט גמרא ייבא כהדא דמר רבי בא בר שמואל שבועה שנתן פלוני לפלוני מנה נמצא שלא נתן מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר. או כהדא אמר לו היכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה סח והוא שמת או נשבר או נשבה או אבד משביעך אני ואמר אמן פטור. רב אמר פטור משבועת פיקדון וחייב בשבועת בטוי א"ר יוחנן מאחר שמצוה להפיסו אין חייב משום שבועת ביטוי. על דעתיה דרב אינו מצוה להפיסו מפייסו על האמת ואינו מפייסו על השקר. תני רבי ישמעאל ונשא עונו קרבן מנן ליה בית דין ילפין אגדה אגדה מה אגדה שנאמר להלן בית דין אף כאן בית דין. כהדא אין מקבלין עדים אלא אם כן ראו שניהן כאחת. רב יהושע בן קרחה אומר אפילו בזה אחר זה. רבי ירמיה בשם רב מודין חכמים לרבי יהושע בן קרחה בעידי בכורה ובעידי חזקה. רבי בא בשם רבי ירמיה אף בעידי סימנין כן. מה דפשיטא בשזה אומר ראיתי שתי שערות בגבו וזה אומר ראיתי שתי שערות בגפו. אחד אומר ראיתי שיערה אחת בגבו ואחד אומר ראיתי שיערה אחת בכריסו ולא כלום כל שכן גבו וגפו. שנים אומרים ראינו שיערה אחת בגבו ושנים אומרים ראינו שיערה אחת בכריסו. רב יוסי ורב הושעיי בר רב שמי חד אמר פסול וחד אמר כשר. מאן דמר פסול כמעיד על חצי סימן ומאן דמר כשר אני אומר שמא נשרו. אחד אומר שתי שערות בגבו ואחד אומר שתי בכריסו ר' בא אמר דברי הכל כשר א"ר חגיי ד"ה פסול ר' יוסי אומר במחלוקת. א"ר לרבי חגיי הא רבי יודן אמר דכוותי. א"ל ועל רביה אנא פליג כל שכן עלוי. א"ר מנא יאות א"ר חגא אילו שטר שחתום בארבעה חותמות זה מעיד על שנים וזה מעיד על שנים וקרא עליו ערער שמא כלום הוא. ואין כל חתימה צריכה שני עדים

דף יט, ב פרק ג הלכה ט גמרא והכא כל סימן צריך שני עדים. רבי חיננא שמע להן משני חזקה אילו אחד מעיד שאכלה שנה ראשונה שניה ושלישית ואחד מעיד שאכלה רביעית חמישית וששית שמא כלום הוא. ואין כל חזקה וחזקה צריכה שני עדים והכא כל סימן וסימן צריך שני עדים. כהדא אין שומעין מן העדים אלא אם כן באו שניהן כאחת. רבי נתן אומר שומעין דברי ראשון ולכשיבא שני שומעין את דבריו. רבי יונתן הוה יתיב מקשי איפשר אית הכא בר נש דשמע הלכה כר' נתן. א"ל רבי יוסי בר חנינה הא רבי שמעון בן יקים אמר יקום לעיל. כיון דסלק אמר ליה שמעת הלכה כר' נתן. אמר ליה שמעתי מודה ר' יהושע בן קרחה לרבי נתן. א"ל ולהדא צורכה. א"ל ולא אתכוון ר' יוסי בר חנינה אלא מסקא רבי שמעון בן יקים לעיל בגין דהוא אינשא רבא. רב חסדא בעי מהו לקבל עדים שלא בפני בעל דין. רבי יוסי בשם ר' שבתאי מקבלין עדים שלא בפני בעל דין ועבדון ליה גזר דין. אם בא ועירער עררו קיים. אדם ששלחו אחריו בית דין שלשה פעמים ולא בא. ר' יהושע בן לוי אמר מקבלין העדות בלא בעל דין ועבדין ליה גזר דין. כהדא כהנא דמך ושבק ירתו לרבי יאשיה וקביל רבי לעזר סהדו דלא באפוי וזכי לרבי יאשיה ולא עוד אלא דשבק ספרים. כתב רבי לעזר לירתוי ספרים שזכת בהן ארץ ישראל אין מוציאין אותם חוצה לארץ. רבי ניסי בשם ר' לעזר אם כתב על מנת להוציא מוציא. ר' חייה בר בא בעא קומי רבי יוסי מהו להוציא. אמר ליה לעובדי מוציא. ר' חייה בר בא בעא קומי רבי יוסי מהו להוציא. אמר ליה לעובדי את שאיל לי א"ל לא. ובאיש לרבי זעירא דלא אמר ליה עובדא. בגין מידע מהו אמר. ר' ירמיה הוה ליה דין עם חד בר נש וקבלון לשהדייא דלא באפוי דרבי ירמיה וחייבון לר' ירמיה והוה יתיב ומצטער איפשר מקבלין עדים בלא בעל דין. רבי הונא רבי פינחס ר' חזקיה חוקוק לא עלין בפירקא בההוא יומא. דחק רבי הונא ועאל ושכח רבי ירמיה מצטער ואמר איפשר מקבלין

עדים בלא בעל דין אפילו עמהן באותה העיר. אי"ל כן
חמת דעתון דרבנן :

דף יט, ב פרק ג הלכה י משנה גמרו את הדבר היו
מכניסין אותן גדול שבדיינין אומר איש פלוני אתה
זכאי איש פלוני אתה חייב ומניין כשיצא לא יאמר אני
הוא המזכה וחבירי מחייבין ומה אעשה ורבו עלי על
זה נאמר הולך רכיל מגלה סוד :

דף כ, א פרק ג הלכה י גמרא אמר רבי יוחנן כופין את
המחייב שיכתוב זכאי ר"ש בן לקיש אמר המחייב
כותב חייב והמזכה כותב זכאי. מתניתא פליגא על ריש
לקיש מניין כשיצא לא יאמר אני מזכה וחבירי
מחייבין. מה עבד לה רבי יוחנן דלא יהא מאן דהוא
מימר כמה בעית מזכה לפלוני בדינא ולא שבקון
לי. מאי טעמא דריש לקיש דלא ייתי חורן ויסבור
דכוותיה ויימר אוף פלן הוה תמן אוף הוא טעה :

דף כ, א פרק ג הלכה יא משנה כל זמן שהוא מביא
ראיה סותר את הדין אמרו לו כל ראיות שיש לך הבא
מיכן ועד שלשים יום הביא בתוך שלשים יום סותר
לאחר שלשים יום אינו סותר אמר רשב"ג מה יעשה לא
מצא בתוך שלשים ומצא לאחר שלשים :

דף כ, א פרק ג הלכה יא גמרא אמר ר' אושעיה תמן
שאיפשר להן להוסיף דנין אילו כנגד אילו ברם הכא אי
איפשר להן להוסיף. רבי יוחנן וריש לקיש תרויהון
מרין אפילו הכא איפשר להן להוסיף :

דף כ, א פרק ג הלכה יב משנה אמרו לו הבא עדים
אמר אין לי עדים הבא ראיה אמר אין לי ראיה ולאחר
זמן מצא עדים ומצא ראיה הרי זה אינה כלום אמר
רשב"ג מה יעשה לא היה יודע שיש לו עדים ומצא עדים
ולא היה יודע שיש לו ראיה ומצא ראיה אמרו לו הבא
עדים אמר אין לי עדים הבא ראיה ואמר אין לי ראיה
ראה שהוא מתחייב ואמר

דף כ,ב פרק ג הלכה יב משנה קרבו איש פלוני ופלוני והעידוני או שהוציא ראיה מתוך אפונדתו הרי זו אינה כלום :

דף כ,ב פרק ג הלכה יב גמרא רבי יוחנן בשם רב הושעיה תלתא אמורין חד אמר כל זמן שמביא ראיה סותר את הדין וחד אמר הביא בתוך שלשים סותר לאחר שלשים אינו סותר וחד אמר לעולם אין סותר עד שיביא ראיה שלא היה יודע בה כל עיקר. והתנינן אמר רבן שמעון בן גמליאל מה יעשה לא היה יודע שיש לו עדים ומצא עדים שיש לו ראיה ומצא ראיה כו'. רבי לא ור' זירא חד אמר עד שיבטל ראיותיו וחד אמר עד שיכפר בראיותיו. רבי לוי הוה ליה דין עם חד בר נש על עסק בתים והוון דיינין קומי ר' לעזר. לאחר גמר דין הביא ראיה. שאל לר' יוחנן אי"ל כל זמן שמביא ראיה סותר הדין. ר' אבמכיס הוה ליה דין עם חד בר נש על עיסק ריחייא והוון אידיינין קומי רבי לעזר לאחר גמר דין הביא עדים. שאל לרבי יוחנן אי"ל אדיין את לזו כל זמן שמביא ראיה סותר את הדין. ולמה תרין עובדין. רבי לוי לא איתעביד ליה גזר דין רבי אבמכיס איתעביד ליה גזר דין. אשר הדיינין מה שיהיה צריך בית דין. רבי הושעיה בשם שמואל רב בניי בשם שמואל חד אמר יתקיים או בכתב ידי עדים או בכתב ידי הדיינים וחד אמר אפילו בכתב אחד ובדיין אחד :

מסכת סנהדרין פרק ד

דף כ,ב פרק ד הלכה א משנה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה ובחקירה שנאמר משפט אחד יהיה לכם מה בין דיני ממונות לדיני נפשות דיני ממונות בשלשה ודיני נפשות בעשרים ושלשה דיני ממונות פותחין בין לזכות בין לחובה ודיני נפשות פותחין לזכות ואין פותחין בחובה :

דף כ,ב פרק ד הלכה א גמרא אמר ר' יוחנן בשביל לחוס על ממון ישראל אמרו האיך אתה יודע שזה חייב לזה. ר' חייה בר בא בעא קומי ר' יוסי היך עבדין עובדא א"ל כר' יוחנן דר' יוחנן אמר בשביל לחוס על ממון ישראל אמרו האיך אתה יודע שזה חייב לזה. זעירא בר חיננא בשם רבי חנינה ורבי יהודה

דף כא,א פרק ד הלכה א גמרא חד אמר ודרשת וחקרת ושאלת היטב וחד אמר צדק צדק תרדוף. הא כיצד אם את רואה הדין שיוצא לאמיתו חקרוהו ואם לאו צדקיהו. רב הונא כד הוה חמי שהדין מכוונה הוה חקר וכד הוה חמי הכין והכין הוה מכוון. כיצד פותחין לזכות אומרין איפשר שזה הרג את הנפש. א"ר יוסי אין כיני אמר אחד מן העדים יש לו ללמד זכות ובא חבירו וסייעו ויש כאן סיוע. אם אומר את כאן לא נמצאת חב לדייניי. ויש עדים לשקרן. א"ר יוחנן כל שאינו יודע לדון את השרץ לטהרו ולטמאו מאה פעמים אין יכול לפתוח בזכות. כיצד דנין השרץ א"ר ינאי מה אם הנחש שממית טהור עכבר שאין ממית אינו דין להיות טהור. או חילוף עכבר שאין ממית טמא נחש שממית אינו דין להיות טמא. התיב ר' פינחס הרי ועקרבת ממית והרי הוא טהור. אשכח תני אמר הוא נחש הוא עקרב. אמר רבי תלמיד וותיק היה [לר"מ] והיה מטהר את השרץ ומטמאו מאה פעמים. אמרין ההוא תלמידא לא הוה ידע מורייה. אמר ר' יעקב בר דסאיי דההוא תלמידא קטוע מטורא דסיני הוה:

דף כא,א פרק ד הלכה ב משנה דיני ממונות מטין על פי אחד בין לזכות בין לחובה ודיני נפשות מטין על פי אחד לזכות ועל פי שנים לחובה:

דף כא,א פרק ד הלכה ב גמרא א"ר ינאי אילו ניתנה התורה חתוכה לא היתה לרגל עמידה.

דף כ,ב פרק ד הלכה ב גמרא מה טעם וידבר ה' אל משה אמר לפניו רבונו של עולם הודיעני האיך היא

ההלכה אמר לו אחרי רבים להטות רבו המזכין זכו רבו המחייבין חייבו כדי שתהא התורה נדרשת מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור מיניין ודגליו. וכן הוא אומר אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים ואומר מישרים אהבוך :

דף כא, ב פרק ד הלכה ג משנה דיני ממונות מחזירין בין לזכות בין לחובה ודיני נפשות מחזירין לזכות ואין מחזירין לחובה :

דף כא, ב פרק ד הלכה ג גמרא הרי שיצא מב"ד זכאי ומצאו לו חובה שומע אני שיחזירוהו ת"ל צדיק אל תהרוג. הרי שיצא מבית דין חייב ומצאו לו זכות שומע אני שלא יחזירוהו ת"ל ונקי אל תהרוג. יכול אם צדק בדינך יצדק בדיני ת"ל כי לא אצדיק רשע. א"ר יצחק אמר לי ר' יוסי לא שנייא אלא אפילו נזדכה בטעות מחזירין אותו. ר' אמי בעא קומי ר' יוחנן אפי' נואף ונואפת א"ל איתקלף מרקועד :

דף כא, ב פרק ד הלכה ד משנה דיני ממונות הכל מלמדין זכות וחובה ודיני נפשות הכל מלמדין זכות ואין הכל מלמדין חובה דיני ממונות המלמד זכות מלמד חובה והמלמד חובה מלמד זכות ודיני נפשות המלמד חובה מלמד זכות אבל המלמד זכות אינו יכול לחזור וללמד חובה :

דף כא, ב פרק ד הלכה ד גמרא רבי אמר ובלבד שלא יהו מחוסרין לומר איש פלוני אתה זכאי ואתה חייב אבל אם היו מחוסרין במשא ומתן לא בדא. ר' יוסי בן חנינה אמר אפילו מחוסרין במשא ומתן :

דף כא, ב פרק ד הלכה ה משנה דיני ממונות דנין ביום וגומרין בלילה ודיני נפשו' דנין ביום וגומרין ביום :

דף כא, ב פרק ד הלכה ה גמרא מנלן. ושפטו את העם בכל עת. ואית קרי לשעבר. אמר רב שמואל בר רב יצחק

דף כב,א פרק ד הלכה ה גמרא כיני מתניתא שאם טעו ודנו בלילה שדינם דין ת"ל ושפטו את העם בכל עת. אמר הא אמירה :

דף כב,א פרק ד הלכה ו משנה דיני ממונות גומרין בו ביום בין לזכות בין לחובה ודיני נפשות גומרין בו ביום לזכות וביום של אחריו לחובה לפיכך אין דנין לא בערב שבת ולא בערב יום טוב :

דף כב,א פרק ד הלכה ו גמרא תני העד אין מלמד לא זכות ולא חובה. מנלן שנאמר ועד לא יענה בנפש למות. ומניין שאף הוא אין מלמד לא זכות ולא חובה ת"ל והוא לא יענה בנפש למות. ריש לקיש אמר פעמים שאדם רואה את עצמו מזדמם ומפליג דבריו שלא ימות. מניין שצריכין שני ימים סמוכין זה לזה. ר' חזקיה ר' אחי בשם ר' אבהו אסור לדון דיני ממונות בערב שבת. והדא מתניי פליגא לפיכך אין דנין לא בערב שבת ולא בערב יום טוב דיני נפשות. הא דיני ממונות דנין. ותני ר' חייה כן דנין דיני ממונות בערב שבת ואין דנין דיני נפשות בערב שבת. אמר כאן להלכה כאן למעשה. ויידונו אותו בערב שבת ויגמר דינו בשבת ויהרג למוצאי שבת אם אומר את כן נמצא דינו משתקע. ריש לקיש בעי וידונו אותו בשבת ויגמר דינו בשבת ויהרג בשבת. מה אם עבודה שדוחה שבת רציחת מצוה דוחה אותה שנאמר מעם מזבחי תקחנו למות שבת שהעבודה דוחה אותה אין דין שתהא רציחת מצוה דוחה אותה. ר' לא בשם ר' ינאי מיכן לבתי דינין שלא יהו דנין בשבת מאי טעמא נאמר כאן בכל מושבותיכם ונאמר להלן והיו אלה לכם לחוקת משפט לדורותיכם בכל מושבותיכם מה להלן בבית דין הכתוב מדבר אף כאן בב"ד הכתוב מדבר :

דף כב,ב פרק ד הלכה ז משנה דיני ממונות הטהרות והטמאות מתחילין מן הגדול ודיני נפשות מתחילין מן הצד הכל כשירין לדון דיני ממונות ואין הכל כשירין

לדון דיני נפשות אלא כהנים ולויים וישראלים
המשיאין לכהונה:

דף כב, ב פרק ד הלכה ז גמרא רבי אומר לא תענה על
ריב רב כתיי שלא תענה אחר הרב אלא קודם לרב. ר' יוסי
בן חנינה אמר לא תענה על ריב רב כתיב שלא
תענה קודם לרב אלא אחר הרב. רב אמר לא תענה
אפילו אחר מאה דברי ר' פינחס. ר' חלקיה בשם ר' סימון
איתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אמר דינינו
כדיניהן וחד אמר אין דינינו כדיניהן מאן דמר דינינו
כדיניהן ניחא מאן דמר אין דינינו כדיניהן מה מקיים
ויאמר יהודה ויאמר ממוכן. ראו דברי יהודה ראו
דברי ממוכן. ומניין שמתחילין בדיני נפשות מן הצד
תנא שמואל הזקן קומי ר' אחא ויאמר דוד לאנשיו
חגרו איש חרבו ואח"כ ישבו בדין על נבל. רבי תימא
בר פפייס בשם רב הושעיא אף בפסול משפחה מתחילין
מן הצד. הכל כשירין לדון דיני ממונות ר' יהודה אומר
אפילו ממזרין רבי יהודה אומר אין מדקדקין ביין
נסך. כתיב לא תטה משפט אביונך בריבו אי אתה מטה
אבל אתה מטה בדינו של שור. ר' אבהו בשם ר' יוחנן
ובלבד בדברים שבדין דיני ממונות לדיני נפשות.

דף כג, א פרק ד הלכה ז גמרא כמה אינון אנן תנינן
תשע. תני ר' חייה חד עשר. הי דיני תרתי אחרנייתא
הסריס וכל מי שלא ראה לו בנים כשר לדון דיני
ממונות ולא דיני נפשות. ר' אבהו בשם ר' יוחנן אף
פחות מבן עשרים ושלא הביא שתי שערות כשר בדיני
ממונות ולא בדיני נפשות ויושב בדינו של שור. ר' יוסי
בן חנינה אמר תלת עשרה. והי דינון תרתין
אחרנייתא דנין שני דיני ממונות ביום אחד ואין דנין
שני דיני נפשות ביום אחד. אמר ר' אבין ואפילו נואף
ונואפת:

דף כג, א פרק ד הלכה ח משנה סנהדרין היתה כחצי
גורן עגולה כדי שיהו רואין זה את זה ושני סופרי דיינין
עומדין לפנייהן אחד מימין ואחד משמאל וכותבין דברי

מזכין ודברי מחייבין רבי יהודה אומר שלשה היו אחד כותב דברי מחייבין ואחד כותב דברי מזכין והשלישי כותב דברי מזכין ודברי מחייבין שלש שורות של תלמידי חכמים יושבין לפניהן וכל אחד ואחד מכיר את מקומו צרכו לסמוך סומכין מן הראשונה אחד מן השנייה בא לו לראשונה ואחד מן השלישית בא לו לשניה ובוררין להן עוד אחד מן הקהל ומושיבין אותו בשלישית ולא היה יושב במקומו של ראשון אלא יושב במקום שהוא ראוי לו :

דף כג, א פרק ד הלכה ח גמרא רבי בא בר יסא בשם רבי יוחנן נאמר כאן עדה ונאמר להלן עדה. מייתי לה רב ממתניתא מתניי אמרה הוי זנב לאריות ולא ראש לשועלים. מתלא אמר הוי ראש לשועלים ולא זנב לאריות דתנינן צרכו לסמוך סומכין מראשונה :

דף כג, א פרק ד הלכה ט משנה כיצד מאיימין על עידי נפשות היו מכניסין אותן ומאיימין עליהן שמא תאמרו מאומד ומשמועה עד מפי עד מפי אדם נאמן שמעתם או שמא שאין אתם יודעין שסופנו לבדוק אתכם בדרישה ובחקירה הוו יודעין שלא כדיני ממונות דיני נפשות דיני ממונות אדם נותן ממון ומתכפר לו ודיני נפשות דמו ודם זרעיותיו תלויין בו עד סוף כל הדורות שכן מצינו בקין כשהרג את הבל נאמר בו קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה אינו אומר דם אחיך אלא דמי אחיך דמו ודם זרעיותיו ד"א דמי אחיך שהיה דמו מושלך על העצים ועל האבנים לפיכך נברא אדם יחידי בעולם ללמד שכל המאבד נפש אחת מעלין עליו כאילו איבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מעלין עליו כאילו קיים עולם מלא ומפני שלום הבריות שלא יאמר אדם לחבירו אבא גדול מאביך ושלא יהו המינין אומרים רשויות הרבה יש בשמים ולהגיד גדולתו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שאדם טובע כמה מטביעות

דף כג,ב פרק ד הלכה ט משנה בחותם אחד וכולן דומין זה לזה ומלך מלכי המלכים הקב"ה טבע את כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה לחבירו לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם שמא תאמרו מה לנו ולצרה הזאת והלא כבר נאמר והוא עד או ראה או ידע וגו' שמא תאמר מה לנו לחוב בדמו של זה הלא כבר נאמר ובאבד רשעים רינה:

דף כג,ב פרק ד הלכה ט גמרא כיצד מאומד. לא תאמרו ראינוהו רודף אחריו וסייף בידו. נכנס לחורבה אחריו נכנסנו אחריו ומצאנוהו הרוג ראינוהו יוצא והסייף מטפטפת דם. אמר ר' שמעון בן שטח אראה בנחמה אם לא ראיתי רודף אחר אחד נכנס לחורבה נכנסתי אחריו ומצאתיו הרוג וזה יוצא וסייף מנטף דם אמרתי לו אראה בנחמה שזה הרגו אבל מה אעשה שאין דמך מסור בידי אלא היודע מחשבות יפרע מאותו האיש. לא הספיק לצאת משם עד שהכישו נחש ומת. אדם נברא יחידי בעולם מפני המשפחות שלא יהו מתגרות זו בזו. והלא דברים ק"ו ומה אם בזמן שהן בני אב אחד מתגרות זו בזו אילו היו בני שנים על אחת כמה וכמה. ד"א שלא יהו הצדיקים אומרים אנו בני צדיק ואתם בני רשעים: להגיד גדולתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה כו'. להגיד גדולת מלך מלכי המלכים שמחותם אחד טובע כל החותמות ואין אחד מהן דומה לחבירו שנאמר תתהפך כחומר חותם. ומפני מה שינה פרצופותיהן שלא יהא אדם קופץ והולך לאשת חבירו או לשדה חבירו. תני בשם ר' מאיר שלשה דברים שינה הקב"ה בבני אדם מראה פנים ודעת וקול. מראה ודעת מפני הגזלנין וקול מפני הערוה. אמר רבי יצחק אפילו תינתא או חיטתא לא דמייא לחבירתה. אדם נברא בערב שבת כדי שייכנס תחילה למצוה דבר אחר למה נברא באחרונה משל למלך שעשה סעודה כשמתקין הסעודה מזמין האורחין כך חכמות בנתה ביתה זה הקדוש ברוך הוא שבנה את העולם בחכמה שנאמר ה' בחכמה יסד ארץ

וגוי. חצבה עמודיה שבעה אילו שבעה ימי
בראשית. טבחה טבחה מסכה יינה אילו ימים ונהרות
וכל צרכי העולם. מי פתי יסור הנה זה אדם
וחוה: שמא תאמרו מה לנו ולצרה כו'. כתיב ויעבר
הרינה במחנה מהו הרינה הריני וכן הוא אומר בצאת
לפני החלוץ וגוי. ללמדך שאף מפלת הרשעים אינה
שמחה לפני המכה המקום:
לפני

מסכת סנהדרין פרק ה

דף כג, ב פרק ה הלכה א משנה היו בודקין אותו בשבע
חקירות באי זו שבוע באי זו שנה באי זה חדש בכמה
בחדש באי זה יום באי זו שעה באי זה מקום. ר' יוסי
אומר באי זה יום באי זו שעה

דף כד, א פרק ה הלכה א משנה באי זה מקום מכירין
אתם אותו והתריתם בו העובד ע"א את מה עבד ובמה
עבד:

דף כד, א פרק ה הלכה א גמרא ולא תנינן באי זה יובל
שאין הדבר מצוי: אשכח תני רבי שמעון בן יוחי אומר
אף באי זה יובל וקיימונה בהוא דעאל ובהוא
דנפק. מניין לשבע חקירות תנא שמואל הזקן קומי רבי
אחא ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת
נכון. א"ל לא תהא קרא ואזיל אלא ודרשת וחקרת
ושאלת היטב. והוגד לך ושמעת ושאלת היטב. היטב
היטב לגזירה שוה ליתן כל אחת ואחת שמועה שאלה
דרישה וחקירה. ר' יצחק מקשי לה הוון תפיסין בחד
ליסטים דטיבריא. אמרין כדון קטול כדון
קטל. ומניין לזה שבע חקירות איסי אמר
דטיבריא. אמרין כדון קטול כדון קטל. ומניין לזה
שבע חקירות איסי אמר כל זמן שאלו העדים יכולין
להזדמס על אותה עדות אין ההורג נהרג. מכירין אתם
אותו מה היה עכו"ם או ישראל היה נישמענה מהדא
דמר ר' יוחנן נהרג מטיבריא לציפורי חזקה שישראל

היה: התריתם בו מניין להתרייה ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן ואיש אשר יקח את אחותו חסד הוא. א"ר בון קין נשא אחותו הבל נשא אחותו חסד עשיתי עם הראשונים שיבנה עולם מהן כי אמרתי עולם חסד יבנה. תני ר"ש בן יוחי אומר ע"פ שנים עדים יומת המת המת מת אלא להודיעו באי זו מיתה מת. תני ר' יודה בי ר' אלעאי אומר וכי יזיד איש על רעהו להורגו בערמה שיערימוהו באיזו מיתה מת. היתה מיתתו בחמורה והתרו בו בקלה יכיל מימר אילו הוה ידע שמיתתו בחמורה לא הוה עבד הדא מילתא. היתה מיתתו בקלה והתרוהו בחמורה. על דעתיה דר' יודן בי רבי אילעאי שיערימוהו באי זו מיתה מת.

דף כד, ב פרק ה הלכה א גמרא היו מתרין בו ושותק מתרין בו ומרכין בראשו אע"פ שאמר יודע אני פטור עד שיאמר על מנת כן אני עושה. ראוהו שופך דם אמרו לו הוי יודע שבן ברית הוא והתורה אמרה שופך דם האדם באדם דמו ישפך אע"פ שאמר יודע אני פטור עד שיאמר על מנת כן אני עושה. ראוהו מחלל שבת אמרו לו הוי יודע שהוא שבת והתורה אמרה מחלליה מות יומת אע"פ שאמר יודע אני פטור עד שיאמר על מנת כן אני עושה. ר' חייה בר גמדה שאל מקושש משום מאי מיחייב משום תולש או משום קוצר נישמענה מהדא ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו מלמד שמצאוהו תולש עצים מן הקרקע. ר' חייה בר גמדה שאל מקושש במה הוא מיתתו בסקילה נישמענה מהדא יודעין היו שמקושש חייב מיתה ולא היו יודעין במה היתה מיתתו. אשכח תני ר' חייה הוצא את המקלל מחוץ למחני במה היתה מיתתו בסקילה. את מה עבד לפעור או למרקוליס ובמה עבדה בעבודתה עבדה או בעבודת גבוה. נישמענה מהדא מעשה שבאו שנים ואמרו ראינו זה עובד ע"א ואין אנו יודעין פעור היה או מרקוליס היה דנין אותו בשתיהן ובאי זו מזדכה פוטרין אותו:

דף כד, ב פרק ה הלכה ב משנה כל המרבה בבדיקות הרי זה משתבח מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנים ומה בין חקירות לבדיקות אלא שבחקירות אמר אחד איני יודע עדותן בטילה בדיקות אמר אחד איני יודע ואפ"י שנים אומרים אין אנו יודעין עדותן קיימת אחד חקירות ואחד בדיקות בזמן שהן מכחישין זה את זה עדותן בטילה :

דף כד, ב פרק ה הלכה ב גמרא במה לקטן בעוקציהן לקטן במה אכלן בגלעיניהן. תמן תנינן מי שהיו שתי כיתי עדים מעידים אילו מעידין שגזר שתיים

דף כה, א פרק ה הלכה ב גמרא ואילו מעידין שגזר חמש ב"ש אומרים נחלקה עדותן אין כאן גזירות וב"ה אומרים יש בכלל חמש שתיים ויהא נזיר שתיים. רב אמר בכלל נחלקו אבל בפרט כל עמא מודו נחלקה העדות ור' יוחנן אמר במונה נחלקו אבל בכולל כל עמא מודו שיש בכלל חמש שתיים. הידינו כולל והידינו מונה כולל אהן אמר תרתי ואהן אמר חמש. מונה אהן אמר חדא תרתי ואהן אמר תלת ארבעי. רב אמר הכחיש עדות בתוך עדות לא בטלה העדות ור' יוחנן אמר הכחיש עדות בתוך עדות בטלה העדות. ד"ה הכחיש עדות לאחר עדות לא בטלה העדות. חיילה דר' יוחנן מהדא דמר ר' בא בר חייה בשם ר' יונתן הוחזק המונה. זה אומר מן הכיס מנה וזה אומר מן הצרור מנה הכחיש עדות בתוך עדות אופ רב מודה שבטלה העדות מה פליגין בשהיו שתי כיתי עדים. אחת אומרת מן הכיס מנה ואחת אומרת מצרור מנה הכחיש עדות בתוך עדות בטלה עדות וכרב לא בטלה עדות אחת אומר לתוך חיקו מנה ואחת אומרת לתוך פונדתו מנה דברי הכל הכחיש עדות בתוך עדות לא בטלה העדות. אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר במקל הרגו הכחיש עדות בתוך עדות אופ רב מודה שבטלה העדות מה פליגין בשהיו שתי כיתי עדים. אחת אומרת בסייף ואחת אומרת במקל הכחיש עדות בתוך עדות בטלה עדות וכרב לא בטלה עדות אחת אומרת לצפון

נטה ואחת אומרת לדרום פנה דברי הכל הכחיש עדות
לאחר עדות לא בטלה העדות. חייליה דרב מהדא
דתנינן תמן ר' יודן ורבי שמעון אומר הואיל וזו וזו
מודות שאינו קיים ינשאו. ולא שמיע דמר ר' לעזר
מודה ר' יהודה ורבי שמעון בעדים. מה בין עדים ומה
בין צרה. לא עשו דברי צרה בחבירתה כלום. אמר רבי
יוחנן אין אמרה רבי לעזר מיני שמעה ואמרה. מתניי
פליגא על רב אחד חקירות ואחד בדיקות בזמן
שמכחישין זה לזה עדותן בטילה. מה עבד לה רב אמר
רבי מנא פתר לה רב עד בעד. אמר רבי אבין

דף כה, ב פרק ה הלכה ב גמרא אפילו יפתר כת בכת
שניי היא לדיני נפשות דכתיב צדק צדק תרדוף:

דף כה, ב פרק ה הלכה ג משנה אחד אומר בשנים
בחדש ואחד אומר בשלשה עדותן קיימת שזה ידע
בעיבורו של חדש וזה לא ידע אחד אומר בשלשה ואחד
אומר בחמשה עדותן בטילה אחד אומר בשתי שעות
ואחד אומר בשלש עדותן קיימת אחד אומר בשלש
ואחד אומר בחמש עדותן בטילה ר' יהודה אומר
קיימת אחד אומר בחמש ואחד אומר בשבע עדותן
בטילה שבחמש חמה במזרח ובשבע חמה במערב:

דף כה, ב פרק ה הלכה ג גמרא עד היכא ר' יסא בשם
ר' יוחנן עד רוב החדש. א"ר יוחנן כגון העירגנין הללו
וחכמים אומרים אינן כלום. וא"ר יסא כגון אנא דמן
יומוי לא צלית מוספא מן דלא ידע אימת ירחא. רבי
מאיר אומר משש שעות ולמעלן מדבריהן רבי יודה
אומר מששה שעות ולמעלן דברי תורה. מאי טעמא
דר"מ אך ביום הראשון זה חמשה עשר יכול משתחשך
ת"ל אך חלק הא כיצד תן לו שעה אחת קודם שקיעת
החמה. מאי טעמא דר' יהודה אך ביום הראשון זה
ארבעה עשר יכול כל היום ת"ל אך חלק חציו לחמץ
וחציו למצה. מחלפה שיטת ר' מאיר תמן אמר אך
לרבות וכא אמר אך למעט א"ר שמואל בר אבודמי
מיעטו שאינו מחמץ. ר' מאיר אומר לא תאכל עליו

חמץ על אכילתו רבי יהודה אומר לא תאכל עליו חמץ על עשייתו. ר' יודן אית ליה עשה

דף כו, א פרק ה הלכה ג גמרא ולא תעשה על אכילתו עשה ולא תעשה על ביעורו. עשה על אכילתו שבעת ימים תאכל עליו מצות לא חמץ. כל לא תעשה שבא מכח עשה עשה הוא. ולא תעשה על אכילתו לא תאכל [עליו] חמץ. עשה על ביעורו שבעת ימים תשביתו שאור מבתיכם. לא תעשה על ביעורו שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם. הא ר"מ אמר משה שעות ולמעלן מדבריהן. ששית אסורה משום גדר חמישית למה. משום גדר. ויש גדר לגדר אלא חמישית מתחלפת בשביעית. מחלפה שיטת ר' יהודה תמן אמר אין חמישית מתחלפת בשביעית וכא אמר חמישית מתחלפת בשביעית. א"ר יוסי תמן הדבר מסור לנשים והן עצילות הכא הדבר מסור לבית דין והן זריזין. אמר רבי יוסי בי רבי בון תמן תחילת חמישית סוף שביעית הכא סוף חמישי תחילת שביעית ותני כן תחילת חמש חמה במזרח וסוף שבע חמה במערב לעולם אין חמה נוטה למערב אלא בסוף שבע:

דף כו, א פרק ה הלכה ד משנה היו מכניסין את השני ובודקין אותו נמצאו דבריהן מכוונין פותחין לזכות אמר אחד מן העדים יש לי ללמד עליו זכות או אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו חובה משתקין אותו אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו זכות מעלין ומושיבין אותו עמהן ולא היה יורד משם כל היום אם יש ממש בדבריו שומעין לו אפילו הוא אמר יש לי ללמד על עצמי זכות שומעין לו ובלבד שיהא ממש בדבריו:

דף כו, א פרק ה הלכה ד גמרא תני אם מצאו לו זכות פטרוהו אם לאו מעבירין דינו ומזדווגין זוגות וממעטין במאכל ולא היו שותין יין ונושאים ונותנים כל הלילה. ולמחר משכימין ובאין וחזני כניסיות מחזרין אחריהן ואומר איש פלוני מחייב הייתי ומחייב אני מזכה הייתי ומזכה אני מחייב הייתי ומזכה אני

שומעין לו. מזכה הייתי ומחייב אני למד תחילה. תני טעה אחד מן הדיינין

דף כו,ב פרק ה הלכה ד גמרא אם היה מזכה סופרי הדיינין מזכירין אותו. אם היה מחייב אמר ליי למד תחילה. אמר רבי לא מפני מה כותבין דברי המזכה מפני המחייב שמא תיטרף דעתו. ואין חליף מילא יימרון ליה הדא אמרת הדא לא אמרת. צריכה שני עדים נמצא דינו משתקע. ר' יוסי בי ר' בון אמר מפני המזכה:

דף כו,ב פרק ה הלכה ה משנה אם מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו מעבירין דינו למחר ומזדווגין זוגות זוגות ממעטין במאכל ולא היו שותין יין כל היום ונושאים ונותנים בדבר כל הלילה ולמחרת משכימין ובאין המזכה אומר אני המזכה ומזכה אני במקומי והמחייב אומר אני הוא המחייב ומחייב אני במקומי המלמד חובה מלמד זכות אבל המלמד זכות אינו יכול לחזור וללמד חובה ואם טעו בדבר סופרי הדיינין מזכירין אותן אם מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו עומדין על המיניין שנים עשר מזכין ואחד עשר מחייבין זכאי שנים עשר מחייבין ואחד עשר מזכין ואפילו עשרים ושנים מזכין או מחייבין ואחד אומר איני יודע יוסיפו הדיינים עד כמה מוסיפין שנים שנים עד שבעים ואחד שלשים וששה מזכין ושלשים וחמשה מחייבין זכאי שלשים וששה מחייבין שלשים וחמשה מזכין דנין אילו כנגד אילו עד שיראה אחד מן המחייבין את דברי המזכין:

דף כו,ב פרק ה הלכה ה גמרא תני אחד מן העדים שאמר יש לי ללמד עליו זכות ובא חבירו וסייעו ובא חבירו וסייעו את מי ממנין לראשון לשני לשניהן. נישמענה מהדא דר' יוחנן והוא שנזדכה מפי עצמו אין מושיבין אותו דין. הרי שנזדכה מפי עצמו ונמצא עד ודיין לא מצינו עד נעשה דין. אמר בדיני ממונות נזדקן הדין והגדול שבדיינין אומר נזדקן

הדין. תני למה מוסיפין דיינין שאם היו שנים מן הראשונים מזכין

דף כז, א פרק ה הלכה ה גמרא ואחד מן האחרונים ליגמר הדין בשלשה. אמר רבי לא מכיון שנראה דינו ליגמר בארבעה אין גומרין אותו בשלשה. אמר רבי יוסי ותשמע מינה שלשה שדנו ומת אחד מהן חותמין בשנים וכותבין אף על פי שחתמנו בשנים בשלשה דננו. אמר רבי חגיי מתניי אמרה כן הדיינין חותמין בו מלמטה אות העדים ולמידין מידת הדין מפרוזבול. אשכח תני הוא למד מידת הדין מפרוזבול. לא ראה ר' יוחנן אמר זכאי ר"ל אמר חייב. א"ל ר' יוחנן והלא זכאי הוא. ולמה דנין אילו כנגד אילו שלא ייראה דין זה יוצא מעמעם:

מסכת סנהדרין פרק ו

דף כז, א פרק ו הלכה א משנה נגמר הדין מוציאין אותו לסוקלו ובית הסקילי היה חוץ לב"ד שנאמר הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה ואחד עומד על פתח בית דין והסודרין בידו והסוס רחוק ממנו כדי שיהא רואהו אמר אחד יש לי ללמד עליו זכות הלה מניף בסודרין והסוס רץ ומעמידו אפילו הוא אמר יש לי ללמד על עצמי זכות מחזירין אותו אפילו ארבעה וחמשה פעמים ובלבד שיהא ממש בדבריו:

דף כז, ב פרק ו הלכה א גמרא מתניי או כרבי או כרבנן בעיר של נכרים. דתני בשעריך רבי אומר בשעריך בשער שנמצאו בו אתה אומר כך או אינו אלא בשער שנידונו בו נאמר כאן בשעריך ונאמר להלן כי ימצא בקרבך באחד שעריך מה שעריך האמור להלן שער שנמצא בו אף שעריך האמור כאן שער שנמצאו בו. ורבנן אמרי בשעריך בשער שנידון בו אתה אומר כך או אינו אלא בשער שנמצא בו נאמר כאן בשעריך ונאמן להלן והוצאת את האיש ההוא או את האשה

ההיא אל שעריך מה שעריך האמור להלן שער שנידון בו אף שעריך האמור כאן שער שנידון בו. א"ר יוחנן בתחילה בין יש ממש בדבריו בין לאו שומעין לו מיכן והילך יש ממש בדבריו שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו. אמרי והוא שיש בדבריו האחרונים ממש. חזקיה שאל הרי שהיה יוצא ליהרג ונשתתק כן אנו אומרים הא לא נשתתק היה לו ללמד על עצמו זכות. שמע ר' יוחנן ומר הא שאלתא דחמרא. אלא כיני הרי שהיה יוצא ליהרג ואמר יש לי ללמד על עצמי זכות ונשתתק כן אנו אומרין הא אילו לא נשתתק היה לו ללמד על עצמו זכות. אמר הא אמירה:

דף כז, ב פרק ו הלכה ב משנה א אם מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יוצא ליסקל והכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני ופלוני עדיו וכל מי שהוא יודע לו זכות יבוא וילמד:

דף כז, ב פרק ו הלכה ב גמרא תני שור היוצא ליסקל ונמצאו עידיו זוממין ר' יוחנן אמר כל הקודם בו זכה ריש לקיש אמר הפקר טעות הוא. וכן עבד היוצא ליסקל והקדישו בעליו ר' יוחנן אמר זכה לעצמו ר"ל אמר יאוש של טעות היה:

דף כז, ב פרק ו הלכה ג משנה א רחוק מבית הסקילה עשר אמות אומרים לו התודה שכן דרך כל המומתין מתודין שכל המתודה יש לו חלק לעולם הבא שכן מצינו בעכן שאמרו לו יהושע בני שים נא כבוד לה' אלהי ישראל ותן לו תודה והגד נא לי מה עשית אל תכחד ממני ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה אנכי חטאתי לה' אלהי ישראל וכזאת וכזאת עשיתי ומניין שנתכפר לו וידויו שנא' ויאמר יהושע מה עכרתנו יעכרך ה' היום הזה היום הזה אתה עכור ואין אתה עכור לעתיד לבוא ואם אינו יודע להתודות אומרין לו אמור תהא מיתתי כפרה על כל עונותי ר' יהודה אומר אם יודע הוא שהוא מזומם יאמר תהא מיתתי כפרה

על כל עונותי חוץ מן העון הזה אמרו לו אי"כ יהו כל
אדם אומר כן כדי לנקות את עצמו :

דף כז, ב פרק ו הלכה ג גמרא את מוצא שכשמעל עכן
בחרם התחיל יהושע מפייס לפני הקב"ה ואומר רבון
של עולם הודיעני מי זה האיש אמר לו הקב"ה איני
מפרסם כל ברייה ולא עוד אלא נמצאתי אומר לשון
הרע אלא לך והעמיד את ישראל לשבטיו והפל עליהן
גורלות מיד אני מוציאן. הדא הוא דכתיב וישכם
יהושע בבוקר ויקרב את ישראל לשבטיו וילכד עכן בן
כרמי בן זרח למטה יהודה. אי"ל עכן מה בגורל אתה
חופשיני לית בכל ההן דרא כשר אלא את
ופינחס. אסקין ניבזין ביניכון פנטוס דמיתפיס חד
מינכון. ולא עוד אלא למשה רבך לית מידמוך אלא
תלתין או מי יומין לא כל אלפן משה רבן על פי שנים
עדים שריתה טעי. באותה שעה צפה יהושע ברוח
הקודש שהוא מחלק לישראל את הארץ בגורל הדא
הוא דכתיב וישלך להם יהושע גורל. אמור מעתה אנו
מוציאין שם רע על הגורלות. ולא עוד אלא שאם
נתקיימו עכשיו יהו כל ישראל אומרים בדיני נפשות
נתקיימו כל שכן בדיני ממונות ואם בטלו עכשיו יהו כל
ישראל אומרים בדיני נפשות בטלו כל שכן בדיני
ממונות. באותה שעה התחיל יהושע מפייס
לעכן. ומשבע ליה באלהי ישראל ואומר לו בני שים נא
כבוד לה' אלהי ישראל ויען עכן את יהושע ויאמר אמנה
מהו אמנה קושטא אנכי חטאתי לה' אלהי
ישראל. אי"ל

דף כח, א פרק ו הלכה ג גמרא מה אנא בעי מינך חדא
ואת אמרת לי תרתני. אי"ל אני הוא שמעלתי בחרם
מדין ובחרם יריחו. אמר רבי תנחומא בארבעה חרמים
מעל בחרם כנעני מלך ערד בחרם סיחון ועוג בחרם
מדין בחרם יריחו. ומניין שכיפר לו וידויו שנאמר ובני
זרח זימרי ואיתן וגו'. ר' יהושע בן לוי אמר זמרי זה
עכן שעשה מעשה זמרי. ר' שמואל בר נחמן אמר הימן
זה עכן אמנה אנכי חטאתי. כולם חמשה וכי איני יודע

שהן חמשה אלא מלמד שאף עכן יש לו חלק לעתיד לבוא. מעשה באחד שהיה יוצא ליהרג אמרו לו אמור תהא מיתתי כפרה על כל עונותיי. אמר תהא מיתתי כפרה על כל עונותיי חוץ מן עון זה אם עשיתיו אל ימחול לי וב"ד ישראל יהא נקי. וכשבא דבר אצל חכמים זלגו עיניהם אמרו להחזירו אי איפשר שאין לדבר סוף אלא הרי דמו תלוי בצואר עדים. א"ר יהודה בן טבאי אראה בנחמה אם לא הרגתי עד זומם שהיו אומרים עד שייהרג שנאמר נפש תחת נפש. אמר לו שמעון בן שטח אראה בנחמה אם לא מעלים עליך כאילו שפכת דם נקי. באותה שעה קיבל עליו שלא יורה אלא מפי שמעון בן שטח. שמעון בן שטח היו ידיו חמומות אתא סיעת ליצנין אמרי הבו עיציה ניסהוד על ברי' וניקטליני' אסהידו עלוי ונגמר דינו ליהרג. מי נפק למיתקטלי' אמרי ליה מרי שיקרין אנן בעא אבוי מחזרתיה. א"ל אבא אם ביקשתה לבוא תשועה על ירך עשה אותי כאסקופה. מעשה בחסיד אחד שהיה מהלך בדרך וראה שני בני אדם נזקקין לכלבה אמרין נן ידעין דו גברא חסידה אזיל ומסהיד עלן ומרן דוד קטיל לן אלא ניקדמיה וניסהוד עלוי אסהידו עליה ונגמר דינו ליהרג. הוא שדוד אמר הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי מחרב מחרב אוריה מכלב מכלבו של חסיד. ר' יודה בן פזי סלק לעיליתא דבי מדרשא וראה שני בני אדם נזקקין זה לזה. אמרו ליה ר' הב דעתך דאת חד ואנן תרי :

דף כח, א פרק ו הלכה ד משנה רחוק מבית הסקילה ארבע אמות היו מפשיטין את בגדיו האיש מכסין אותו מלפניו והאשה מלפניה ומאחריה דברי ר' יהודה וחכמים אומרים האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה :

דף כח, א פרק ו הלכה ד גמרא מחלפה שיטת ר' יהודה תמן אמר אם היה שיערה נאה לא היה סותרו וכא הוא אומר אכן. הכא מ"מ למיתה אזלה ברם תמן שאם תימצא טהורה ויתגרו בה פירחי כהונה. מחלפה שיטת

רבנן תמן אמר האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת
ערומה וכא אינון אמרין הכין. הכא ואהבת לרעך כמוך
ברור לו מיתה יפה ברם תמן ונוסרו כל הנשים :

דף כח, א פרק ו הלכה ה משנה בית הסקילה היה גבוה
שתי קומות ואחד מן העדים דוחפו על מתניו נהפך על
לבו הופכו על מתניו ואם מת בה יצא ואם לאו נוטל את
האבן ונותנו על לבו אם מת בה יצא ואם לאו העד השני
נוטל האבן ונתנו על לבו אם מת בה יצא ואם לאו
רגימתו בכל ישראל שנאמר יד העדים תהיה בו
בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה וגו' :

דף כח, א פרק ו הלכה ה גמרא תניא וכמלוא קומתו
של נופל הרי חמשה. הכא את מר וכמלוא קומת הנופל
הרי חמשה ובבור של נזקין את מר עד עשרה טפחים

דף כח, ב פרק ו הלכה ה גמרא לא דומה נופל מדעת
לנופל שלא מדעת. רבי יונתן בן חלי ר' אבודמי בר
ברתיה דר' טבי בשם ר' יאשיה אילין דחבטין תורא
בחייליה אין בו משום ריסוק איברים. ביומוי דרבי
פינחס חבטו תורא בחייליה אמר לון בחייכון שרוניה
שרוניה וקום וערק. אמר ברוך שבחר בחכמים
ובדבריהם דאמר אילין דחבטין תורא בחיילי אין בו
משום ריסוק איברים. ומניין שטעון סקילה שנאמר
סקול יסקל ומניין שטעון דחייה שנאמר ירה יירה
ומניין שטעון שתי דחיות ת"ל יירה :

דף כח, ב פרק ו הלכה ו משנה כל הנסקלין נתלין דברי
רבי ליעזר וחכמים אומרים אינו נתלה אלא המגדף
והעובד ע"ז האיש תולין אותו פניו כלפי העם והאשה
פניה כלפי העץ דברי ר' ליעזר וחכמים אומרים האיש
נתלה ואין האשה נתלית א"ר אליעזר מעשה בשמעון
בן שטח שתלה נשים באשקלון אמרו לו שמונים נשים
תלה ואין דנין שנים ביום א' :

דף כתב פרק ו הלכה ו גמרא מה טעמא דר' ליעזר מה מגדף שנסקל נתלה אף אני אביא שאר כל הנסקלין שיהו נתלין מה טעמא דרבנן מה המגדף על ידי שפשט ידו בעיקר נתלה אף אני ארבה שאר כל הפושטין ידיהן בעיקר להיות נתלין. אית תניי תני יהודה בן טבאי נשיא אית תניי תני שמעון בן שטח נשיא. מאן דמר יהודה בן טבאי נשיא עובדא דאלכסנדריאה מסייע ליה והוון בני ירושלם כותבין מירושלם הגדולה לאלכסנדריאה הקטנה. עד מתי בעלי שרוי בתוכך ואני יושבת עגומה בביתי. מאן דמר שמעון בן שטח נשיא עובדא דאשקלון מסייע ליה. תרין תלמידין הוו באשקלון אכלין כחדא ושתין כחדא ולעיין באורייתא כחדא. מית חד מינון ולא אתגמל חסד מי בר מעיין מוכס ובטילת כל מדינתא מיגמליניה חסד. שרי ההוא תלמידא בכי ואמר ווי דילמא לית לשונאי ישראל כלום. איתחמי ליה בחילמיה ואמר לא תיבזי בני מריך דין עבד חד זכו ואזל בה ודין עבד חד חובה ואזל בה. ומה חובה עד חס דלא עבד חובה מן יומי אלא זימנא חדא הקדים תפילין של ראש לתפילין של יד. ומה זכו עבד בר מעיין מוכס חס ליה דלא עבד זכו מן יומי אלא זימנא חדא עבד אריסטון לבולבוטיא ולא אתון. אמר ייתון מסכיני וייכלוניה דלא ליקלקל. ואית דמרין הוה סגי באורחא והוה תחות שיחיה חד עגול ונפל. ונסתיה חד מסכן ולא מר ליה מידי בגין דלא מסמקא אפוי. וחמא ההוא תלמידא גו גנין גו פרדיסין גו מבועין דמיא. וחמא לבר מעיין מוכס קיים על גוף והדא בעי ממטי מיא ולא מטי. וחמא למרים בת עלי בצלים תלייא בחיטי ביזיא. ואית דמרין תירעת גיהנם קביעת גו אודנה. אמר לון

דף כט, א פרק ו הלכה ו גמרא עד אימת כדין אמר ליה עד דייתי שמעון בן שטח נסבין לה מן גו אודנה ויהבין לה גו אודניה. אמר לון ומה הוא סורחניה א"ל דנדר על נפשיה ואמר אי איתעביד נשייא קטלי לכל חרשייא

והיידן עביד ליה נשיא ולא קטלין. אלא [בס"א והא] אית תומנין נשיי במערת אשקלון מחבלין עלמא. זיל ומר ליה אמר לון גברא רבא הוא ולית היא מהימנתי. א"ל עינוון הוא סגי ומהימנתיך. ואין לית מהימנתיך אפיק עיניך ויכה גו ידך. אפיק עיניה ויהב גו ידיה אמרו חזרת ואשתוות לחבירתה אזל ומר ליה בעא מיעבד סימניה קומוי א"ל לית את צריך אנא ידע דאת גברא חסידא. אע"פ כן בלבי חשבית בפומי לא אמרית והיה יום סגריר נטל תמנין גוברין בחירין לבושין מאנין נקיין ונסב עמון תנין קידרין חדתין אמר לון כד נא צפר לבשין מניכון כד נא צפר תיניינו עולו. כיון דעאל למערת אשקלון אמר אוים אוים פתחון לי מן דידכון אנא. כיון דכנס חדא אמרה מה דאמרה ומייתי תבשילא וחדא אמרה מה דאמרה ומייתי חמרא. אמרן ליה מה אית בך עבד אמר לון אית בי עביד נא צפר תרי זימנין ומעייל להכא תמנין גוברין בחירין לבושין מאנין נקיים חדי ומחדי לכון. אמרן ליה לון נר בעיין כיון דצפר לבשו מנין נקיים כיון דצפר תיניינו עלו כולהו כחדא רמז לון כל חד מינכון יטול חדא ויטלטלינה מארעא ולא מצלח מה דו עבדה והוה אמר לההיא דאייתת פיתא אייתי פיתא ולא מייתא והוא אמר אייתי לצליבא אייתי תבשילא ולא מייתא והוא אמר אייתי לצליבא חמר ולא מייתא והוא אמר אייתי לצליבא כן עבד לכולהו. היינו דתנין שמונים נשים תלה שמעון בן שטח באשקלון ואין דנין שנים ביום אחד אלא שהשעה צריכה לכן:

דף כט, א פרק ו הלכה ז משנה כיצד תולין אותו משקעין את הקורה בארץ והעץ יוצא ממנה ומקיף שתי ידיו זו לזו ותולה אותו ר' יוסי אומר קורה מטה על הכותל ותולה בה כדרך שהטבחין עושין תולין ומתירין אותו מיד ואם לן עוברין בלא תעשה שנאמר לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת

אלהים תלוי כלומר מפני מה זה תלוי מפני שקילל את השם נמצא שם שמים מתחלל:

דף כט, א פרק ו הלכה ז גמרא תני ר' אליעזר בן יעקב אומר זה חומר במחלל מבמגדף וזה חומר במגדף מבמחלל. במגדף כתיב לא תלין נבלתו על העץ ובמחלל כתיב ותקח רצפה בת איה את השק ותטהו על הצור מתחילת קציר עד נתך מים עליהם מלמד שהיו תלויין מששה עשר בניסן עד שבעה עשר במרחשון כתיב ויתנם יהושע ביום ההוא חוטבי עצים ושואבי מים לעדה. ניחא לעדה ולמזבח ה' אלא שתליין יהושע בריפיון אמר אני לא מרחיקן ולא מקרבן אלא מי שעתיד לבנות בית הבחירה דאת דעתו לקרב יקרב ואת דעתו לרחק ירחק ובא דוד וריחקן והגבעונים לא מבני ישראל המה. ולמה ריחקן על שם ויהי רעב בימי דוד שלש שנים וגו'. אמר דוד בעון שלשה דברים גשמים נעצרין ע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים. ע"ז דכתיב פן יפתה לבבכם וסמיך ליה ועצר את השמים גילוי עריות דכתיב וימנעו רביבים ומלקוש לא היה ומצח אשה זונה היה לך שפיכות דמים שנאמר כי הדם הוא יחניף את הארץ. ויש אומרים אף פוסק צדקה ברבים ואינן נותנים דכתיב נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שקר. בדק דוד בכל דרכיו ולא מצא אחד מהן התחיל שואל באורים ותומים הדא הוא דכתיב ויבקש דוד את פני ה'. אמר רבי לעזר כתיב בקשו ה' כל ענוי ארץ אשר משפטו פעלו וגו' ויאמר ה' על שאול ועל הבית הדמים על אשר המית את הגבעונים על שאול שלא עשיתם עמו חסד ועל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים. שלח דוד וקראן אמר להם מה לכם ולבית שאול אמרו לו על ידי שהמית ממנו שבעה אנשים שני חוטבי עצים ושני שואבי מים וסופר וחזן ושמן. אמר לון ומה תון בעון אמרו ליה יותן לנו שבעה אנשים והוקענום לה' בגבעון. אמר לון ומה הנייה יש לכון אין אינון מתקטלין סבו לכון כסף ודהב אמרו ליה אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו. אמר דילמא

בהתין אילין מן אילין. הוה נסיב כל חד וחד מינון
ומפייס ליה קומי נפשיה והוא לא מקבל עלוי הדא הוא
דכתיב אין לנו כסף וזהב אין לי כתיב. באותה שעה
אמר דוד

דף כט, ב פרק ו הלכה ז גמרא שלשה מתנות טובות נתן
הקב"ה לישראל ביישינן ורחמנין וגומלי חסדים
ביישנין דכתיב ובעבור תהיה יראתו על פניכם וגוי
רחמנין דכתיב ונתן לך רחמים ורחמך והרבך גומלי
חסדים דכתיב ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת
החסד. ואילו אין בהן אחת מהן וריחקן והגבעונים לא
מבני ישראל המה. ואף עזרא בא וריחקן והנתינים היו
יושבים בעופל וציחה ונישפא מן הנתינים. ואף לעתיד
הקב"ה מרחקן דכתיב והעובד העיר יעבדוהו מכל
שבטי ישראל יאבידוהו מכל שבטי ישראל. ויאמר
המלך אני אתן ויקח המלך את שני בני רצפה. ולמיכל
בת שאול לא היה לה וולד ותימר אכן. אמור מעתה בני
מירב היו וגידלתם מיכל ונקראו על שמה. ויתנם המלך
ביד הגבעונים ויוקיעום בהר לפני ה' ויפלו שבעתם יחד
שבעתים כתיב חסר חד זה מפבושת שנתפלל עליו דוד
וקלטו המזבח. אמר להן הריני מעבירן לפני המזבח כל
שהמזבח קולטו הרי הוא שלו מפני מפבושת שהיה
גדול בתורה לפני המזבח וקלטו. א"ר אבין אקרא
לאלהים עליון לאל גומר עלי שהסכים הקב"ה עם
דוד. והמה הומתו בימי קציר בתחילת קציר שעורים
ותקח רצפה בת איה את הבגד ותטהו לה עלה צור מהו
על הצור א"ר אושעיה שהיתה אומרת הצור תמים
פעלו. ר' בא בר זמינא בשם ר' הושעיה גדול הוא
קידוש השם מחלול השם בחילול השם כתיב לא תלין
נבלתו ובקידוש השם כתיב ויהו תלויים עד נתך מים
עליהם. מלמד שהיו תלויים מששה עשר בניסן עד
שבעה עשר במרחשון והיו עוברין ושבין אומרים מה
חטאו שנשתנה עליהן מידת הדין והיו אומרים להן על
שפשטו ידיהן בגירים ארורים. והרי הדברים ק"ו ומה
אילו שלא נתגיירו לשום שמים תבע הקדוש ברוך הוא

דמן המתגיירין לשום שמים לא כל שכן. הרבה גרים נתגיירו באותו היום שנאמר ויספר שלמה את האנשים הגרים ויעש מהם שבעים אלף נושא סבל וגוי:

דף כט, ב פרק ו הלכה ח משנה א"ר מאיר בזמן שאדם מצטער שכינה מה הלשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי אם כך אמר הכתוב מצטער אני על דמן של רשעים קל וחומר על דמן של צדיקים שנשפך:

דף כט, ב פרק ו הלכה ח גמרא אן תנינן קליני אית תניי תני קל אני. מאן דמר קליני לית הוא אלא קליל מה דמר קל אני לית הוא אלא נטיל. מתניתא דלא כר' מאיר דאמר אף המגדף עובר בלא תעשה:

דף כט, ב פרק ו הלכה ט משנה ולא זו בלבד אלא כל המלין את מתו עובר בלא תעשה הלינו לכבודו להביא לו ארון ותכריכין אינו עובר עליו בלא תעשה ולא היו קוברין אותן בקברות אבותיהן אלא שני קברות היו מתוקנין לבית דין אחד לנסקלין ולנשרפין ואחד לנהרגין ולנחנקין:

דף כט, ב פרק ו הלכה ט גמרא תני המעביר ארון ממקום למקום אין בו משום ליקוט עצמות. א"ר אחא הדא דתימר בארון שיש אבל בארון עץ יש משום ליקוט עצמות א"ר יוסי אפילו בארון עץ אין בו משום ליקוט עצמות. אי זה ליקוט עצמות א"ר חגיגי והוא ששמע למחר אבל בו ביום יש שמיעה לליקוט עצמות. תני ניקומכי קומי ר' זעירא

דף לא, א פרק ו הלכה ט גמרא אין שיעור לליקוט עצמות. רבי מני הורי לר' לא דכפרא לקרוע ולהתאבל כר' אחא ולא ליטמות כר' יוסי. תני ליקוטי עצמות כשמיען איזה ליקוט עצמות המלקט עצם עצם משיתעכל הבשר. תני ליקוט עצמות אין אומר עליהן קינים ונהי ולא ברכת אבלים ולא תנחומי אבלים. אילו הן ברכת אבלים שאומרים בבית הכנסת

אילו הן תנחומי אבלים שהן אומרים בשורה. תני אבל
אומר עליהן דברים מהן הן דברים רבנן דקיסרין
אמרין קילוסין :

דף ל,א פרק ו הלכה י משנה נתעכל הבשר היו מלקטין
את העצמות וקוברין אותן במקומן והקרובין באין
ושואלין את שלום העדים ואת שלום הדיינין כלומר
דעו שאין בלבינו עליכם שדין אמת דנתם ולא היו
מתאבלין אלא אוננים שאין אנינה אלא בלב :

דף ל,א פרק ו הלכה י גמרא תני בראשונה היו מלקטין
את העצמות וקוברין אותן במהמורות נתעכל הבשר
היו מלקטין אותן קוברין אותן בארזים אותו היום
מתאבל ולמחר היה שמח לומר שיניחוהו אבותיו מן
הדין ולא עוד אלא היו קוברין אותן בפני עצמן
הנסקלין בנשרפין והנהרגין בנחנקין. הוא שדוד אומר
אל תאסוף עם חטאים נפשי הנסקלין והנשרפין ועם
אנשי דמים חיי הנהרגין והנחנקין. ר' אבהו מטתיה
אונס אזל ליה חד מיניק עלון ר' יונה ור' יסי מי חמי
ליה אפין מאימתי עליה לא אמרין ליה מילא
דאורייתא. אמר לון משגחין רבנן מימר מילא דאורייתא
אמרו ליה אשגח מרן. אמר לון מה אם רשות שלמטן
שיש בה כזב ושקר וגניבות דעת ומשוא פנים ומקח
שוחד והיום עודינו ומחר איננו נאמר בה הקרובין באין
ושואלין שלום הדיינין והעדים לומר שאין בליבנו
עליכם כלום שדין אמת דנתם. רשות של מעלן שאין
בה לא כזב ולא שקר לא גניבות דעת ולא משוא פנים
ולא מקח שוחד והוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים
על אחת כמה וכמה שחייבים אנו לקבל עלינו מידת
הדין. ואומר ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר
נשבע
לאבותיך :

מסכת סנהדרין פרק ז

דף ל, א פרק ז הלכה א משנה א ארבע מיתות נמסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק ר' שמעון אומר שריפה סקילה חנק הרג זו מצות הנסקלין :

דף ל, א פרק ז הלכה א גמרא ולרשות לא ניתן אלא דין הרג לבד. סקילה מניין וסקלתם באבנים ומתו שריפה שנאמר באש ישרפו אותו ואתהו. הרג נאמר כאן נקימה ונאמר להלן והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית מה נקימה האמורה להלן חרב אף נקימה האמורה כאן חרב. חנק לית משכח ליה

דף ל, ב פרק ז הלכה א גמרא אמרת כל מיתה האמורה בתורה סתם אין אתה רשאי להחמיר עליה אלא להקל עליה ותלו אותו בחנק. רבי שמעון אומר שריפה חמורה מסקילה ורבנין מרין סקילה חמורה משריפה. ר"ש אומר חנק חמור מהרג ורבנין מרין הרג חמור מחנק. ר"ש דרש כל שם בת כהן בשריפה ורבנין מרין כל שם ארוסה בסקילה. ר"ש דרש מה בת כהן שהחמירה תורה בארוסה שתהא בשריפה היקילה בנשואה שתהא בסקילה בת ישראל שהיקילה תורה בארוסה שתהא בסקילה אינו דין שנקל עליה בנשואה שתהא בהריגה. ורבנין דרשין מה אם בת ישראל שהחמירה התורה בארוסה שתהא בסקילה היקילה בנישואיה שתהא בשריפה בת כהן שהיקילה התורה באירוסייה שתהא בשריפה אינו דין שנקל עליה בנישואיה שתהא בחניקה. ר' אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה כל מיתה שהיא למטה ממיתת אביה בשריפה כשהיא אצל אביה עם אביה בשריפה ועם חמיה בסקילה. את אביה היא מחללת באש תשרף רבי ליעזר אומר עם אביה בשריפה עם חמיה בסקילה. היא בשריפה ואין בעולה בשריפה היא בשריפה ואין זוממיה בשריפה. כיוצא בהם בשריפה היא והן בשריפה כיוצא בהן בסקילה היא והן בסקילה כיוצא בהן בחנק הן בשריפה והיא

דף לא, א פרק ז הלכה א גמרא בחנק. רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה רבנין דרשין אנשי עיר הנדחת בכלל עובדי עכו"ם היו בסקילה יציאו לידון בקלה שבמיתות בשריפה. לא דיך שאת מוציאה לידון בקלה שבמיתות בשריפה אלא שאת מוציאן בקלה שבמיתות בחניקה. רבי שמעון דרש נביא השקר בכלל עובדי עכו"ם היה בשריפי יצא לידון בקלה שבמיתות בסקילה לא דיך שאת מוציא לידון בסקילה אלא שאת רוצה להוציאן בקלה שבמיתות בהריגה. רבי שמואל בר סוסרטאי בשם ר' אבהו מחלף רבנן דרשין נביא השקר בכלל עובדי עכו"ם היה בסקילה יצא לידון בקלה שבמיתות בשריפה לא דיך שאת מוציאו בשריפה אלא שאת מוציאו לידון בקלה שבמיתות בחניקה. רבי שמעון דרש אנשי עיר הנדחת בכלל עובדי עכו"ם היו בשריפה יצאו לידון בקלה שבמיתות בסקילה לא דיך אלא שאת מוציאן לידון בקלה שבמיתות בהריגה:

דף לא, א פרק ז הלכה ב משנה מצות הנשרפין היו משקעין אותו בזבל עד ארכבותיו ונותנין סודרין קשה לתוך הרכה וכורך על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שהוא פותח את פיו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו והיא יורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו רבי יהודה אומר אף הוא אם מת בידם לא היו מקיימין בו מצות שריפה אלא פותחין את פיו בצבת שלא בטובתו ומדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו והיא יורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו אמר רבי ליעזר בי רבי צדוק מעשה בבת כהן שזינתה והקיפוח חבילי זמורות ושרפוח אמרו לו מפני שלא היה בית דין שבאותה שעה בקי:

דף לא, א פרק ז הלכה ב גמרא ויתן קשה בפני עצמו. אמר שלא ימות שכן מצאנו שבשעה שסתם חזקיה את מוצא מימי גיחון העליון במנים דקים סתמן. ר' קריספא בשם רבי יוחנן בפתילה של בעץ היא מתניתא. מהו בפתילה של בעץ רבנין דקיסרין אמרין אבר וקסטיטיריון מעורבין. אמר רבי יוסי בי

רבי בון אתיא כמאן דמר מדליק את הפתילה וזורקה לתוך פיו ברם כמאן דמר יורדת לתוך מעיו וחומרת את בני מעיו בפתילה של נפט היא מתניתא. תני

דף לא, ב פרק ז הלכה ב גמרא קודם לארבעים שנה עד שלא חרב בית המקדש ניטלו דיני נפשות מישראל. בימי רבי שמעון בן יוחי ניטלו דיני ממונות מישראל אמר רבי שמעון בן יוחי בריך רחמנא דלי נא חכים מידון. אמר רבי לעזר בי ר' צדוק תינוק הייתי ורוכב על כתיפו דאבא וראיתי בת כהן שזינת והקיפוח חבילי זמורות ושרפוח. אמרו לו תינוק היית ואין עדות לתינוק. כד חמא דלא מילתא לא היה פחות מבן עשר שנין. כד היה מהלך עם רבו לא הוה פחות מן תלתין שנין דלית אורחא דגברא רבא מהלך עם בר נש פחות מתלתין שנין. ותני כן אמר רבי מעשה שהייתי אני בא ור' לעזר בי ר' צדוק מבית שיריון ואכלנו תאנים וענבים עראי חוץ לסוכה:

דף לא, ב פרק ז הלכה ג משנה מצות הנהרגין היו מתיזין את ראשו בסייף כדרך שהמלכות עושה רבי יהודה אומר ניוול הוא זה אלא מניח את ראשו על הסדן וקוצץ אותו בקופץ אמרו לו אין מיתה מנוולת מזו:

דף לא, ב פרק ז הלכה ג גמרא מודה ר' יהודה שאין מיתה מנוולת מזו אלא שאמרה תורה ובחוקותיהם לא תלכו א"ר יוחנן ותני כן ירצח הרוצח במה שרצח יכול אם הרגו בסייף יהרגו בסייף במקל יהרגו במקל נאמר כאן נקימה ונאמר להלן והבאתי עליכם חרב נקמת נקם ברית מה נקימה שנאמר להלן בחרב אף נקימה שנאמר כאן מיתה בחרב. יכול יטילינו מבין האגפיים נאמר כאן ובערת הרע מקרבך ונאמר להלן ואתה תבער הדם הנקי מקרבך הבערה הבערה עריפה עריפה מה הבערה שנאמר להלן מול העורף אף כאן מול העורף מה עריפה שנאמר להלן התזת הראש אף כאן התזת הראש:

דף לא, ב פרק ז הלכה ד משנה מצות הנחנקין היו משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו ונותנין סודרין קלה לתוך הרכה וכורך על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שנפשו יוצאה :

דף לא, ב פרק ז הלכה ד גמרא חנק לית משכח. אמרת הרי זו מיתה בתורה וכל מיתה שנאמר בתורה סתם אין את רשאי למושכה להחמיר עליה אלא להקל עליה דברי רבי יאישה. אמר לו רבי יונתן לא מפני שהיא קלה אלא שנאמרה סתם וכל מיתה שנאמרה סתם אי אתה רשאי להחמיר עליה אלא להקל עליה. תלו אותו בחנק אמרת סדר חנק כך הוא זה מושך אצלו וזה מושך אצלו. כהנא בעא קומי רב תמן את מר זה מושך הילך וזה מושך הילך וכא את מר זה מושך אצלו וזה מושך אצלו אמר ליה תמן זה מלפניו וזה מלאחריו ברם הכא דין מן דין סיטרא ודין מן דין סיטרא :

דף לא, ב פרק ז הלכה ה משנה אילו הן הנסקלין הבא על האם ועל אשת אב ועל הכלה והבא על הזכר ועל הבהמה והאשה המביאה עליה את הבהמה והמגדף והעובד עכו"ם והנותן מזרעו למולך ובעל אוב וידעוני והמחלל את השבת והמקלל אביו ואמו והבא על נערה מאורסי' והמסית והמדיח והמכשף ובן סורר מורה :

דף לא, ב פרק ז הלכה ה גמרא לכן צריכה בהעלם אחד אבל בשני העלימות שכן אפי' באשה אחת

דף לב, א פרק ז הלכה ה גמרא בא עליה וחזר ובא עליה בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת. ר' שמעון בריה דרבי הלל בן פזי בעא קומי ר' הלל בר פזי מתניתא באשה אחת שיש לה שמות הרבה אבל אם היו נשים הרבה והעלימות הרבה בהעלם אחד הוא אמר ליה לכן צריכה בהעלם אחד. דאיתפלגון הוא בהעלם אחד והיא בחמשה העלימות רבי יוחנן אמר הוא מביא קרבן אחד והיא מביאה חמשה קרבנות רבי שמעון בן לקיש אמר כשם שאינו מביא אלא קרבן אחד כך אינה

מביאה אלא קרבן אחד שלא תאמר יעשו נשים הרבה והעלימות הרבה בהעלם אחד איני חייב אלא אחת לפום כן צריך מימר חייב על כל אחת ואחת. א"ר בון בר חיייה תני רבי ישמעאל כן לא תנחשו ולא תעוננו והלא הניחוש והעיגון בכלל היו ויצאו מן הכלל לחלוק על הכלל כלל בהיכרת ופרט בהיכרת. מילתיה דרבי יוחנן אמרה כלל ופרט הוא דמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו וגו' והלא אחותו בכלל היית ויצאת מן הכלל לחלוק על הכלל. התיב ר' לעזר והכתיב ערות אחות אמך וערות אחות אביך לא תגלה אמר ליה לצורך יצאת לידון בערייה.

דף לב,ב פרק ז הלכה ה גמרא והכתיב ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלתה את ערותה את מקורה הערה והיא גילתה את מקור דמיה אמר לי לצורך יצאת לידון בערייה שלא תאמר הואיל ואין חייבין עליה אלא משום טומאת ערייה לא נעשה בה את המערה כגומר לפום כן צריך מימר. והכתיב ואיש אשר ישכב את דדתו ערות דודו גלה א"ל לצורך יצאת לידון בערירי. דאמר רבי יודן כל אתר דתימר ערירים יהיו הווין בלא וולד וכל אתר דתימר ערירים ימותו קוברין את בניהן. אמר ר' יוסי דודתו לצורך יצאת למעט את אשת אחיו מאמו. מה טעמא נאמר כאן דודתו ונאמר להלן או דודו או בן דודו יגאלנו מה דודו שנאמר להלן באחי אביו מאביו הכתוב מדבר אף דודתו שנא' כאן באשת אחי אביו מאביו הכתוב מדבר. אף אשת אחיו לימדה מדודתו. מה דודתו שנא' להלן באשת אחי אביו מאביו הכתוב מדבר אף אשת אחיו שנאמר כאן באשת אחיו מאביו הכי מדבר. עד כדון כרבי עקיבה כרבי ישמעאל תני רבי ישמעאל נאמרה כאן אשת אחיו ונאמר להלן ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא מה נדה יש לה היתר לאחר איסורה אף אשת אחיו יש לה היתר יצאת אשת אחיו מאמו שאין לה היתר לאחר איסורה. והא ר' יוחנן מקשי לה מנן תיתי ליה. ר'

אבהו בשם ר' לעזר בשם ר' הושעיה שתי לאוין וכרת אחד לאוין חולקין את ההכרת. מה טעמא בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא תעשו כמוהו וכתוב איש אשר ירקח כמוהו ואשר יתן ממנו על זר ונכרת מעמיו הרי כאן שני לאוין וכרת אחד לאוין חולקין את ההכרת. ועוד מן הדא שמואל בר אבא בעא קומי ר' זעירא ויצאו שלמים ויחלקו על כל הקדשים בטומאה

דף לג, א פרק ז הלכה ה גמרא א"ל לצורך יצאו למעט קדשי בדק הבית שאין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא. ולא מתניתא היא קדשי המזבח מצטרפין זה עם זה למעילה וחייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא מה שאין כן בקדשי בדק הבית מכיון שאינן מצטרפין אינן חולקין. אמר רבי חנינה וכן היא צריכה ליה ויחלקו ולא יצטרפו. כלל בעשה ופרט בלא תעשה. מילתיה דר' לעזר אמרה כלל ופרט הוא. ר' לעזר אומר לוקין ע"י חרישה בשביעית רבי יוחנן אמר אין לוקין על ידי חרישה בשביעית. מה טעמא דר' לעזר ושבתה הארץ שבת לה' כלל שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר פרט. הזורע והזומר בכלל היו ולמה יצאו להקיש אליהם אלא מה הזורע והזומר מיוחדין שהן עבודה בארץ ובאילן אף אין לי אלא דבר שהוא עבודה בארץ ובאילן. מה עבד לה ר' יוחנן שני דברים הן ושני דברים שיצאו מן הכלל חולקין. על דעתיה דר' אלעזר אינן חולקין. ואית ליה לחלוק אינן חולקין הא ללמד מלמדין. על דעתיה דרבי יוחנן אינן מלמדין. שנייה היא שכלל בעשה ופרט בלא תעשה ואין עשה מלמד על לא תעשה ואין לא תעשה מלמד על עשה. על דעתיה דר' לעזר עשה מלמד על לא תעשה אבל לא תעשה אינו מלמד על עשה. על דעתיה דר' יוחנן ניחא מותר לחפור בה בורות שיחין ומערות על דעתיה דר' לעזר מהו לחפור בה בורות שיחין ומערות כשם שאין מלמדין לענין איסור כך לענין היתר לא ילמדו. אמר ר' בא קרתיגנאה טעמא דרבי יוחנן שש שנים תזרע שדך לא בשביעית ושש שנים תזמר כרמך לא בשביעית. כל לא

תעשה שהוא בא מכח עשה עשה הוא ועובר בעשה. ר' ירמיי אמר עובר בעשה

דף לג, ב פרק ז הלכה ה גמרא רבי יוסי אומר אפילו בעשה אין בו. והכתיב מלא ושבתה הארץ שבת לה' לענין לא תעשה שבו יהו לוקין על התוספת. רבי יוחנן פתר מתניתא יכול יהו לוקין על ידי חרישה בשביעית הרי רבי לעזר פתר מתניתא יכול יהו לוקים על איסור שני פרקים הראשונים. אית תניי תני ושש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואית תניי תני שדך לא תזרע וגוי'. מאן דמר שש שנים מסייע לרבי יוחנן ומאן דמר שדך לא תזרע מסייע לר' לעזר. מתניתא מסייע לרבי לעזר. השמר בלא תעשה פן לא תעשה. וכתוב שם תעלה עולותיך ושם תעשה. שם תעלה זו העלייה ושם תעשה זו השחיטה וזריקה. מה העלייה שהוא בעשה הרי היא בלא תעשה אף שחיטה וזריקה שהן בעשה יהו בלא תעשה. בגין דכתיב שם תעלה ושם תעשה והא אילו לא כתיב שם תעלה ושם תעשה אין עשה מלמד על לא תעשה ואין לא תעשה מלמד על עשה. מה עבד לה רבי יוחנן שלא תאמר כמה דתימר גבי שבת חפר חרץ נעץ אינו חייב אלא אחת ודכוותה שחט והעלה לא יהא חייב אלא אחת לפום כן צריך מימר חייב על כל אחת ואחת. רבי זעירה רב חייה בר אשי בשם כהנא הנוטע בשבת חייב משום זורע רבי זעירה אומר זומר כנוטע. נטע וזמר בשבת על דעתיה דכהנא חייב שתים על דעתיה דרבי זעירה אינו חייב אלא אחת. כלום אמר רבי זעירה אלא זומר כנוטע דילמא נוטע כזומר הכל היה בכלל זריעה ויצאת זמירה להחמיר על עצמה מפני שיצאת זמירה להחמיר על עצמה את פוטרו משום זורע. הוי לא שנייא נטע וזמר בשבת בין על דעתיה דכהנא בין על דעתיה דרבי זעירה חייב שתים :

דף לג, ב פרק ז הלכה ו משנה הבא על האם חייב עליה משום אם ומשום אשת אב ר' יהודה אומר אינו חייב אלא משום האם בלבד הבא על אשת אב חייב עליה

משום אשת האב ומשום אשת איש בין בחיי אביו בין לאחר מיתת אביו בין מן האירוסין בין מן הנישואין הבא על כלתו חייב עליה משום כלתו ומשום אשת איש בין בחיי בנו בין לאחר מיתת בנו בין מן האירוסין בין מן הנישואין :

דף לג,ב פרק ז הלכה ו גמרא אזהרה לבא על האם מניין ערות אמך לא תגלה. כרת מניין כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם. אזהרה לבא על אשת אב מניין ערות אשת אביך לא תגלה כרת מניין כי כל אשר יעשה וגו'. עונש מניין ואיש אשר ישכב את אשת אביו ערות אביו גלה מות יומתו וגו'. אזהרה לבא על כלתו מניין ערות כלתך לא תגלה כרת מניין כי כל איש אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו עונש מניין

דף לד,א פרק ז הלכה ו גמרא ואיש אשר ישכב את כלתו וגו'. תניתה הכא תניתה בכריתות. ניחא בכריתות שהוא מביא קרבן וחוזר ומביא קרבן אית לך מימר בסנהדרין שהוא נסקל וחוזר ונסקל. א"ר יודן אבוי דר' מתנייה להתרייה איתאמרת שאם התרו בו משום אשת אב לוקה משום אם לוקה. ויתרו בו משום אשת איש א"ר אבין תיפתר בפנויה. תמן תנינן רבי יהודה אומר אם לא היתה אמו ראויה לאביו אינו חייב אלא אחת הא אם היתה אמו ראויה לאביו חייב שתיים. רבי אבהו בשם ר' יוחנן לא נשייא בין שהיתה אמו ראויה לאביו בין שאין אמו ראויה לאביו אינו חייב אלא אחת. טעמא דר' יוחנן אמך היא משום אמו אתה מחייבו ערה את כל הפרשה לאם. ר' בון בר חייה בעא קומי ר' זעירא מה ראה ר' יוחנן לתפוש את האם ולהניח אשת האב א"ל דהוא סבר כר' ישמעאל דר' ישמעאל דרש ערות <אשת> אביך בזכר הכתוב מדבר ואין אביו בכלל הזכר אלא לחייבו שתיים דתני הבא על אביו חייב עליו שתיים. וניתני שלשים ושבע כריתות בתור'. ר' מנא אמר כל שם זכר אחד ערות אשת אביך באשת אב הכתוב מדבר ערות אמך זו אמו שהיא אשת

אביו אמו שאינה אשת אביו מניין אמך היא לא תגלה ערותה. מה עבד לה ר' <ישמעאל> עקיבה פתר לה לאחר מיתה. ולית לרבי <עקיבה> ישמעאל בן ערות אביך היא. לא שנייא בין בחייה בין לאחר מיתה.

דף לד,ב פרק ז הלכה ו גמרא רבי עקיבה דרש ערות <אשת> אביך באשת אב הכתוב מדבר ערות אמך זו אמו שהיא אשת אביו אמו שאינה אשת אביו מניין אמך היא לא תגלה ערותה. מה עבד לה ר' ישמעאל פתר לה לאחר מיתה. ולית ליי לר' עקיבה כן ערות אביך ערות אמך מה אביך כל שהוא אביך בין לעונש בין לאזהר' אף אמך כל שהוא אמך בין לעונש בין לאזהר'. לא מסתברא דדריש אהן קרייא. אלא ר' יודה דלית ליה אמו שהיא אשת אביו צריך מידרוש ערות אביך וערות אמך מה אביך כל שהוא אביך בין לעונש בין לאזהרה אף אמך כל שהוא אמך בין לעונש בין לאזהרה. א"ר זעירה הדא אמרה למידין מגזרה שוה אפילו מופנה מצד אחד. אמר ליה רבי יודן לית דא פשיטא על דר' עקיבה דרבי עקיבה אמר גזירה שוה אף על פי שאינו מופנה. רבי ירמיה בעי הבא על אמו מהו שהוא חייב עליה משום אשת איש.

דף לה,א פרק ז הלכה ו גמרא תא חמי אילו בא אחר עליה חייב משום אשת איש בנה לא כל שכן. התיב רבי יוסי הרי חורגה הרי הוא חייב עליה משום אשת איש ובנה אינו חייב עליה משום אשת איש. דתני אף בשאר כל העריות כן חמותו ואשת איש את תופשו משום חמותו כלתו ואשת איש את תופסו משום כלתו אחותו ואשת איש את תופסו משום אחותו. מבריחו מן החמורה ומקנתרו בקלה לית יכיל דתני הבא על אחותו חייב עליה משום אחותו ומשום בת אשת אביו. ר' יוסי בי ר' יודה אומר הבא על אחותו אינו חייב עליה אלא משום שם אחד בלבד וכן הבא על כלתו. ר' ירמיה ר' אבהו בשם ר' יוחנן אתייה דר' יוסי בי ר' יודה כשיטת ר' יודה אביו כמה דר' יודה תופש שם ראשון כן ר' יוסי בי ר' יודה תופש שם ראשון. חזר ר' ירמיה ר' אבהו

בשם ר' יוחנן לית לר' יוסי בי ר' יודה כשיטת ר' יודה
אביו תמן אמו בלא אשת אביו חייב אשת אביו בלא
אמו חייב ברם הכא מצינו בת אשת אביו בלא אחותו
הוא מותר בה :

דף לה, א פרק ז הלכה ז משנה הבא על הזכר ועל
הבהמה והאשה המביאה את הבהמה אם אדם חטא
בהמה מה חטאת אלא לפי שבאת לאדם

דף לה, ב פרק ז הלכה ז משנה תקלה על ידיה לפיכך
אמר הכתוב תיסקל דבר אחר שלא תהא הבהמה
עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל איש פלוני על
ידיה :

דף לה, ב פרק ז הלכה ז גמרא אזהרה לבא על הזכר
מניין ואת זכר לא תשכב משכבי אשה. כרת מניין כי
כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו וגו'. עונש
מניין ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו
שניהם מות יומתו דמיהם בס. את יליף דמיהם בס
מדמיהם בס עד כדון לשוכב לנשכב מניין ואת זכר לא
תשכב משכבי אשה קרי ביה לא תישכב. עד כדון כר'
עקיבה כר' ישמעאל לא יהי קדש מבני ישראל. כרת
לנשכב כר' ישמעאל מניין ר' ירמיה בשם ר' אבהו נאמר
כאן קדש ונאמר להלן וגם קדש היה בארץ את למד
קדש מקדש וקדש מתועבה. ר' חיייה בר אדא בשם רבי
חנינה תועבה מתועבה. א"ר יוסי בי ר' בון מתניתא
אמרה כן תועבה עשו שניהם שניהם בסקילה שניהם
באזהרה שניהם בהכרת. אזהרה לבא על הבהמה מניין
ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה כרת מניין כי
כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו וגו'. עונש
מניין ואיש אשר יתן שכבתו בבהמה מות יומת. את
יליף דמיהם בס מדמיהם בס. עד כדון כר"ע כר'
ישמעאל ר' ישמעאל מן אתריה ור' עקיבה מן
אתריה. כרת לנשכב על דר' ישמעאל לית משכח. עונד
לנשכב בין על דר' ישמעאל בין על דר' עקיבה לית
משכח. וכתוב זובח לאלהים יחרם מה זה בסקילה

וכרת אף זה בסקילה וכרת. מה מפקא מביניהון שכב את הזכר ונשכב ממנו על דעתיה דרבי ישמעאל אינו חייב אלא אחת על דעתיה דר' עקיבה חייב שתיים. שכב את הבהמה ונשכב הימנה בין על דעתיה דר' עקיבה בין על דעתיה דר' ישמעאל חייב שתיים. שכב את הזכר ואת הבהמה חייב שתיים. נשכב מן הזכר ומן הבהמה חייב שתיים. שכב שני זכרים כאחת מאחר שמתחייבין על ידו שנים חייב שתיים. תני הזכר לא עשה בו את הקטן כגדול והבהמה עשה בה את הקטנה כגדולה אמר רבי לעזר לעולם אינו מתחייב עליה עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד. רבי בון בר חייה בעא מרבי זעירא

דף לו, א פרק ז הלכה ז גמרא מה ראה רבי ישמעאל ורבי עקיבה ליחלק בזכר ובבהמה ובשאר כל העריות לא נחלקו אמר ליה שבכל העריות כתוב בהן שאר בשר ואילו אין כתוב בהן שאר בשר. התיבון הרי נדה אין כתיב בה שאר בשר ונחלקו עליה. ר' ירמיה בשם ר' אבהו מכיון דכתיב קריבה קריבה כמי שכולהם כאן וכולהם כאן. ר' חייה בר אדא בשם רבי חנינא ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה א"ר יוסי בי ר' בון היא בל תקרב היא בל תגלה. אזהרה לאשה המביאה את הבהמה עליה מניין ואשה לא תעמד לפני בהמה לרבעה תבל היא. כרת מניין כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו. עונש מניין ואשה אשר תעמד לפני בהמה לרבעה אותה והרגת את האשה ואת הבהמה מות יומתו דמיהם בס. את יליף הריגה מהריגה סקילה מסקילה ודמיהם בס מדמיהם בס. רבי בא בר ממל בעי הגע עצמך שבא עליה שוגג הרי היא נסקלת על ידיו והוא פטור. ר' שמעון בעי הגע עצמך שחרש בשבת הרי הוא נסקל על ידה והיא פטורה. לית לך אלא כהדא דמר ר' שמואל בר רב יצחק כספם וזהבם עשו להם עצבים למען יכרתון אין כתיב כאן אלא למען יכרת. כאינש דמר שחוק טימייה דפלן דאפיק בריה לעבדא בישא :

דף לו, א פרק ז הלכה ח משנה המגדף אינו חייב עד שיפרש את השם אמר רבי יהושע בן קרחה בכל יום דנין את העדים בכינוי יכה יוסי את יוסי נגמר הדין לא היו הורגין בכינוי אלא מוציאין את כל האדם לחוץ ומשיירין את הגדול שבהן ואומר לו אמור מה ששמעתה בפירוש והוא אומר והדיינים עומדין על רגליהם וקורעין ולא מאחין והשני אומר אף אני כמוהו והשלישי אומר אף אני כמוהו :

דף לו, א פרק ז הלכה ח גמרא אזהרה למגדף מניין אלהים לא תקלל כרת מניין איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו עונש מניין ונוקב שם ה' מות יומת וכרבי ישמעאל דרבי ישמעאל אמר בדיינים הכתוב מדבר. אם על הדיינים הוא מזהיר לא כל שכן על הכינויים אם על הכינויים הוא

דף לו, ב פרק ז הלכה ח גמרא עונש כרת לא כל שכן על שם המיוחד. אית תניי תני על הכינויים באזהרה וכרת על שם המיוחד במיתה אית תניי תני על הכינויים באזהרה ועל שם המיוחד במיתה וכרת. מאן דמר על הכינויים באזהרה וכרת אלהים לא תקלל ועוד איש איש כי יקלל אלהיו ונשא חטאו בכרת. ועל שם המיוחד במיתה ונוקב שם ה' מות יומת. ומאן דמר על הכינויים באזהרה אלהים לא תקלל. ועל שם המיוחד במיתה וכרת ונוקב שם ה' מות יומת ואיש איש כי יקלל אלהיו וגו'. רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק זאת אומרת שדנין מספק. היך עבידא פלוני הרג את הנפש יהא נידון עד שיבואו עדיו. א"ל רבי יוסי ותפשיין בר נשא בשוקא ומבזין ליה. אלא כיני פלוני הרג את הנפש והרי עדיו שהרג את הנפש יהא תפוש עד שיבואו עדיו. ואמרין ליה גדף אלא אותו השם שאמרתי לפניכם אותו קילל ובו קילל ואין העדים צריכין לקרוע שכבר קרעו בשעה ששמעו. ר' שמעון בן לקיש אמר מיכן לדיינין שקיבלו עדות עומדין שדינן דין. את שמע מינה שית את שמע מינה כהיא דאמר ר' שמואל בר רב יצחק ואת ש"מ כהיא דאמר ר' שמעון

בן לקיש ואת שמע מינה שומע מפי שומע חייב לקרוע ואת שמע מינה מיכן לעד שהעיד עדותו השני אומר אף אני כמוהו והשלישי אומר אף אני כמוהו ואת שמע מינה שהוא אחד מן הקרעים שאין מתאחין ואת שמע מינה מכיון שהיו יודעין משעה הראשונה שהוא שם המיוחד שהוא צריך לקרוע. ר' חייה אמר ר' יסא מקשי תנינן הכרוז יוצא לפניו איש פלוני בן איש פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני ופלוני עדיו כל מי שהוא יודע לו זכות יבוא וילמוד. שמענו שומע מפי שומע צריך לקרוע. שמעין שומע מפי שומע ושומע מפי שומע צריך לקרוע. מהו לקרוע על קללת השם נישמענה מן הדא ויהי כשמוע המלך חזקיהו את דברי רבשקה ויקרע את בגדיו. מהו לקרוע על קיללת עכו"ם מאן דאמר רבשקה עכו"ם היה קורעין מאן דאמר ישראל היה אין קורעין. תני ר' הושעיה אחד השומע קללת השם מישראל ואחד השומע מפי העכו"ם חייב לקרוע מה טעמא

דף לז, א פרק ז הלכה ח גמרא אני ה' אלהי כל בשר הממני יפלא כל דבר. מהו לקרוע בזמן הזה ר' יוסה ר' ירמיה בשם רבי יוחנן משרבו הגודפנים פסקו מלקרוע. מהו לקרוע על הכינויין בזמן הזה נישמענה מהדא רבי שמעון בן לקיש היה מהלך באיסרטא פגע ביה חד כותיי והוה מגדף והוא קרע מגדף והוא קרע נחת ליה מן חמרא ויהב ליה מרתוקא גו ליביה. אמר ליה בר כותיי אית לאימך מאנין מספקא לי. מילתיה הדא אמרה שקורעין על הכינויין ושקורעין בזמן הזה:

דף לז, א פרק ז הלכה ט משנה העובד עבודת כוכבים א' העובד ואחד המזבח ואחד המקטר ואחד המנסך ואחד המשתחוה והמקבלו עליו לאלוה והאומר לו אלי אתה אבל המגפף והמנשק והמכבד והמרבץ המרחיץ הסך המלביש והמנעיל עובר בלא תעשה הנודר בשמו והמקיים בשמו עובר בלא תעשה והפוער עצמו לבעל פעור זו היא עבודתו הזורק אבן למרקוליס זו היא עבודתו:

דף לז, א פרק ז הלכה ט גמרא אזהרה לעובד ע"ז מניין לא תעבדם כרת מניין את ה' הוא מגדף ונכרתה. ולא מגדף כתיב כאדם שהוא אומר לחבירו גירפתה את כל הקערה ולא שיירתה בה כלום. משל ר"ש בן לעזר אומר לשנים שהיו יושבין וקערה של גריסין ביניהון פשט אחד את ידו וגירף את כל הקערה ולא שייר בה כלום כך המגדף והעובד ע"ז אינו משייר לאחריו מצוה. עונש מניין והוצאת האיש ההוא או את האשה ההיא אשר עשו את הדבר הזה אל שפירך וגוי עד וסקלתם אותם באבנים ומתו. לא תעבדם הייתי אומר עד שיעבוד כל ע"ז שבעולם תלמוד לומר לא תשתחו' להם השתחו'י בכלל היתה ולמה יצאת להקיש אליה אלא מה השתחויה מיוחדת מעשה יחיד וחייבין עליה בפני עצמה אף אני מרבה כל מעשה ומעשה שיש בה חייבין עליו בפני עצמו. אף על גב דר' שמעון בן אלעזר אמר זיבח וקיטר וניסך בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת מודה שאם עבדה בעבודתה בעבודת הגבוה בעבודת השתחויה שהוא חייב על כל אחת ואחת. כד מר ר' שמואל

דף לז, ב פרק ז הלכה ט גמרא בשם ר' זעירא ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים א"ל מטי תנה לקדשים. רבי יסא בשם רבי יוחנן זיבח לה טלה בעל מום חייב. מאי כדון כיי דמר ר' הילא לא תעשון כן לה' אלהיכם כל לה' אלהיכם לא תעשון כן. רבי בון בר חייה בעא קומי רבי זעירה לא תעבדם כלל לא תשתחוה להם פרט. כי לא תשתחוה לאל אחר חזר וכלל כלל ופרט וכלל אין בכלל אלא מה שבפרט. רבי בון בר כהנא בעא קומי רבי הילא לא תעשון כן כלל זובח לאלהים יחרם פרט. בלתי לה' לבדו חזר וכלל כלל ופרט וכלל. והכל בכלל וריבה את המגפף והמנשק. אמר ליה לאי זה דבר נאמר השתחויה לא ללמד על עצמו שהוא מעשה המגפף והמשתחוה שאינן מעשה. מניין לאומר לו אלי אתה רב אבון בשם רבנין דתמן וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרה אלה אלהיך ישראל וגוי. מעתה אינו מתחייב

עד שיזבח ויקטר ויאמר אמר רבי יוסי לא בא הכתוב להזכיר אלא גניין של ישראל. וישתחוו לו לא לגבוה ויזבחו לו לא לגבוה ויאמרו לו לא לגבוה. מאי כדון נאמר כאן אמירה ונאמר אמירה במסית מה אמירה האמורה במסית עשה בה אמירה כמעשה אף אמירה האמורה כאן נעשה בה אמירה כמעשה. כתיב וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחוו להם ולשמש או לירח אמר ר' זעירה לשמש אין כתיב כאן אלא ולשמש אין כאן כלל ופרט אלא ריבויים. התיב רבי אבא בר זימנא קומי רבי זעירה

דף לח, א פרק ז הלכה ט גמרא והא כתיב כל אשר לו סנפיר וקשקשת וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת מעתה אין כאן כלל ופרט אלא ריבויים. אלא בגין דכתיב וי"ו. אמר רב יוחנן בר מרייא כל הן דאנא משכח וי"ו אנא מחיק ליה. אמר רבי שמואל בר אבודמא הייתי אומר מה שבימים יהו אסורין ומה שבגיניות ושבביברים יהו מותרין תלמוד לומר וכל אשר במים ריבה. רבי שמואל בר נחמני בשם רבי הושעיה האומר לו אלי אתה מחלוקת רבי וחכמים. השתחוה לה מהו רבי יוחנן אמר דברי הכל מודין בכפיפת קומה שהוא חייב. מה בין המעלה והמוריד קומתו ומה בין המעלה והמוריד שפתותיו ר' יוחנן אמר במחלוקת ריש לקיש אמר במחלוקת. אמר רבי זעירא קרייא מסייע לריש לקיש תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה. אין לי אלא דבר שהוא מעשה המגדף והמשתחוה שאינן מעשה מניין:

דף לח, א פרק ז הלכה י משנה הנותן מזרעו למולך אינו חייב עד שימסור למולך ויעביר באש מסר למולך ולא העביר באש העביר באש ולא מסר למולך אינו חייב עד שימסור למולך ויעביר באש בעל אוב זה הפיתום והמדבר משיחיו וידעוני זה המדבר בפיו הרי אילו בסקילה והנשאל בהן באזהרה:

דף לח,א פרק ז הלכה י גמרא אזהרה לנותן מזרעו למולך מניין ומזרעך לא תתן להעביר למולך כרת מניין כי מזרעו נתן למולך ונכרתה עונש מניין איש איש מבני ישראל ומן הגר הגר בישראל אשר יתן מזרעו למולך מות יומת עם הארץ ירגמוהו באבן. ומזרעך לא תתן יכול אפילו מסר ולא העביר יהא חייב תלמוד לומר ומזרעך לא תתן להעביר. יכול אפילו מסר והעביר

דף לח,ב פרק ז הלכה י גמרא שלא למולך יהא חייב תלמוד לומר ומזרעך לא תתן להעביר למולך. יכול אפילו מסר והעביר למולך שלא באש יהא חייב תלמוד לומר לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש עברה עברה לגזירה שוה מה העברה שנאמר להלן באש אף כאן באש נמצאתה אומר לעולם אינו חייב עד שימסור ויעביר באש למולך. רבי נסה בשם רבי לעזר לעולם אינו מתחייב עד שימסרנו לכומרים ויטילנו ויעבירונו. העבירו כדרכו מהו תני היה מושכו ומעבירו תני העבירו ברגלו פטור. רבי לעזר בי רבי שמעון מחייב אחד המולך ואחד שאר עבודה זרה. רבי לעזר בי רבי שמעון אומר אינו חייב אלא למולך בלבד אינו חייב אלא על יוצאי יריכו. א"ר יוחנן טעמא דר' לעזר בי ר"ש מהכא לא ימצא בך בגופך לא ימצא מעביר. והכרתי אותו מקרב עמו לרבות שאר עבודה זרה בהיכרת. עונש מניין מזרעו נתן למולך מות יומת. והוא שהעביר עצמו לא ברגלו הוא עובר מפני שהעביר את עצמו אבל אם היה מושך בו ומעבירו חייב. מה היא דא"ר לעזר בי ר"ש העבירו ברגלו פטור כהוא דאעבריה מזקר. ר' בון בר חייה בעא קומי ר' זעירא מסר ולא העביר תפלוגתא דחזקיה ודר' יוחנן דאיתפלגון טבח ולא מכר חזקיה אמר חייב ר' יוחנן אמר פטור. ר' בא ר' חייה בשם ר' יוחנן ראה לשון שלימדתיך התורה מולך כל שתמליכהו עליך אפילו קיסם אפילו צרור. והכרתי אותו מקרב עמו לרבות שאר ע"ז בהיכרת. רבי נסה בשם רבי לעזר לרבות שאר ע"ז לבנים ולבנות דתני אחד המולך ואחד שאר

ע"ז בין שעבדה בבנים ובבנות בין שעבדה באבות
ובאמהות חייב אמר ר' זעירה בשאין עבודתה לכן

דף לט, א פרק ז הלכה י גמרא אבל אם היתה עבודתה
לכן פטור אמר רבי הילא אפילו עבודתה לכן חייב
שתים. מתניתא מסייעא לרבי הילא מולך בכלל עובדי
ע"ז היה ויצא לידון להקל עליו שלא יהא חייב אלא על
יוצאי יריכו. אמר ר' תנחום בר ירמיה אתייה דרבי
לעזר בי רבי שמעון כשיטת ר' שמעון אביו כמה דר"ש
אמר מולך בכלל עובדי ע"ז היה יצא לידון להקל עליו
שלא יהא חייב אלא על יוצאי יריכו כן רבי לעזר בי ר'
שמעון אמר בכלל עובדי ע"ז היה יצא לידון להקל עליו
שלא יהא חייב אלא על יוצאי יריכו. אמר רבי תנחום
בר יודן אע"ג דרבי לעזר בי ר"ש אמר זיבח וקיסר ניסך
בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת מודה שאם עבדה
בעבודתה בעבודת הגבוה בעבודת השתחוויה שהוא
חייב על כל אחת ואחת. מניין שאם עבדה בעבודתה
בעבודת גבוה בעבודת השתחוי' שהוא חייב על כל אחת
ואחת ר' שמואל בשם רבי זעירה ולא יזבחו עוד את
זבחיהם לשעירי'. א"ל מטי תנה לקדשים. ר' יסא
בשם ר' יוחנן זיבח לה טלה אחד בעל מום חייב. מאי
כדון כדאמר ר' הילא לא תעשון כן לה' אלהיכם כל לה'
אלהיהם לא תעשון כן. אמר רבי פינחס קומי רבי יוסה
בשם רב חסדא היתה עבודתה בבנים ובבנות ועבדה
באבות ובאמהות חייב שתים. והוה ר' זעירה חדי בה
סבר מימר בשיטת ר' הילא רבי איתאמרת ועל דר'
לעזר בי ר"ש איתאמרת א"ל ומה בידך ועל דרבנין
איתאמרת. א"ל ולהדא צורכת אזהרה לבעל אוב מניין
אל תפנו אל האובות כרת מניין והנפש אשר תפנה אל
האובות ואל הידעונים וגו' עונש מניין ואיש או אשה כי
יהיה בהם אוב או ידעוני מות יומתו

דף לט, ב פרק ז הלכה י גמרא ולמה לא תנין ידעוני
בכריתות. ר' חזקיה בשם ריש לקיש מפני שנכללו
כולם בלאו אחד אל תפנו אל האובות וגו'. רבי יסא
בשם ריש לקיש שהוא בלא תעשה שהוא בא מכח

עשה. אמר ר' זעירה קומי ר' יסא הכן לא אתא מתני בר נש מתני ידעוני בכריתות אלא את. א"ל כמה דאישתעי קרייא אישתעיית מתניתא. אוב או ידעוני אוב זה פיתוס המדבר משיחיו וידעוני זה המדבר בפיו הרי אילו בסקילה והנשאל בהן באזהרה. ודורש אל המתים אית תניי תני זה הנשאל בגולגולת אית תניי תני הנשאל בזכורו. מה בין הנשאר בגולגולת למעלה בזכורו שהנשאל בגולגולת עולה כדרכו ועולה בשבת וההדיוט מעלה את המלך והמעלה בזכורו אינו עולה כדרכו ואינו עולה בשבת ואין ההדיוט מעלה את המלך. א"ר הונא קרייא מסייע למאן דאמר אוב זה המעלה בזכורו מה טעמא קסמי נא לי באוב והעלי נא לי אשר אומר אליך. מה את שמע מינה. אמר רבי מנא מיכן דהות ידעה מילין מילין סגין. מאי כדון והיה כאוב מארץ קולך. מיליהון דרבנין מסייען לרבי יסא דאמר רבי יסא בשם רבנין מפני שהן מקטירין לשדים. ר' הילא בשם ר' יסא מפני שנכללו כולן על ידי מעשה:

דף לט,ב פרק ז הלכה יא משנה המחלל את השבת בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת והמקלל אביו ואמו אינו חייב עד שיקללם בשם קיללם בכינוי ר"מ מחייב וחכמים פוטרין הבא על נערה מאורסה אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה בבית אביה באו עליה שנים הראשון בסקילה והשני בחנק:

דף לט,ב פרק ז הלכה יא גמרא אזהרה למחלל מניין לא תעשה כל מלאכה כרת מניין כי כל העושה בו מלאכי ונכרתה עונש מניין מחלליה מות יומת. וניתני שלשים ושבע כריתות בתורה א"ר יוסי בי ר' בון שאם עשה כולן

דף מ,א פרק ז הלכה יא גמרא בזדון שבת ובזדון מלאכה שהוא חייב על כל אחת ואחת. אזהרה למקלל אביו ואמו מניין איש אמו ואביו תיראו עונש וכרת מניין ומקלל אביו ואמו מות יומת ואומר כי כל אשר

יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו: הבא על נערה המאורסה. ר' יסא בשם ר' יוחנן ר' חייה בשם רבי לעזר דרבי מאיר היא ברם לרבנין אפילו קטנה. מה טעמא דרבי מאיר נער חסר אמור בפרשה. מה מקיימין רבנן נער ר' אבהו בשם ריש לקיש נערה אחת שלימה אמורה בפרשה ולימדה על כל הפרשה כולה שהיא גדולה. מתיב רבי מאיר לרבנין הרי המוציא שם רע הרי אין כתוב בו אלא נער והיא גדולה שאין קטנה נסקלת מה עבדין לה רבנין אמר רבי אבין תיפתר שבא עליה דרך זכרות. ר' יעקב בר אבא בעא קומי רב הבא על הקטנה מהו אמר ליה בסקילה הבא על הבוגרת מהו אמר ליה אני אקרא נערה ולא בוגרת. וקרא נערה ולא קטנה. ולית את מודה לי שהוא בקנס אמר ליה תחת אשר עינה לרבות את הקטנה לקנס. וקרא תחת אשר עינה לרבות את הבוגרת בקנס אמר רב אף על גב דנצחי ר' יעקב בר אבא בדינא הלכה הבא על הקטנה בסקילה והיא פטורה. רבי אבין בשם ר' שמואל ולמה לא פתר ליה מן הדא ומת האיש אשר שכב עמה לבדו וכי אין אנו יודעין שאין לנערה חטא מות ומה תלמוד לומר ולנערה לא תעשה דבר אין לנערה חטא מות אלא מיכן הבא על הקטנה בסקילה והיא פטורה:

דף מ, א פרק ז הלכה יב משנה המסית זה ההדיוט

דף מ, ב פרק ז הלכה יב משנה והמסית את ההדיוט אמר יש יראה במקום פלוני כך אוכלת כך שותה כך מטיבה כך מריעה כל חייבי מיתות שבתו אין מכמינין עליהן חוץ מזו אמר לשנים והן עדיו מביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו אמר לאחד והוא אומר לו יש לי חבירים רוצין בכך אם היה ערום ואינו מדבר בפניהן מכמינין לאחורי הגדר והוא אומר לו אמור מה שאמרת לי בייחוד והוא אומר והלה אומר לו היאך נניח את אלהינו שבשמים ונלך ונעבוד עצים ואבנים אם חזר בו מוטב אם אמר כך היא חובותינו וכך היא יפה לנו העומדים מאחורי הגדר מביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו האומר אעבוד אלך ואעבוד נלך ונעבוד אזבח אלך

ואזבח נלך ונזבח אקטר אלך ואקטר נלך ונקטר אנסך
אלך ואנסך נלך וננסך אשתחווה אלך ואשתחווה נלך
ונשתחווה המדיח זה האומר נלך ונעבוד ע"ז :

דף מ,ב פרק ז הלכה יב גמרא הא חכם לא. מכיון
שהוא מסית אין זה חכם מכיון שהוא ניסית אין זה
חכם. כיצד עושין לו להערים עליו מכמינין עליו שני
עדים בבית הפנימי ומושיבין אותו בבית החיצון
ומדליקין את הנר על גביו כדי שיהיו רואין אותו
ושומעין את קולו כך עשו לבן סוטרא בלוד והכמינו
עליו שני תלמידי חכמים והביאוהו לב"ד וסקלוהו וכא
את אמר הכן. שנייא היא דאמר אני. ואמר אוף הכא
אני שלא יערים. ויערים שלא ילך ויסית עצמו ויסית
אחרים עמו. מסית אומר בלשון גבוה והמדיח אומר
בלשון נמוך מסית שאמר בלשון נמוך נעשה מדיח
ומדיח שאמר בלשון גבוה נעשה מסית. מסית אומר
בלשון הקודש ומדיח אומר בלשון הדיוט מסית שאמר
בלשון הדיוט נעשה מדיח ומדיח שאמר בלשון הקודש
נעשה מסית :

דף מ,ב פרק ז הלכה יג משנה המכשף העושה מעשה
ולא האוחז את העינים רבי עקיבה אומר משום רבי
יהושע שנים לוקטים קישואין אחד לוקט פטור ואחד
לוקט חייב העושה מעשה חייב והאוחז את העינים
פטור :

דף מ,ב פרק ז הלכה יג גמרא מכשפה לא תחיה אחד
האיש ואחד האשה אלא שלימדתך התורה דרך ארץ
מפני שרוב הנשים כשפניות. אמר רבי לעזר מכשף
בסקילה מה טעמא דר' לעזר נאמר כאן מכשפה לא
תחיה ונאמר להלן אם בהמה אם איש לא יחיה מה לא
יחיה שנאמר להלן בסקילה אף כאן בסקילה. מה
טעמין דרבנין נאמר כאן מכשפה לא תחיה ונאמר להלן
לא תחיה כל נשמה מה לא תחיה שנאמר להלן מיתה
בחרב אף לא תחיה שנאמר כאן מיתה בחרב. אמר ר'
עקיבה מן הדבר הזה אני מכריעו מוטב שילמד לא

תחיה מלא תחיה ואל יוכיח לא יחיה. מה טעמא דרי יהודה נאמר כאן מכשפה לא תחיה ונאמר להלן כל שוכב עם בהמה מות יומת מה מיתת הבהמה בסקילה אף כאן בסקילה. דלמא ר' לעזר ור' יהושע ור' עקיבה עלין למיסחי בהדין דימוסין דטיבריא חמתון חד מיניי אמר מה דמר ותפשיתון כיפה. אמר ר' ליעזר לר' יהושע מה יהושע בן חנינה חמי מה דאת עבד. מי נפיק אהן מינייא אמר רבי יהושע מה דמר ותפש יתיה תרעה והוה כל מאן דעליל הוה יהיב ליה חד מרתוקה וכל מאן דנפיק הוה יהיב ליה בנתיקה אמר לון שרון מה דעבדתון

דף מא, א פרק ז הלכה יג גמרא אמרין ליה שרי ואנן שריי שרון אילין ואילין. מן דנפקון אמר רבי יהושע לההוא מינייא הא מה דאת חכס. אמר ניחות לימא מן דנחתין לימא אמר ההוא מינייא מה דאמר ואיתבזע ימא. אמר לון ולא כן עבד משה רבכון בימא אמרין ליה לית את מודה לן דהליך משה רבן בגויה אמר לון אין אמרין ליה והלוך בגויה הלך בגויה גזר רבי יהושע על שרה דימא ובלעיה. דילמא רבי ליעזר ורבי יהושע ורבן גמליאל סלקון לרומי עלון לחד אתר ואשכחין מיינוקיא עבדין גבשושין ואמרין הכין בני ארעא דישראל עבדין ואמרי ההן תרומה וההן מעשר. אמרין מסתברא דאית הכא יהודאין עלון לחד אתר ואקבלון בחד. כד יתבון למיכל והוה כל תבשיל דהוה עליל קומיהון אי לא הוון מעלין ליה בחד קיטון לא הוה מייתו ליה קומיהון וחשין דילמא דאינון אכלין זבחי מתים. אמרין ליה מה עיסקך דכל תבשיל דאת מייתי קומנין אין לי את מעיל להן קיטונה לית את מייתי לון קומינן אמר לון חד אבא גבר סב אית לי וגזר על נפשיה דלא נפק מן הדא קיטונא כלום עד דייחמי לחכמי ישראל. אמרין ליה עול ואמור ליה פוק הכא לגביהון דאינון הכא ונפק לגבון אמרין ליה מה עיסקך אמר לון צלון על ברי דלא מוליד. א"ר ליעזר לר' יהושע מה יהושע בן חנניה חמי מה דאת עביד. אמר לון אייתון

לי זרע דכיתון ואייתון ליה זרע דכיתון איתחמי ליה זרע ליה על גבי טבלה איתחמי מרבץ ליה איתחמי דסלק איתחמי מיתלש בה. עד דאסק חדא איתא בקלעיתא דשערה אמר לה שרוי מה דעבדתין אמרה ליה לי נא שרייה. אמר לה דלא כן אנא מפרסם ליד אמרה לי לי נא יכלה דאינון מסלקין בימא וגזר רבי יהושע על שריא דימא ופלטון. וצלון עלוי וזכה למיקמה לרבי יודה בן בתירה. אמרו אילו לא עלינו לכאן אלא להעמיד הצדיק הזה דיינו. אמר רבי יהושע בן חנניה יכיל אנא נסיב קריין ואבטיחין ועביד לון איילין טבין והדינון עבידין איילין וטבין. אמר רבי ינאי מהלך הוינא בהדא איסרטא דציפורי וחזית חד מיניי נסיב צריר וזרק ליה לרומא והוה נחת ומתעביד עגל. ולא כן אמר רבי לעזר בשם רבי יוסי בר זימרא אם מתכנסין הן כל באי העולם אינן יכולין לבראות יתוש אחד ולזרוק בו נשמה. נימר לא נסבה הוא מינייא חד צרור וזרקה לרומא ונחת ואיתעביד חד עגל אלא לסריה קרא וגנב ליה עגל מן בקורתא ואייתי ליה. אייר חנינא בי רבי חנניה מטייל הוינא באילין גופתא דציפורין וחמית חד מיניי נסב חדא גולגלא וזרקה לרומא והוא נחתא ומתעבדא עגל. אתית ואמרת לאבא אמר לי אין אכלת מינה מעשה הוא ואי לא אחיזת עינים הוא. אייר יהושע בן חנניה שלש מאות פרשיות היה רבי ליעזר דורש בפרשת מכשפה ומכולם לא שמעתי אלא שני דברים. שנים לוקטין קישואין אחד לוקט פטור ואחד לוקט חייב העושה מעשה חייב והאוחז את העינים פטור. אייר דרוסא תשע מאות פרשיות היו שלש מאות לחיוב שלש מאות לפטור ושלוש מאות לחיוב שהוא פטור:

מסכת סנהדרין פרק ח

דף מא, א פרק ח הלכה א משנה בן סורר ומורה מאימתי הוא נעשה בן סורר ומורה משיביא שתי

שערות עד שיקיף זקן התחתון אבל לא העליון אלא
שדיברו חכמים בלשון נקיי' שנא' כי יהיה לאיש בן בן
ולא בת

דף מא,ב פרק ח הלכה א משנה ב בן ולא איש הקטן
פטור שלא בא לכלל המצות :

דף מא,ב פרק ח הלכה א גמרא ר' זעירא ר' אבהו ר'
יוסי בן חנינה בשם ר"ש בן לקיש כתיב וכי יזיד איש
על רעהו להורגו בערמה. מאימתי הוא נעשה איש
משיזיד מאימתי הוא מזיד משתתפשט הכף. משל
בשל הזרע מבפנים השחירה הקדירה מבחוץ. א"ר
זעירא תנא ר' שילא בר בינא כי יהיה לאיש בן לא שיהא
הבן אב מכיון שהוא ראוי לבוא על אשה ולעברה היי די
ליה אב ולא בן ואמרה התורה בן ולא אב. ואתייא כי
דמר ר' יסא בשם ר' שבתאי כל ימיו של בן סורר ומורה
אינן אלא ששה חדשים בלבד. א"ר יסא כל אילין
מילייא לא מסתברין דלא חילופין. תני תדע לך שהוא
כן מי היה בדין שיהא חייב הבן או הבת הוי אומר הבת
ופטרה התורה את הבת וחייבה את הבן. מי היה בדין
שיהא חייב קטן או גדול הוי אומר גדול פטרה התורה
את הגדול וחייבה את הקטן. מי היה בדין שיהא חייב
הגונב משל אחרים או הגונב משל אביו ואמו הוי אומר
הגונב משל אחרים פטרה התורה הגונב משל אחרים
וחייבה הגונב משל אביו ואמו. ללמדך שכולן אינן אלא
בגזירת מלך :

דף מא,ב פרק ח הלכה ב משנה ב מאימתי הוא חייב
משיאכל טרטימר בשר וישתה חצי לוג יין באיטלקי ר'
יוסי אומר מנה בשר ולוג יין אכל בחבורת מצוה אכל
בעיבור החדש אכל מעשר שני בירושלם אכל נבילות
וטריפות ושקצים ורמשים אכל דבר שהוא מצוה ודבר
שהוא עבירה אכל כל מאכל ולא אכל בשר שתה כל
משקה ולא שתה יין אינו נעשה בן סורר ומורה עד
שיאכל בשר וישתה יין שנאמר זולל וסובא ואף ע"פ

שאינן ראייה לדבר זכר לדבר אל תהי בסובאי יין בזוללי
בשר למו :

דף מא, ב פרק ח הלכה ב גמרא א"ר יוסי טרטימר חצי
ליטרא הוא אינו חייב עד שיאכלנו מהובהב. אכלו חי
כלב הוא אכלו מבושל בר נש הוא. אכלו הסוקים מהו
גידיים הרכים מה הן רבי יוחנן אמר נימנין עליהן
רשב"ל אמר אין נימנין עליהן. ר' יעקב בר אחא בשם
ר' זעירא איתפלגון ר' יוחנן ור"ש בן לקיש דתנינן תמן
אילו שעורותיהן כבשרן א"ר יוחנן עור זה לא שנו אלא
לאיסור ולטומאה הא ללקות לא ר"ש בן לקיש אמר
משנה תמימה שנה רבי בין לאיסור ולטומאה. מחלפה
שיטתי דר"ש בן לקיש תמן הוא עבד לה בשר וכא לא
עבד לה בשר א"ר יודה בר פזי שנייא היא תמן שהוא
עור וסופו להקשות. כל שכן מחלפה שיטתיה דרשב"ל
ומה תמן שסופו להקשות הוא עבד לה בשר כאן שאין
סופו להקשות כל שכן. א"ר אבהו טעמא דרשב"ל
אכלו את הבשר לא גידיים: אכל בחבורת מצוה אכל
בעיבור בחדש אכל מעשר שני בירושלם. ויסרו אותו
ואיננו שומע

דף מב, א פרק ח הלכה ב גמרא בקולם יצא זה שהוא
שומע בקול אביו שבשמים. אמר ר' יוחנן אם הזכירוך
לבולי יהיה ירדן בעל גבולך. א"ר יוחנן לוויין בריבית
לחבורת מצוה ולקידוש החודש ר' יוחנן הוה עליל
לכנישתא בצפרא ומלקט פירורין ואכיל ואמר יהא
חלקי עם מאן דקדש ירחא הכא רומשית: אכל נבילות
וטרופות שקצים ורמשים ויסרו אותו ולא ישמע
בקולם יצא זה אפילו בקול אביו שבשמים אינו שומע:

דף מב, א פרק ח הלכה ג משנה גנב משל אביו ואכל
ברשות אביו משל אחרים ואכל ברשות אחרים משל
אחרים ואכל ברשות אביו אינו נעשה בן סורר ומורה
עד שיגנוב משל אביו ויאכל ברשות אחרים ר' יוסי בי
ר' יהודה אומר עד שיגנוב משל אביו ומשל אמו :

דף מב,א פרק ח הלכה ג גמרא אזהרה לגניבה הראשונה מניין לא תגנוב אזהרה לגניבה שנייה מניין לא תגנובו לא תגנובו על מנת למקט. לא תגנובו על מנת לשלם תשלומי כפל על מנת לשלם תשלומי ארבעה וחמשה. בן בג בג אומר לא תגנוב את שלך מאחר הגנב שלא תראה גונב. רבי בא רבי יוחנן בשם רב הושעיה אינו חייב עד שיגנוב מעות. ר' זעירה בשם ר' הושעיה אינו חייב עד שיזלזל מעות. מהו שיזלזל מעות מה אן קיימין אם בהו דאמר הא לך חמשה והב לי תלתא שטיא הוא הא לך תלתא והב לי תלתא שטיא הוא הא לך תלתא והב לי חמשה בר נש הוא אלא כי נן קיימין <אם> בהו דמר הא לך חמשה והב לי חמשה. הי דינו גנב והי דינו גזלן א"ר הילא גנב בפני עדים גנב בפני הבעלים גזלן. ר' זעירה בעי מעתה אפילו נתכוון לגזילה ולבעליה אין זה גוזלן. והי דינו גוזלן ע"ד דר' זעירה ר' שמואל בר סוסרטא בשם ר' אבהו עד שיגזלנו בפני עשרה בני אדם.

דף מב,ב פרק ח הלכה ג גמרא בנין אב שבכולם ויגזול את החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו.

דף מב,ב פרק ח הלכה ד משנה היה אביו רוצה ואמו אינו רוצה אמו רוצה ואביו אינו רוצה נעשה בן סורר ומורה עד שיהו שניהן רוצין ר' יהודה אומר אם לא היתה אמו ראויה לאביו אינו נעשה בן סורר ומורה:

דף מב,ב פרק ח הלכה ד גמרא א"ר יוחנן ואפילו אין אמו ראויה לאביו. וכל מה שיש לאמו לא משל אביו הם א"ר יוסי בי ר' בון תיפתר בהו דהוות נסבה דיודין ועבדת שורו וגנב מינהון:

דף מב,ב פרק ח הלכה ה משנה היה אחד מהם גידם או חיגר או אילם או סומא או חרש אינו נעשה בן סורר ומורה שנאמר ותפשו בו ולא גידמים והוציאו לא חיגרים ואמרו לא אילמים בנינו זה לא סומים איננו שומע בקולינו ולא חרשים מתרין בו בפני שלשה

ומלקין אותו חזר וקילקל נידון בעשרים ושלשה ואינו נסקל עד שיהו שם ג' הראשונים שנאמר עד שיהו שם ג' הראשונים שנאמר בנינו זה זה הוא שלקה בפניכם :

דף מב,ב פרק ח הלכה ה גמרא כשם שאת דורש באביו ובאמו כך את דורש בזקני בית דין שנאמר פרט לחיגרים ואמרו פרט לאילמים ידינו לא שפכו פרט לגידמים ועינינו לא ראו פרט לסומין. מגיד הכתוב כשם שזקני בית דין שלימין בצדק כך הם צריכין להיות שלימין באיבריהן. א"ר יוחנן מה אחד מן הראשונים אינו נסקל. ולא מתניי הוא אינו נסקל עד שיהו שם שלשה הראשונים א"ר הושעיה שלא תאמר יעשה דין שני ראשון לפום כן צריך מתניתה :

דף מב,ב פרק ח הלכה ו משנה ברח עד שלא נגמר דינו ואח"כ הקיף זקן התחתון פטור ואם משנגמר דינו ברח ואח"כ הקיף זקן התחתון חייב :

דף מב,ב פרק ח הלכה ו גמרא אמר רבי יאשיה סח לי זעירה משם אנשי ירושלים שלשה הן שאם ביקשו למחול מוחלין. ואילו הן סוטה ובן סורר ומורה וזקן ממרא על פי בית דין. סוטה ולא מתניתא היא שבעלה אינו רוצה להשקותה סברי מימר עד שלא נכתבה המגילה אתא מימר ואפילו משנכתבה המגילה ובשלא נמחקה המגילה אבל אם נמחקה המגילה לא בדא. בן סורר ומורה ולא מתניי היא היה אביו רוצה ואמו אינו רוצה אמו רוצה ואביו אינו רוצה סברין מימר עד שלא עמד בדין אתא מימר לך ואפילו עמד בדין בשלא נגמר דינו אבל אם נגמר דינו לא בדא. זקן ממרא

דף מג,א פרק ח הלכה ו גמרא הדא דתימר שלא להורגו אבל להחזירו לא היו מחזירין אותו למקומו. וכשבאתי אצל ר' יהודה בן בתירה לנציבין על שנים הודה לי ועל אחד לא הודה לי על זקן ממרא לא הודה לי כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. מה טעמון דבית שמאי הבא לי בעלי ואני שותה מה טעמון

דבית הלל הואיל ואין כאן בעל להשקותה החזירתה התורה לספיקי' וספיקי' לספיקי' וספיקה לחודיה. תמן תנינן הפוגמת כתובתה לא תיפרע אלא בשבועה. תני הפוגמי' לא הפוחתת כיצד היתה כתובתה מאתים והיא אומרת מנה נפרעת שלא בשבועה מה בין הפוגמת ומה בין הפוחתת א"ר חנינה פוגמת בא משא ומתן בנתיים פוחתת לא בא משא ומתן בנתיים ר' ירמיה בעי כמה דתימר תמן ועוד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה ודכוותה ועד אחד מעידה שהוא פחותה לא תיפחת אלא בשבועה אמר ר' יוסי בשעה שעד אחד מעידה שהיא פרועה אינו מכחיש שנים ובשעה שמעיד שפחותה מכחיש את שנים תני והנפרעת שלא בפניו לא תיפרע אלא בשבועה ונפרעים מאדם שלא בפניו א"ר ירמיה תיפתר בשטר שהריבית אוכלת בו ובית דין גובין רבית תיפתר שערב לו מעכו"ם והתני יורש שפגם אביו שטר חוב הבן גובה בלא שבועה בזה יפה הבן מכח האב שהאב אינו גובה אלא בשבועה אמר ר' לעזר ונשבע שבועת יורש שלא יפקדנו אבא ושלא אמר לנו אבא ושלא מצינו שטר בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרועה הא אם נמצא פרועה רב הושעיה בעי מתניתא דבית שמאי דבית שמאי אומרים נוטלת כתובה ולא שותה א"ר יוסי טעמון דבית שמאי הבא לי בעלי ואני שותה ברם הכא בדין היה אפילו אביו לא ישבע תקנה תיקנו בו שישבע בו תיקנו ובבנו לא תיקנו מכיון שמת העמדת את בנו על דין תורה נתחייב אביו שבועה בבית דין ומת אין בנו גובה דלא כן מה נן אמרין יש אדם מוריש שבועתו לבנו אמר ר' בא הכין איתאמרת פגם אביו שטרו בבית דין ומת אינו גובה. רב חסדא בעי בגין דהליך תרתין פסיען הוא מפסיד. אילו פגמו חוץ לבית דין את מר גובה מפני שפגמו בבית דין את מר אינו גובה :

דף מג,ב פרק ח הלכה ז משנה בן סורר ומורה נידון על שם סופו אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב שמיתתן של רשעים הנייה להם והנייה לעולם

ולצדיקים רע להם ורעה לעולם יין ושינה לרשעים
הנייה להן והנייה לעולם ולצדיקים רע להם ורעה
לעולם פיזור לרשעים הנייה להם והנייה לעולם
ולצדיקים רע להם ורעה לעולם הנייה להן והנייה
לעולם שקט לרשעים רעה להן ורע לעולם לצדיקים
הנייה להן והנייה לעולם :

דף מג,ב פרק ח הלכה ז גמרא צפה הקב"ה שסוף זה
עתידי לגמר ניכסי אביו ואת ניכסי אמו ויושב לו בפרשת
דרכים ומקפח את הבריות והורג את הנפשות וסופו
לשכח את תלמודו ואמרה תורה מוטב שימו' זכאי ולא
ימות חייב. שמיתתן של רשעים הנייה להן והנאה
לעולם ולצדיקים רע להן ורע לעולם. יין ושינה
לרשעים הנייה להן והנייה לעולם ולצדיקים רע להם
ורע לעולם. א"ר אבהו ובלבד יין עם רוב שינה. א"ר
יונתן ישינים הן קימעא מפני שתהא דעתן מיושבת :

דף מג,ב פרק ח הלכה ח משנה הבא במחתרת נידון
על שם סופו היה בא במחתרת ושבר את החבית אם יש
לו דמים חייב אין לו דמים פטור :

דף מג,ב פרק ח הלכה ח גמרא תני רבי ישמעאל זה אי
משלשה מקריות שנאמרו בתורה במשל אם יקום
והתהלך בחוץ על משענתו אם במחתרת ימצא הגנב אם
זרחה השמש עליו דמים לו. וכי עליו לבדו החמה
זורחת והלא על כל באי העולם זורחת החמה אלא מה
זריחת החמה מיוחדת שהוא שלום לכל באי העולם כך
כל זמן שאת יודע שאת שלום ממנו בין ביום ובין
בלילה ההורגו נהרג. פעמים שהוא לגנוב פעמים שהוא
בא להרוג. אמרת שאם בא לגנוב וודאי והרג ההורגו
נהרג פעמים שהוא בא להרוג נהרג. מיכן את דן
לפיקוח נפש לומר מה ע"ז מיוחדת שהיא מטמאה את
הארץ ומחללת את השם ומסלקת את השכינה ודוחין
בה את הספק כל שכן לפיקוח נפש שידחה את
הספק. כתיב אם במחתרת ימצא הגנב והכה ומת אין
לו דמים תני רבי חייה במחתרת אין לו דמים

דף מד, א פרק ח הלכה ח גמרא חוץ למחתרת יש לו דמים תני ר"ש בן יוחי אפילו חוץ למחתרת אין לו דמים לפי שממונו של אדם חביב עליו כנפשו. חמי ליה אזיל בעי מיסב ממוניה מיניה וקאים עלוי וקטליה. רב הונא אמר נטל הכיס והפך את פניו לצאת והלך לו ועמד עליו והרגו אין ההורגו נהרג מה טעמא דרב הונא כי יחס לבבו. רב אמר כל דייתי עלי אנא קטל ליה חוץ מחנניה בן שילא דאנא ידע דלא אתי אלא מיסב מגוסתיה מיניי. א"ר יצחק מכיון דאברי ליביה עלוי למיעבד ליה דא מילתא אין זה חנניה בן שילא:

דף מד, א פרק ח הלכה ט משנה אילו שמצילין אותן בנפשם הרודף אחר חבירו להורגו ואחר הזכר ואחר נערה המאורסה אבל הרודף אחר הבהמה והמחלל את השבת והעובד עכו"ם אין מצילין אותן בנפשן:

דף מד, א פרק ח הלכה ט גמרא הרודף אחר חבירו להורגו בין בבית בין בשדה מצילין אותו בנפשו. אחד הרודף אחר חבירו להורגו ואחד הרודף אחר כל שאר עבירות שבתורה מצילין אותו בנפשו אבל אם היתה אלמנה לכהן גדול גרושה וחליצ' לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לנתין ולממזר אין מצילין אותו בנפשו. נעשה המעשה אין מצילין אותו בנפשו. אם יש שם מושיעים אין מצילין אותו בנפשו ר' יודה אומר אם אמרה הנח לו אין מצילין אותו בנפשו שאם ממחין הן על ידיו נמצאו באין לידי שפיכות דמים. פשיטא דא מילתא רוצח ששיבר את הכלים או שהזיק חייב לשלם היה משבר עד שהוא מגיע לעיר ר' זעירא ור' הושעיה חד אמר נותן דמים וחרני אמר אינו נותן דמים. רודף שנעשה נרדף מהו להציל את הרודף בנפשו של נרדף גדול שנעשה קטן מהו להציל את הגדול בנפשו של קטן. התיב ר' ירמיה והתנין יצא ראשו ורובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש ר' יוסי בי ר' בון בשם רב חסדא

דף מד, ב פרק ח הלכה ט גמרא שנייא היא תמן שאין את יודע מי הרג את מי. תני רבי לעזר בי רבי שמעון אומר ההולך לעבוד עכו"ם מצילין אותו בנפשו. אם מפני כבוד בשר ודם מצילין אותו בנפשו לא כל שכן מפני העולמים: חי

מסכת סנהדרין פרק ט

דף מד, ב פרק ט הלכה א משנה אילו הן הנשרפין הבא על אשה ובתה ובת כהן יש בכלל אשה ובתה בתו ובת בתו ובת בנו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה:

דף מד, ב פרק ט הלכה א גמרא תמן תנינן נושאין על האנוסה ועל המפותה. כיני מתניי נושאין אחר האנוסה ואחר המפותה. אנס אשה מותר באמה. פיתה אשה מותר בבתה האונס והמפתה על הנשואה חייב. א"ר יוחנן דרך נישואין שנו. נשא אשה ואח"כ אנס את אמה חייב. נשא אשה ואח"כ פיתה את בתה חייב. א"ר לעזר סומכוס ור' יוחנן בן נורי אמרו דבר אחד דתנינן תמן שחטה ואת בתה ואחר כך שחט את בתה סופג את הארבעים. סומכוס אומר משום ר' מאיר סופג את שמונים. תמן תנינן ר' יוחנן בן נורי אומר הבא על חמותו חייב עליה משום חמותו ואם חמותו ואם חמיו. אמרו לו שלשתן שם אחד הן. ר' יודה בר פזי בשם ר' יוחנן מודה סומכוס לר' יוחנן. אשכח תני עוד היא במחלוקת. מה טעמא דר' יוחנן בן נורי מה אשה ובתה ובת בתה בשני לאוין אף אשה ובת בתה ובתה בשני לאוין.

דף מה, א פרק ט הלכה א גמרא מה טעמון דרבנן מה בת בנה ובת בתה בלאו אחד אף אשה ובת בתה ובת בנה בלאו אחד. כתיב ערות אשה ובתה לא תגלה. וכתיב ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא. בכולהם כתיב שכיבה ובה כתיב לקיחה. ללמד שאינו חייב על השנייה עד שתהא לקוחה לו או אינו

מתחייב עליה אלא על דרך נישואין. למדנו שאין קידושין תופסין בעריות. והכתיב לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו. בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נישאת לאביו. והכתיב ואיש אשר יקח את אשת אחיו מה הוא בא להודיעך שהיה מותר עד שלא נישא לאחיו. ותובן על ידי ייבום. והכתיב ואשה אל אחותה לא תקח בא להודיעך שהיה מותר עד שלא נשא אחותה. ותובן לאחר מיתת אחותה. והכתיב ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד הוא. שלא תאמר קין נשא את אחותו הבל נשא את אחותו חסד עשיתי עם הראשונים שיבנה העולם מהם אמרתי עולם חסד יבנה. והכתיב אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח. בא להודיעך שאם קידשה תפסו בה קידושין. רב הונא אמר עד כדון בת בתו לנישואין. בת בתו מן האונסין. כתיב ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה ערותן. מה אנו קיימין אם לנישואין הרי כבר אמור. אלא אם אינו עניין לנישואין תניהו עניין לאונסין. עד כדון בת בתו. בתו מניין. רב אמר אם על בת בתו הוא מוזהר על בתו לא כל שכן. אם על בת בתו הוא ענוש כרת לא כל שכן על בתו. מנא ליה אשכח תני חזקיה ובת איש כהן כי תחל לזנות. מה ת"ל איש אלא להביא הבא על בתו מן האונסין שהוא בשריפה. רב חונה שמע כולהון מן הכא ערות אשה ובתה לא תגלה. וכתיב ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא זמה זמה לגזירה שוה.

דף מה, ב פרק ט הלכה א גמרא מה למטן שלשה דורות אף למעלן שלשה דורות. מה למטן בלא תעשה. אף למעלן בלא תעשה. מה למטן דרך נישואין אף למעלן דרך נישואין. מה למטן בשריפה אף למעלן בשריפה. מה למטן עשה בת זכר כבת נקיבה אף למעלן נעשה בת זכר כבת נקיבה. וכרבי מאיר דר' מאיר אמר גזירה שוה במקום שבא. דור שלישי למטה מניין שהוא בלא תעשה. וכרבנין דינון אמרין גזירה שוה

במקום שבאת. דור שלישי למטה מניין שהוא בלא תעשה וכתבנין דינון אמרין גזירה שוה כאמור בה. דור שלישי למעלה מניין שהוא בשריפה. בין כרבנין בין כר' מאיר דור שלישי למטה מניין שהוא בלא תעשה. א"ר יוסי מכיון דכתיב זמה זמה כמי שכולהם כאן. א"ר יוסי בי ר' בון עוד הוא אית ליה אזהרה מן תמן אל תחלל את בתך להזנותה. ר' חגיי בעא קומי ר' יוסי למה לי נן אמרין בתך לא תגלה בתך לא תגלה. א"ל ויימר קרייא ערות אשה ובת בתה לא תגלה ואנן אמרין בתך לא תגלה. בת בתך לא תגלה שני לאוין וכרת אחד לאוין חולקין את ההכרת. ומ"ט על בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא תעשו כמוהו וגו'. וכתב איש אשר ירקח כמוהו וגו'. הדא אמרה שני לאוין וכרת אחד חולקין את ההכרת.

דף מו, א פרק ט הלכה א גמרא בעון קומי רבי אבהו הבא על אשה וילדה בת וחזר ובא עליה חייב עליה משום אשה ובתה ובת בתה ובת בנה. אמר לון שארה הנה זמה היא כולהם משום זימה מה טעמא דרבי יהודה לא יקח איש את אשת אביו לא יגלה כנף אביו זו אנוסתו. מה מקיימין רבנין כנף. תמן אמרין ולא ידעין אין שמועה זו כנף זו שהיא זקוקה לאביו ולא כך אינו חייב עליה משום אשת אביו א"ר הילא להתרייה שאם התרו בו משום אשת אב לוקה משום כנף לוקה. מודה רבי יודה במכות מודה ר' יודה בקרבן. מודה ר' יהודה שאם קידשה תפשו בה קידושין. ר' חגיי בעא קומי רבי יוסי מהו שיהא הוולד ממזר כרבי יודה א"ל לא יבא פצוע דכא וכרות שפכה בקהל ה' הפסיק העניין. ויפסיק העניין לעניין אשת אב על כל העריות לממזר. ותצא אנוסה ותלמד על כל האונסים לאסור אשת אב בכלל כל העריות היית ויצאת מכללה ללמד על כל העריות לממזר. אית לך מימר הכא אנוסה בכלל היית ויצאת מכללה ללמד על כל האונסים. ותצא אשת אב ותלמד על אנוסתה א"ל

אם אשת אב היא אינו אנוסה ואם אנוסה היא אינו
אשת אב:

דף מו, ב פרק ט הלכה ב משנה ואילו הן הנהרגין
הרוצח ואנשי עיר הנדחת רוצח שהכה את רעהו בין
באבן בין בברזל וכבש עליו לתוך המים או לתוך האור
ואינו יכול לעלות משם ומת חייב דחפו לתוך המים או
לתוך האור ויכול הוא לעלות משם ומת פטור שיסה בו
את הכלב שיסה בו את הנחש פטור השיך בו את הנחש
ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרין:

דף מו, ב פרק ט הלכה ב גמרא כתיב ואם באבן יד אשר
ימות בה הכהו וימת מות יומת המכה רוצח הוא מות
יומת הרוצח. או בכלי עץ יד אשר יומת בה הכהו וימת
רוצח הוא מות יומת הרוצח. כשהוא בא אצל הברזל
אינו אומר לא שימות בו ולא שלא ימות בו אלא אפילו
צינורת קטנה דהיא יכלה מקים גו ווישטא
ומיקטליניה. והוא שיהא באבן כדי להמיתו בעץ כדי
להמיתו. כיוונו כנגד הסוס כיוונו כנגד החץ כיוונו כנגד
הרומח. העמידו בצינה השקה אותו מים
רעים. העביר את התקרה מעליו וירדו עליו גשמים
והרגוהו. פתק אמת המים עליו ובאו עליו המים
ושטפוהו. מה טעמא דרבי יודה מפני האדם הנתון בין
הנקבים מה טעמון דרבנין לעולם אין הארס נתון בין
הנקבים עד שיחזיר ויקיא:

דף מו, ב פרק ט הלכה ג משנה והמכה את חבירו בין
באבן בין באגרופ ואמזוהו למיתה היקל ממה שהי
ולאחר מכאן הכביד ומת חייב רבי נחמיה פוטר
שרגלים לדבר:

דף מו, ב פרק ט הלכה ג גמרא כיני מתניתא רבי נחמיה
פוטר וחכמים מחייבין שרגלים לדבר. רבנין אמרין
שני אמודין רבים על אומד אחד ר' נחמיה אומר אומד
האמצעי רבה על שניהן. מה טעמא דרבי נחמיה אם
יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה וכי עלתה

על דעתך שיהא זה מהלך בשוק והלה נהרג על ידיו אלא אפילו מת באמידה הראשונה פטור.

דף מז, א פרק ט הלכה ג גמרא מה טעמון דרבנין ולא ימות ונפל למשכב וכי אין אנו יודעין שאם לא ימות ונפל למשכב אלא בשלא אמדוהו למיתה אם בשלא אמדוהו למיתה בדא כתיב ואם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה הא אם לא קם חייב אל בשאמדוהו למיתה אי בשאמדוהו למיתה בדא כתיב רק שבתו יתן ורפא ירפא. ר' הילא בשם רבי שמעון בן לקיש חידוש מקרא הוא שיתן ר' אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה אומר של טעות היתה. מה מפקה מביניהון היקל ממה שהיה ואחר כך הכביד ומת חייב ר' נחמיה פוטר שרגלים לדבר מאן דאמר חידוש מקרא הוא שיתן נתן נתן. לא נתן מהו שיתן מאן דאמר אומד של טעות היה לא נתן אין אומרים לו שיתן. נתן מהו שיטול מתניתא מסייעה לדין ומתניי מסייעה לדין. מתניתא מסייעה לרבי יוסי בר חנינה אמדוהו לחיים ומת מאימתי מונין לו משיכביד הדא אמרה אומד של טעות היתה ואין תימר חידוש מקרא הוא שיתן יתן משעה הראשונה. מתניתא מסייעה לר' שמעון בן לקיש אמדוהו למיתה וחיה מאימתי מונין לו משיכביד א"ר יוסי לית כאן משיכביד אלא משעה הראשונה הדא אמרה חידוש מקרא הוא שיתן ואין תימר אומד של טעות היית נותן עד שעת שימות. הכהו על ידו וצבת אמר אסייא אין מקטעא ידיה חיי הוא מהו שיתן דמי היד. נישמענה מן הדא כי ינצו אנשים וכי יריבון אנשים היא מריבה היא מצות מה תלמוד לומר כי ינצו כי יריבון כי יריבון כי ינצו. אלא ליתן המתכוין על שאינו מתכוין ואת שאינו מתכוין על המתכוין. ניחא את המתכוין על שאינו מתכוין. ואת שאינו מתכוין על המתכוין אם שאינו מתכוין הוא מתחייב לא כל שכן על המתכוין.

דף מז, ב פרק ט הלכה ג גמרא אלא כיני הכהו על ידו וצבת אמר אסייא אין מקטעא ידיה חיי הוא מהו שיתן

דמי היד כמה דאת מר תמן חידוש מקרא הוא שיתן דמי היד וכה חידוש מקרא הוא שיתן דמי היד. רבי יצחק שאל אמדוהו לחיים ומת ודרך החיים למות. מכיון דכתיב רק שבתו יתן ורפא ירפא חייב ליתן לו שבת וריפוי. רבי יצחק שאל אמדוהו למיתה וחייה ואין דרך המתים להחיות. מכיון דכתיב רק שבתו יתן ורפא ירפא חייב ליתן לו שבת וריפוי:

דף מז,ב פרק ט הלכה ד משנה נתכוין להרוג את הבהמה והרג את האדם לעכו"ם והרג את ישראל לנפלים והרג את בן קיימא פטור נתכוין להכותו במתניו ולא היה בו כדי להמית במתניו והלכה לו על לבו והיה בה כדי להמית על לבו ומת פטור נתכוין להכותו על לבו והיה בה כדי להמית על לבו והלכה לה על מתניו ולא היה בה כדי להמית על מתניו ומת פטור נתכוין להכות את הגדול ולא היה בה כדי להמית את הגדול והלכה לה על הקטן והיה בה כדי להמית את הגדול ולא היה בה כדי להמית את הקטן ומת פטור נתכוין להכות את הקטן והיה בה כדי להמית את הקטן והלכה לה על הגדול ולא היה בה כדי להמית את הגדול ומת פטור אבל נתכוון להכותו על מתניו והיה בה כדי להמית על מתניו והלכה לה על לבו ומת חייב. נתכוון להכות את הגדול והיה בה כדי להמית את הגדול והלכה לה על הקטן ומת חייב ר' שמעון אומר אפילו נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור:

דף מז,ב פרק ט הלכה ד גמרא חזקיה שאל זרק את האבן והיה בה כדי להמית המית את זה ושיבר את כליו של זה בזה חידש הכתוב ובזה לא חידש. חזקיה שאל זרק את האבן ולא היה בה כדי להמית המית את זה ושיבר את כליו של זה בזה חידש הכתוב ובזה לא חידש. אמר ר"ש אילון דביה רבי תניין אפילו נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור. ואתייה דבי רבי כרבי נתן דתני בשם רבי נתן היה עומד בצד סיעה של בני אדם אמר לאי מכם אני מתכוין להרוג אפילו נתכוין להרוג את זה והרג את זה פטור:

דף מז,ב פרק ט הלכה ה משנה רוצח שנתערב באחרים כולן פטורין רבי יהודה אומר כונסין אותן לכופה וכל חייבי מיתות שנתערבו זה בזה ידונו בקלה הנסקלין בנשרפין ר"ש אומר יידונו בסקילה שהשריפה חמורה וחכמים אומרים יידונו בשריפה שהסקילה חמורה אמר להן ר"ש אילו לא היתה שריפה חמורה לא ניתנה לבת כהן שזינת אמרו לו אילו לא היתה סקילה חמורה לא ניתנה למגדף ולעובדי עכו"ם הנהרגים בנחנקין רבי שמעון אומר בסייף

דף מח,א פרק ט הלכה ה משנה וחכמים אומרים בחנק:

דף מח,א פרק ט הלכה ה גמרא א"ר יוחנן ברוצח שנתערב בכשירין היא מתניתא ר' שמעון בן לקיש אמר ברוצח שלא נגמר דינו ונתערב ברוצח שנגמר דינו היא מתניתא. שמואל אמר בשור בשוורים היא מתניתא. אם בשור בשוורים היא מתניתא בדא תנינן כונסין אותו לכיפה. ר' שמעון אומר חמורה שריפה מסקילה ורבנין אמרי חמורה סקילה משריפה רבי שמעון אומר חמור חנק מהרג ורבנין אמרין חמור הרג מחנק:

דף מח,א פרק ט הלכה ו משנה מי שנתחייב שתי מיתות בית דין יידון בחמורה עבר עבירה שיש בה שתי מיתות יידון בחמורה ר' יוסי אומר יידון בזיקה הראשונה שבאות עליו מי שלקה ושנה ב"ד כונסין אותו לכיפה ומאכילין אותו שעורים עד שכריסו נבקעת ההורג את הנפשות שלא בעדים כונסין אותו לכיפה ומאכילין אותו לחם צר ומים לחץ:

דף מח,א פרק ט הלכה ו גמרא תמן תנינן תני רבי יוסי אומר ידון בזיקה הראשונה שבאת עליו. כיצד חמותו ונעשית אשת איש הרי זו בשריפה אשת איש ואח"כ נעשית חמותו בחניקה. בא על חמותו והיי דא לה חמותו וכלתו היך עבידא גבר נסב איתא ולברתיה

דאחוה ולברתיה דאחתיה. אתא על סבתא חייב עליה משום חמותו ואם חמותו ואם חמיו. חמותו וכלתו כאחת מה אמר בה ר' יוסי חומר בקל מה אמר בה רבי יוסי שני איסורין כאחת מה אמר בה רבי יוסי. אמרין כמה דאישתאלת על דר' יוסי כך אישתאלת על דר' ישמעאל דתני בשם ר' ישמעאל נתאלמנה ונתגרש' נתחללה זינת ואחר כך בא עליה אינו חייב אלא אחת. זינת ונתחללה ואחר כך בא עליה חייב על כל אחת ואחת. נתאלמנה נתגרשה כאחת

דף מח,ב פרק ט הלכה ו גמרא מה אמר בה ר' ישמעאל חומר בקל מה אמר בה ר' ישמעאל שני איסורין כאחת מה אמר בה ר' ישמעאל. רב אמר במפנים עדיו היא מתניתא ר' יוסי בן חנינה אמר שאינו יכול לקבל התריה:

דף מח,ב פרק ט הלכה ז משנה הגונב את הקסווא והמקלל בקסם והבועל ארמית קנאין פוגעין בהן כהן ששימש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לב"ד אלא פירחי כהונה מוציאין אותו חוץ לעזרה ומפצעין את מוחו בגיזירין זר ששימש במקדש ר' עקיבה אומר בחנק וחכמים אומרים בידי שמים:

דף מח,ב פרק ט הלכה ז גמרא קסווה קיסטא. רב יהודה אמר כלי משל בית המקדש היה כמה דתימר ואת קשות הנשך: המקלל בקסם. כגון אילין נפתאי דמקללין לקניין קיינך קנווד: הבועל ארמית. תני רבי ישמעאל זה שהוא נושא נכרית ומוליד בנים מעמיד אויבים ממנה למקום. כתיב וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן מה ראה ראה את המעשה ונזכר להלכה הבועל ארמית הקנאים פוגעין בהן. תני שלא ברצון חכמים. ופינחס שלא ברצון חכמים א"ר יודה בר פזי ביקשו לנדותו אילולי שקפצה עליו רוח הקודש ואמרה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגומר. מה טעמא דרבי עקיבה נאמר כאן מות יומת ונאמר להלן כל הקרב הקרב אל משכן ה' ימות וגו' מה טעמון

דרבנין נאמר כאן מות יומת ונאמר להלן והזר הקרב
יומת מוטב שילמד יומת מיומת ואל ילמד יומת
מימות :

מסכת סנהדרין פרק י

דף מח,ב פרק י הלכה א משנה כל ישראל יש להן חלק
לעולם הבא ואילו שאין להם חלק לעולם הבא האומר
אין תחיית המים מן התורה ואין תורה מן השמים
ואפיקורוס רבי עקיבה אומר

דף מט,א פרק י הלכה א משנה אף הקורא בספרים
החיצוניים והלוחש על המכה ואומר כל המחלה אשר
שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך אבא
שאול אומר אף ההוגה את השם באותיותיו :

דף מט,א פרק י הלכה א גמרא הוסיפו עליהן הפורק
עול והמפיר ברית והמגלה פנים בתורה אין להן חלק
לעולם הבא. הפורק עול זה שהוא אומר יש תורה ואינו
סופנה המיפר ברית זה שהוא מושך לו ערלה המגלה
פנים בתורה זה שהוא אומר לא ניתנה תורה מן
השמים. ולא כבר תניתה האומר אין תורה מן
השמים. תני רבי חנינה ענותוניי קומי רבי מנא זה
שהוא עובר על דברי תורה בפרהסיא כגון יהויקים בן
יאשיה מלך יהודה וחביריו. עכו"ם וגילוי עריות ר'
יונה ורבי יוסה חד אמר בקלות וחד אמר בחמורות מה
נן קיימין אם באותו שעשה תשובה אין כל דבר עומד
בפני כל בעלי תשובה אלא כן אגן קיימין באותו שלא
עשה תשובה ומת בהיכרת רובו זכיות ומיעוטו עבירות
נפרעין ממנו מיעוט עבירות קלות שיש בידו בעולם הזה
כדי ליתן לו שכרו משלם לעתיד לבוא רובו עבירות
ומיעוטו זכיות נותנין לו שכר מצות קלות שיש בידו
בעולם הזה כדי ליפרע ממנו משלם לעתיד לבוא. רובו
זכיות יורש גן עדן רובו עבירות יורש גיהנם. היה
מעויין אמר ר' יוסי בן חנינה נושא עוונות אין כתיב כאן

אלא נושא עון הקב"ה חוטף שטר אחד מן העבירות והזכיות מכריעות. א"ר לעזר ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו מעשה אין כתוב כאן אלא כמעשהו ואין לית ליה את יהיב ליה מן דידך. היא דעתיה דרבי לעזר רבי לעזר אמר ורב חסד מטה כלפי חסד. רבי ירמיה א"ר שמואל בר רב יצחק בעה צדקה תצר תם דרך ורשעים תסלף חטאת חטאים תרדף רעה ואת צדיק ישלם טוב אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך ידמו כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון. וסיגין סייגה ותרעין תריעה וכיני סייגין סייגה ותרעין תריעה אלא כיני. רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק שומר אדם את עצמו מן העבירה פעם ראשונה שנייה ושלישית מיכן והילך הקב"ה משמרו מה טעמא הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר א"ר זעירה ובלחוד דלא יתיב ליה ומה טעמא והחוט המשולש לא לעולם ינתק אין כתיב אלא לא במהרה ינתק אין אטרחת עליו הוא מפסק. רבי הונא בשם רבי אבהו הקב"ה אין לפניו שכחה כביכול הא בשביל ישראל נעשה שכחן מה טעמא נושא עון נשא כתיב וכן דוד אמר נשאת עון עמך כסית כל חטאתם סלה. שאל רב מתיא בן חרש את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה אמר לו שמעתה ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש אמר לו שלשה הן חוץ מן התשובה. כתוב אחד אומר שובו בנים שובבים ארפא משובתיכם וכתוב אחד אומר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וגו' וכתוב אחד אומר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם וכתוב אחד אומר אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון וגו'. כיצד העובר על מצות עשה ושב מיד אינו זז ממקומו עד שימחול לו הקב"ה ועליו הוא אומר שובו בנים שובבים ארפא משובתיכם. העובר על מצות בלא תעשה התשובה תולה ויום הכיפורים מכפר ועליו הוא אומר כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'. העובר על הכריתות ומיתות בית דין במזיד התשובה ויום הכיפורים מכפרין מחצה

והייסורין מכפרין מחצה ועליו הוא אומר ופקדתי בשבט פשעם וגוי אבל מי שנתחלל בו שם שמים אין כח

דף מט, ב פרק י הלכה א גמרא בתשובה לתלות ולא יום הכיפורים לכפר ולא הייסורים למרק אלא התשובה ויום הכיפורים מכפרין שלישי וייסורין שלישי ומיתה ממרקת שלישי ועליו הוא אומר אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון הא למדנו שהמיתה ממרקת. אמר רבי יוחנן זו דברי רבי אלעזר בן עזריה ורבי ישמעאל ורבי עקיבה אבל דברי חכמי שיער המשתלח מכפר. כיצד הוא מכפר רבי זעירא אמר כל שהוא כל שהוא רבי חנינה אמר בסוף מה מפקה מביניהון מת מיד על דעתיה דרבי זעירא כבר כפר על דעתיה דרבי חנינה לא כיפר. אמר רבי חנינא מתניתא מסייעה לרבי זעירה חומר בשעיר מה שאין כן ביום הכיפורים וביום הכיפורים מה שאין כן בשעיר שיום הכיפורים מכפר בלא שעיר ושעיר אינו מכפר בלא יום הכיפורים חומר בשעיר שהשעיר מכפר מיד ויום הכיפורים משתחשך. אמר רבי הונא איתתבת קומי רבי ירמיה ואמר תיפתר שהיה בדעתן להביא שעיר אחר ולא הביאו. אמר רבי יוסה בן יוסה ואין הקדוש ברוך הוא רואה את הנולד ויכפר מיד. כתיב כי דבר ה' בזה אין לי אלא בזמן שביזה דברי תורה מנין אפילו כפר במקרא אחד בתרגום אחד בקל וחומר אחד תלמוד לומר ואת מצוותו הפר. במקרא אחד ואחות לוטן תמנע בתרגום אחד ויקרא לו לבן יגר שהדותא בקל וחומר אחד כי שבעתים יקם קין וגוי. דבר אחר כי דבר ה' בזה זה שהוא מזכיר דברי תורה במקום טינוף כהדא רבי אילא וחברייא הוון יתיבין קומי פונדקיה ברמשא אמרין מהו מימר מילא דאורייתא אמרין מכיון דאילו הוה איממא הוונן חמיי מה קומינן ברם כדון אסור. בר קפרא אמר אחז וכל מלכי ישראל הרשעים אין להן חלק לעולם הבא מה טעמא כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי. מתיבין ליה הרי הוא נמנה בפטייה של מלכים בימי עזיהו יותם אחז

יחזקיהו מלכי יהודה אמר לון מפני שהיה בו בושת פנים. מה בושת היה בו רבי אחא בשם רבי לעזר רבי יוסי בשם רבי יהושע בן לוי את מוצא בשעה שהיה הנביא בא לקטרגו היה בורח למקום טומאה וכובש את פניו במקום טומאה לומר שאין שכינה שורה במקום טומאה הדא הוא דכתיב ויאמר ה' אל ישעיהו צא נא לקראת אחז אתה ושאר ישוב בנך אל קצה תעלת הבריכה העליונה אל מסילת שדה כובס אל תהי קורא כובס אלא כובש שהיה כובש פניו ובורח ממנו. הא כיצד בשעה שהיה הנביא בא לקטרגו היה בורח למקום טומאה וכובש את פניו במקום טומאה. רבי יהודי אומר מפני שנתיישר בבנו הבכור מה טעמא ויהרוג זכרי גבור אפרים וגו'. רב הושעיה רבה אמר מפני שהיה אביו צדיק. ומנשה לא היה אביו צדיק מנשה אביו צדיק ובנו רשע יחזקיהו אביו רשע ובנו רשע הוא שחזקיהו אומר הנה לשלום מר לי מר. מר לי מלפני מאחז מר לי מאחרי ממנשה. אחז אביו צדיק ובנו צדיק הדא הוא דכתיב יד ליד לא ינקה רע וזרע צדיקים נמלט וזרע צדיק נמלט אין כתיב כאן אלא וזרע צדיקים נמלט זרע שהוא מוטל בין שני צדיקים נמלט. דבר אחר יד ליד לא ינקה רע אמר רבי פינחס זה שהוא עושה צדקה ומבקש ליטול שכרה מיד אמר רבי סימן כאינש דאמר הא שקא והא סלעא והא סאתא קום כול. ותדע לך שהוא כן שהרי אבות העולם אילו בקשו ליטול שכר מצות שעשו בעולם הזה מאיכן היתה הזכות קיימת לבניהם אחריהם

דף נ,א פרק י הלכה א גמרא הוא שמשה אמר לישראל וזכרתי את בריתי יעקב וגו'. עד איכן היתה זכות אבות קיימת רבי תנחומא אמר לה בשם רבי חייה רבה בר נחמן אמר לה בשם רבי ברכיה ר' חלבו בשם רבי בא בר זבדא עד יואחז ויחן ה' אותם וירחמם וגו' עד עתה. עד אותו השעה זכות אבות קיימת. שמואל אמר עד הושע ועתה אגלה את נבלותה לעיני מאהביה ואיש לא יצילינה מידי ואין איש אלא אברהם כמה דתימר

ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ואין איש אלא יצחק כמה דתימר מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתינו ואין איש אלא יעקב כמה דתימר ויעקב איש תם. רבי יהושע בן לוי אמר עד אליהו ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך וגוי' רבי יודן אמר עד חזקיהו למרבה המשרה ולשלום אין קץ. א"ר אחא זכות אבות לעולם קיימת. כי אל רחום ה' אלהיך וגוי' עד ולא ישכח את ברית אבותיך מלמד שהברית כרותה לשבטים. רבי יודן בר חנן בשם ר' ברכיה אמר הקב"ה לישראל בני אם ראיתם זכות אבות שמטה וזכות אמהות שנתמוטטה לכו והידבקו בחסד מה טעמא כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה. כי ההרים ימושו זה זכות אבות והגבעות תמוטינה זו זכות אמהות מיכן והילך וחסדי מאתך לא ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה': האפיקורוס. ר' יוחנן ורבי לעזר חד אמר כהן דאמר אהן ספרא וחרנה אמר כהן דאמר אילין רבנין. רבי אלעזר ורבי שמואל בר' נחמן חד אמר לכיפה של אבנים כיון שנתרועעה אחת מהן נתרועעו כולן וחרנא אמר לבית שהוא מלא תבן אף על גב דאת מעבר ליה מינה אהן מוצא דבגויה הוא מרערע כתליא. רב אמר קרח עשיר גדול היה תיסברין של פרעה נגלה לו בין מגדול ובין היס. רב אמר קרח אפיקרסי היה מה עשה עמד ועשה טלית שכולן תכלת אתא גבי משה א"ל משה רבינו טלית שכלה תכלת מה שתהא חייבת בציצית אמר לו חייבת דכתיב גדילים תעשה לך וגוי' בית שהוא מלא ספרים מהו שיהא חייב במזוזה אמר לו חייב במזוזה דכתיב וכתבתם על מזוזות ביתך וגוי'. אמר לו בהרת כגריס מהו אמר לו טמא פרחה בכולו אמר לו טהור באותו שעה אמר קרח אין תורה מן השמים ולא משה נביא ולא אהרן כהן גדול. באותה השעה אמר משה רבון כל העולמים אם נברא לארץ פה מששת <צ"ל ימי בראשית> בראשית הרי מוטב ואם לאו יברא לה מעכשיו ואם בריאה יברא

ה'. אמר רבי שמעון בן לקיש שלשה כפרו בנבואתן מפני פונרייה ואילו הן משה ואליהו ומיכה משה אמר אם כמות כל אדם ימותון אלה וגוי אליהו אמר עניני ה' עניני וידעו העם הזה ואם לאו ואתה הסיבות את לבם אחורנית מיכה אמר אם שוב תשוב בשלום לא דיבר ה' בי וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. רבי ברכיה בשם רבי חלבו אף שמותיהם פרחו מתוך טמסותיהם. א"ר יוסי בר חנינה אפילו מחט שהיתה שאולה ביד ישראל מידם אף היא נבלעה עמהן דכתיב וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה. ומי נתפלל עליהם ר' שמואל בר נחמן אמר משה נתפלל עליהם יחי ראובן ואל ימות רבי יהושע בן לוי אמר חנה נתפללה עליהן היא דעתיה דרבי יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי בשם רבי יוסי כך היתה עדתו של קרח שוקעת ויורדת עד שעמדה חנה ונתפללה עליהם ואמרה ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: רבי עקיבה אומר אף הקורא בספרים החיצונים. כגון ספרי בן סירא וסיפרי בן לענה אבל סיפרי המירם וכל ספרים שנכתבו מיכן והילך הקורא בהן כקורא באיגרת מאי טעמא ויותר מהמה בני היזהר וגוי להגיון ניתנו ליגיעה לא ניתנו. דברי חכמים כדרבונות אמר רבי חונה כדרור נאות תמן קריין למרגליתא דירה. דבר אחר כדרבונות ככדור הזה בין הבנות מה הכדור הזה מקלטת מיד ליד וסופה לנוח ביד אחר כך משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקינים וזקינים לנביאים ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. דבר אחר כדרבונות שלש שמות יש לו מרדע דרבן ומלמד. מרדע שהוא מורה דיעה בפרה דרבן שהוא משרה בינה בפרה מלמד שהוא מלמד את הפרה לחרוש בשביל ליתן חיים לבעליה. אמר רבי חמא בר חנינה אם לפרתו עושה אדם דרבן ליצרו הרע שהוא מעבירו מחיי העולם הזה ומחיי העולם הבא על אחת כמה וכמה. וכמסמרות נטועים. ולמה לא אמר וכמסמרות קבועים וכאילנות נטועים בחרו להם ביררו הברזל ושיבחו המטע של מטיל. דבר אחר וכמסמרות נטועים מה מסמר הזה

את קובעו אע"פ שאש חוזר ונוטלו ממקומו מקומו
ניכר כך כל מי

דף נ,ב פרק י הלכה א גמרא שפשטו ידיהם הרבים בו
יד אע"פ שחזרו וקרבו אותו סופו ליטול את שלו מתחת
ידיהם. דבר אחר וכמסמרות נטועים משמרות כתוב
מה משמעות עשרים וארבעה אף המסמרים עשרים
וארבעה. כמה מסמרים יהו בו רבי יוחנן אמר חמשה
כנגד חמשה חומשי תורה רבי חנינא אמר שבעה וכימין
דבאך. דרש רבי אחא בשם רבי חנינה תשעה רבי היה
נותן אחד עשר על זה ושלושה עשר על זה מיניין
משמרות. רבי יוסי בן חנינה אמר כלבת אינו עולה
לחשבון מסמרים. רבי בא בר זבדא בעא קומי רבי
זעירא מהו ליתן כולן על גבי מנעל אחד א"ל שרי מהו
ליתן כולן על גבי סנדל אחד אמר ליה שרי. תני אין
מגרדין סנדלים ומנעלים ישנים אבל סכין ומדיחין
אותן. רבי קריספא בשם רבי יוחנן תלמידוי דרבי חייה
רבה אמרין הראשונים היו אומרים מגרדין שניים היו
אומרים אין מגרדין שאלון לרבי אמר לון אין
מגרדין. א"ר זעירה הא אזילה חדא מן תלמידוי דרבי
חייה רבה א"ר חייה בר אשי נהגין הוינא יתבין קומי
רב ומשחין ומשיגין אבל לא מגרדין. תני לא ילבש
אדם מנעלים וסנדלים חדשים אלא אם כן הילך בהן
מבעוד יום כמה יהא בהילוכן בני בייתיה דבר קפרא
אמרין מן דבית רבה דבר קפרא עד בית רבה דרבי
הושעיה. ציפוראי אמרין מכנישתא דבבלאי עד דרתה
דרבי חמא בר חנינה. טיבראי אמרין מן סידרא רבה
עד חנותיה דרבי הושעיה. תני לא יסוך אדם את רגלו
והיא בתוך המנעל ואת רגלו והיא בתוך הסנדל אבל סך
את רגלו ונותנה בתוך המנעל את רגלו ונותנה לתוך
הסנדל סך אדם שמן ומתעגל על גבי קטיבלייא חדשה
ואינו חושש לא יתננה על גבי טבלה של שייש להתעגל
עליה רבן שמעון בן גמליאל מתיר. דבר אחר
וכמשמרות נטועים בשעה שדברי תורה יוצאין מפי
בעליהן כתיקנן הן עריבין לשומעיהן כמסמרוי נטועים

ובשעה שהם יוצאין ממוסמסין הם מרים לשומעיהן כמסמרות בעלי אסופות אין אסופות אלא סנהדרין כמה דתימר אספה לי שבעים איש מזקני ישראל דבר אחר בעלי אסיפות שנאמרים באסיפה. א"ר שמעון בן לקיש אם יאמר לי אדם שיש דברי הימים בבבל הרי אני הולך ומביאו משם ועכשיו אם מתכנסין הם כל רבותינו אין יכולין הן להביאו משם. ניתנו מרועה אחד אמר הקב"ה אם שמעתה דבר מפי קטן ישראל והנייד לא יהא בעיניך כשומעו מפי קטן אלא כשומעו מפי גדול ולא כשומעו מפי גדול אלא כשומעו מפי חכם ולא כשומעו מפי חכם אלא כשומעו מפי נביא ולא כשומעו מפי נביא אלא כשומעו מפי רועה ואין רועה אלא משה כמה דתימר ויזכור ימי עולם משה עמו איה המעלם מים את רועה צאנו איה השם בקרבו את רוח קדשו. לא כשומעו מפי רועה אלא כשומעו מפי הגבורה. ניתנו מרועה אחד ואין אחד אלא הקב"ה כמה דתימר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד: והלוחש על המכה ואומר כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאיד. רב אמר בולבד ברוקק רבי יהושע בן לוי אמר אפילו אמר נגע צרעת כי תהיה באדם ורוקק אין לו חלק לעתיד לבוא: אבא שאול אומר אף ההוגה את השם באותיותיו. רבי מנא אמר כגון אילין כותאי דמשתבעין ר' יעקב בר אחא אמר נכתב ביו"ד ה"א ונקרא באל"ף דל"ת:

דף נב פרק י הלכה ב משנה שלשה מלכים וארבעה הדיוטות אין להם חלק לעולם הבא שלשה מלכים אחאב ירבעם מנשה רבי יהודה אומר מנשה יש לו חלק לעולם הבא שנאמר ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תפילתו וישיבהו ירושלים למלכותו אמרו לו למלכותו השיבו לא השיבו לחיי העולם הבא וארבעה הדיוטות בלעם ודואג אחיתופל וגיחזי:

דף נב פרק י הלכה ב גמרא וכולהם חידשו עבירות. וכי מה עשה ירבעם על שעשה שני עגלי

זהב. והלא כמה עגלים עשו ישראל תני ר"ש בן יוחי
שלשה עשר עגלים עשו ישראל

דף נא, א פרק י הלכה ב גמרא ואחד דימוסיא לכולן
ומה טעמא ויאמרו אלה אלהיך ישראל הרי לשנים עשר
שבטים זה אלהיך הרי דימוסיא אחת לכולן. וכי מה
עשה אחאב כתיב ויהי הנקל לכתו בחטאת ירבעם בן
נבט. והלא קולותיו של אחאב הם כחומרותיו של
ירבעם ולמה נמנה ירבעם תחילה שהוא התחיל
בקלקלה תחילה. מה היה אחאב עביד הוה מקשט
גרמיה בכל יום וקאים ליה קומי חיאל אסרטו לטיה
והוא א"ל בכמה אנא טב יומא דין והוא אמר ליה כן
וכן והוא מפריש טומיתיה לע"ז הדא היא דכתיב יען
התמכרך לעשות הרע בעיני ה'. ר' לוי עבד דרש הדין
קרייא אשתא ירחין לגנאי רק לא היה כאחאב אשר
התמכר לעשות הרע בעיני ה' אתא לגבי בליליא א"ל
מה חטית לך ומה סרחית קדמך. אית לך רישיה
דפסיקא ולית לך סופיה אשר היסתה אותה איזבל
אשתו. עבד דרש ליה שיתא ירחין לשבח רק לא היה
כאחאב אשר איסתה אותו איזבל אשתו. כתיב בימיו
בנה חיאל בית האלי את יריחו באבירם בכורו יסדה
ובשגוב צעירו הציב דלתיה. חיאל מן יהושפט יריחו
מבנימן אלא שמגלגלין זכות ע"י זכאי וחובה ע"י חייב
וכן הוא אומר באבירם בכורו יסדה ובשגוב צעירו הציב
דלתיה. באבירם בכורו לא היה מאיין ללמד ובשגוב
הרשע היה לו מאיין ללמד לפי שרצו לרבות את ממונן
ושלטה בהן מאירה והיו מתמוטטין והולכין לקיים מה
שנא' כדבר ה' אלהי ישראל אשר דבר ביד יהושע בן
נון. כתיב ויאמר אליהו התשבי מתושבי גלעד אל
אחאב חי ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה
השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי. וכי מה עניין
זה אצל זה אלא אמר הקב"ה לאליהו הדין חיאל גברא
רבא הוא איזיל חמי ליה אפיין א"ל לי נה מיזל א"ל
למה. א"ל דנא מיזל וינון אמרין מלין דמכעסין לך
ולינה יכול מיסבול. א"ל ואין אמרין מילה דמכעסה לי

כל מה דאת גזר אנא מקיים. אזל ואשכחון עסיקין בהן קרייא וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני ה' אשר יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכורו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה. אמר בריך הוא אלההון דצדיקייא דמקיים מילי דצדיקא והוה תמן אחאב אמר לון אחאב וכי מי גדול ממי משה או יהושע. אמרין ליה משה אמר לון בתורתו של משה כתיב השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם ומה כתיב בתריה וחרה אף ה' בכם ועצר השמים ולא יהיה מטר ולא הינחתי ע"ז בעולם שלא עבדתי אותה וכל טבן ונחמן דאית בעלמא אתון בדרי. מילוי דמשה לא קמן ומילוי דיהושע מקים. א"ל אליהו אם כדברך חי ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי כיון ששמע כן התחיל בוכה הדא הוא דכתיב ויהי כשמוע אחאב את הדברים האלה ויקרע את בגדיו וישם שק על בשרו ויצום וישכב בשק ויהלך אט. כמה נתענה שלשה שעות נתענה אם היה למוד לוכל בשלש אכל בשש אם למד לוכל בשש אכל בתשע. ויהלך אט מהו אט ריב"ל אמר שהיה מהלך יחף. כתיב ויהי דבר ה' אל אליהו התשבי לאמר הראית כי נכנע אחאב מלפני אמר הקב"ה לאליהו ראה מנה טובה שנתתי בעולמי אדם חוטא לפני כמה ועושה תשובה ואני מקבלו הדא היא דכתיב הראית כי נכנע אחאב מלפני חמית אחאב עבד תשובה יען כי נכנע אחאב מפני לא אביא הרעה בימיו בימי בנו אביא הרעה על ביתו. וכי מה עשה אחז ע"י שיבנה כסא בעזרה הדא היא דכתיב ואת אולם הכסא אשר בנו בבית וגו'. ר' חוניה בשם ר' לעזר למה נקרא שמו אחז שאחז בבתי כניסיות ובבתי מדרשות. למה היה אחז דומה למלך שהיה לו בן ומסרו לפידגוגו והיה מבקש להורגו אמר אם אני הורגו הרי אני מיתחייב מיתה אלא הרי אני מושך את מניקתו ממנו ומעצמו הוא מת. כך אמר אחז אם אין גדיים אין תיישים אם אין תיישים אין צאן אם אין צאן אין רועה אם אין רועה אין עולם אם אין עולם

כביכול כך היה אחז סבור בדעתו לומר אם אין קטנים
אין גדולים אם אין גדולים אין חכמים אם אין חכמים
אין נביאים אם אין נביאים אין רוח הקודש אם אין
רוח הקודש אין בתי כניסיות ובתי מדרשות כביכול אין
הקב"ה משרה שכינתו על ישראל. ר' יעקב בר אביי
בשם ר' אחא מייתי לה מן הדא וחיכיתי לה' המסתיר
פניו מבית יעקב וקיויתי לו. אין לך שעה קשה בעולם
מאותה שעה שאמר לו הקב"ה למשה ואנכי הסתר
אסתיר פני ביום ההוא. מאותה השעה וקויתי לו
שאמר לו בסיני כי לא תשכח מפי זרעו. ומה את מועיל
הנה אנכי והילדאי אשר נתן לי ה' וכי ילדיו היו והלא
תלמידיו היו אלא מלמד שהיו חביבין עליו והיה קורא
אותם בני. וכי מה עשה מנשה כתיב בימים ההם חלה
חזקיהו למות וגו' עד כי מת אתה ולא תחיה כי מת
אתה בעולם הזה ולא תחיה לעתיד לבוא. א"ל ולמה
א"ל דלא בעית מיקמה לך בנין. א"ל למה לא בעית
מיקמה לך בנין א"ל חמית דאנא מיקים בר רשיע בגין
כן לא בעית מיקמה בנין. א"ל סב ברתאי דילמא מיני
ומינד היא מיקים בר נש טב. אע"ג לא קם אלא ב"נ
ביש הדא דכתיב וכלי כליו רעים. א"ל

דף נא, ב פרק י הלכה ב גמרא לא לך אנא שמע איני
קופץ אלא למה שאמר לי זקיני שאמר לי אם ראית
חלומות קשים או חזיונות קשים קפוץ לשלשה דברים
ואת ניצול ואילו הן לתפלה ולצדקה
ולתשובה. ושלשתן בפסוק אחד ויכנעו עמי אשר נקרא
שמי עליהם ויתפללו זה תפילה ויבקשו פני זו צדקה
כמה דתימר אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ
תמונתך וישובו מדרכיהם הרעים זו תשובה. אם עשו
כן מה כתיב תמן ואני אשמע מן השמים ואסלח
לחטאתם וארפא את ארצם. מיד ויסב דכתיב ויסב
חזקיה פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. לאי זה קיר נשא
עיניו רבי יהושע בן לוי אמר לקירה של רחב נשא עיניו
כי ביתה בקיר החומה ובחומה היא יושבת אמר לפניו
רבון כל העולמים רחב שתי נפשות הצילה לך ראה כמה

נפשות הצלת לה. הדא הוא דכתיב ויבואו הנערים המרגלים ויוציאו את רחב ואת בית אביה ואת אמה ואת אחיה ואת כל אשר לה ואת כל משפחותיה הוציאו ויניחום מחוץ למחנה ישראל. תני רבי שמעון בן יוחי אפילו היה במשפחותיה מאתים אנשים והלכו ונדבקו במאתים משפחות כולן היו ניצלין בזכותה. אבותי שקרבו לך כל הגרים הללו על אחת כמה וכמה שתתן לי את נפשי. רבי שמואל בר נחמן אמר נשא את עיניו בקירה של שונמית נעשה נא עליית קיר קטנה ונשים לו שם מיטה ושלחן וכסא ומנורה. אמר לפניו רבון כל העולמים שונמית קיר אחד עשתה לאלישע והחייתה את בנה אבותי שעשו לך את השבח הזה על אחת כמה וכמה שתתן לי את נפשי. רבי חיינא בר פפא אמר נתן עיניו בקירות בית המקדש בתתם סיפם את סיפי ומזוזתן אצל מזוזתי והקיר ביני וביניהן בני אדם גדולים היו ולא היו יכולין לעלות ולהתפלל בכל שעה והיו מתפללין בתוך בתיהם והקב"ה מעלה עליהן כאילו נתפללו בבית המקדש. אבותי שעשו לך את כל השבח הזה על אחת כמה וכמה שתתן לי את נפשי. ורבנין אמרין נתן עיניו בקירות לבו שנאמר מעי מעי אוחילה קירות לבי הומה לי לבי לא אחריש. אמר לפניו רבון העולמים חיזרתי על מאתים וארבעים ושמונה איברים שנתתה בי ולא מצאתי שהכעסתי אותך באחד מהן על אחת כמה וכמה תינתן לי נפשי. כתיב ויהי דבר ה' אל ישעיה הנביא לאמר לך ואמרת אל חזקיה נגיד עמי כה אמר ה' אלהי דוד אביך שמעתי את תפילתך ראיתי את דמעתך הנני מוסיף על ימיך חמש עשרה שנה א"ל כדון אמרית ליה הכין. וכדון אנא מימר ליה הכין. א"ל גברא רבה הוא ולית הוא מהימנתי אמר ליה עינוון סגין הוא והוא מהימן לך ולא עוד אלא עדיין לא יצאת הברה בעיר ויהי ישעיהו לא יצא חצר התיכונה העיר כתיב. כד דקם מנשה הוה פרי חורי ישעיה בעי מיקטליניה והוא ערק מן קדמוי ערק לארזא ובלעיה ארזא חסר ציציתה דגולתיה אתון ואמרין קדמוי אמר לון אזלון ונסרון

ארזא ונסרו לארזא ואיתחמי דמא נגד. ולא אבה ה' לסלוח מיכן שאין לו חלק לעתיד לבוא. והא כתיב מלבד חטאות מנשה בן יחזקיהו מלך יהודה נימר עד דלא יחזור ביה. על כל הכעסה אשר הכעיסו מנשה נימר עד שלא עשה תשובה. והא כתיב כי הוא אמון הרבה אשמה. לא הוסיף אלא חידש. והכתיב וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד עד אשר מלא את ירושלים פה לפה וכי איפשר לבשר ודם למלאות את ירושלים דם נקי פה לפה. אלא שהרג את ישעיהו שהיה שקול כמשה דכתיב ביה פה אל פה אדבר בו. כתיב וידבר ה' אל מנשה ואל עמו ולא הקשיבו ויבא עליהם את שרי הצבא אשר למלך וילכדו את מנשה בחחים. מהו בחחים בכירו מניקייא. א"ר לוי מולא של נחושת עשו לו ונתנו אותה בתוכה והיו מסיקין תחתיו שכיון שראה שצרתו צרה לא הניח ע"ז בעולם שלא הזכירה כיון שלא הועיל לו כלום אמר זכור אני שהיה אבי מקרא אותי את הפסוק הזה בבית הכנסת בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו כי אל רחום ה' אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם הרי אני קורא אותם אם עונה אותי מוטב ואם לאו הא כל אפיא שוין. והיו מלאכי השרת מסתמין את החלונות שלא תעלה תפילתו של מנשה לפני הקב"ה והיו מלאכי השרת אומרים לפני הקב"ה רבונו של עולם אדם שעבד ע"ז והעמיד צלם בהיכל אתה מקבלו בתשובה אמר להן אם איני מקבלו בתשובה הרי אני נועל את הדלת בפני כל בעלי תשובה. מה עשה לו הקב"ה חתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד שלו ושמע תחינתו הדא היא דכתיב ויתפלל אליו ויעתר לו וישמע תחינתו וישיבהו. א"ר לעזר בי רבי שמעון בערבייא צווחין לחתרתה עתרתה. וישיבהו ירושלים למלכותו. במה השיבו שמואל בר בונא בשם רבי אחא ברוח השיבו כמה דתימר משיב הרוח וידע מנשה כי ה' הוא האלהים באותה שעה אמר מנשה אית דין ואית דיין. וכי מה עשה בלעם הרשע על ידי שנתן עצה לבלק

בן צפור להפיל את ישראל בחרב אמר לו אלוה של
אומה הזו הוא שונא את זנות אלא העמידו בנותיכם
בזימה ואתם שולטין בהן א"ל

דף נב, א פרק י הלכה ב גמרא ומישמע לי אינון אמר
ליה אקים בנתך קומוי וינון חמיין ושמעין לך הדא
דכתיב ראש אומות בית אב במדין הוא. מה עשו בנו
להן קנקלין מבית הישימון עד הר השלג והושיבו שם
נשים מוכרת מיני כיסניון הושיבו את הזקינה מבחוץ
ואת הנערה מבפנים והיו ישראל אוכלין ושותין והיה
אחד מהן יוצא לטייל בשוק ולוקח לו חפץ מן החנווני
והיתה הזקינה מוכרת לו את החפץ בשיויו והנערה
אומרת לו בא וטול לך בפחות. כן ביום הראשון וכן
ביום השני וכן ביום השלישי והיתה אומרת לו מיכן
והילך אתה כבן בית היכנס ובור לך. וכיון שהיה נכנס
היה שם צרצור מלא יין מן היין העמוני שהוא קשה
והוא את הגוף מפתה לזנות והיה ריחו מפעפע. ועדיין
לא נאסר יין נסך של נכרים על ישראל והיתה
אומרת לו רצונך לשתות כוס יין והוא אומר לה הין
והיא נותנת לו והוא שותה וכיון שהיה שותה היה היין
בוער בו ככריסה של חכינה והוא אומר לה הישמעי לי
והיא אומרת לו רצונך שאשמע לך והוא אומר הין מיד
היתה מוציאה לו טפוס של פעור מתוך חיקה שלה
והיתה אומרת לו השתחוה לזה ואני נשמעת לך והוא
אומר לה וכי לע"ז אני משתחוה והיתה אומרת לו אין
את משתחוה אלא במגלה עצמך לו זו היא שאמרו
חכמים הפוער עצמו לבעל פעור זו היא עבודתו והזורק
אבן למרקוליס זו היא עבודתו. והיה שם צרצור מלא
יין מן היין העמוני שהוא קשה שהוא מפתה את הגוף
לזנות והיה ריחו מפעפע ועדיין לא נאסר יין נסך על
ישראל והיתה אומרת לו רצונך לשתות כוס יין והוא
אומר הין והיא נותנת לו והוא שותה וכיון שהיה שותה
היה היין בוער בו ככריסה של עכנא והוא אומר לה
הישמעתי לי והיתה אומרת לו הינזר מתורת משה ואני
נשמעת לך הדא הוא דכתי' המה באו בעל פעור וינזרו

לבושת ויהיו שיקוצים באהבי עד שנעשו שיקוצים
לאביה' שבשמי'. אי"ר לעזר מה המסמר הזה אי"א לו
לפרוש מן הדלת בלא עץ כך אי"א לפרוש מן הפעור בלא
נפשות. מעשה בסובתה מאולם שהשכיר חמורו לגויה
אחת להשתחוות לפעור כיון שהגיעו לביתו של פעור
אמרה לו המתן לי כאן עד שאיכנס ואשתחוה לפעור
כיון שיצאת אמר לה המתני לי כאן עד שאיכנס
ואעשה כמות שעשית. מה עשה נכנס ועשה את צרכיו
וקינח עצמו בחוטמו של פעור והיו הכל מקלסין לפניו
ואומרים לא עשה אדם כשם שעשה זה. מעשה במנחם
איש גופתה אריה שהיה מגלגל בחביות ובא אליו שרו
של פעור בלילה. מה עשה נטל את השפוד ועמד עליו
וברח ממנו. בא אליו בלילה השני אמר לו מנחם מה
אתה מקלליני נתיירא ממני ואמר לו עוד איני
מקללך. מעשה בשלטון אחד שבא ממדינת היס
להשתחוות לפעור אמר להן הביאו לי פר אחד איל אחד
כבש אחד להשתחוות לפעור אמרו לו אין אתה זקוק
לכל אילו אין את אלא כמגלה עצמך לו. מה עשה גירה
בהם סניגורים והיו מכין אותן ומפצעין את מוחותם
בגיזרין ואומר להן אוי לכם ולטעותכם. כתיב ויחר אף
ה' בישראל ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם
והוקע אותם לה' נגד השמש. אמר לו הושב את
ראשיהם דיינים עליהם ויהיו הורגים בחטאים נגד
השמש הדא הוא דכתיב ויאמר משה אל שופטי ישראל
הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור. כמה הם שופטי
ישראל שבע ריבוי ושמונת אלפים ושש מאות. שרי
אלפים שש מאות שרי מאות ששת אלפים שרי חמשים
שנים עשר אלף שרי עשרות ששים אלף נמצאו שופטי
ישראל שבע ריבוא ושמונת אלפים ושש מאות. אמר
לון כל חד מינכון יקטול תריי נמצאו הרוגין חמש
עשרה רבוא ושבעת אלפים ומאתים. והנה איש מבני
ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדיינית לעיני
משה. מהו לעיני משה כאינש דמר הא גו עינך משה
אמר לון אין צפורך מדיינית ואין טלפיה סדוקות זו
טהורה וזו טמאה. והיה שם פינחס אמר אין כאן אדם

שיהרגנו ויהרג על ידיו. איכן הם העריות גור אריה יהודה דן גור אריה בנימין זאב יטרף כיון שראה פינחס שאין אדם מישראל עושה כלום מיד עמד פינחס מתוך סנהדרין שלו ולקח את הרומח בידו ונתן את הברזל תחת פסיקייא שלו. התחיל מסתמך על עץ שלה עד שהגיע לפתחו כיון שהגיע לפיתחו אמר לו מאיין ולאיין פינחס. אמר להן אין אתם מודין לי ששבטו של לוי אצל שבטו של שמעון בכל מקום אמרו הניחו לו שמא התיירו פרושים את הדבר. כיון שנכנס עשה לו הקב"ה ששה ניסים הנס הראשון דרכן לפרוש זה מזה והדביקן המלאך זה לזה הנס השני כיון את הרומח כנגד הקיבה שלה כדי שתהא זכרותו נראית מתוך קיבה שלה מפני הנוקרנין שלא יהו אומריין אף הוא בין כתיפיו נכנס עמהן ועשה את צרכיו הנס השלישי סתם המלאך את פיהן ולא היו יכולין לצווח הנס הרביעי לא נשמטו מן הזיין אלא עמדו במקומן הנס החמישי הגביה לו המלאך את השקוף כדי שיצאו שניהן בן כתיפיו הנס הששי כיון שיצא וראה את הנגף שהוא מחבל בעם מה עשה השליכן לארץ ועמד ונתפלל הדא הוא דכתיב ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה. כשבאו ישראל לנקום נקמת מדין מצאו שם בלעם בן בעור. וכי מה בא לעשות בא ליטול שכר עשרים וארבעה אלף שמתו מישראל על ידו בשיטים. אי"ל פינחס לא דברייד עבדת ולא דבלק עבדת. לא דברייד עבדת דמר לך לא תיזול עם שלוחי בלק ואזלת ולא דבלק עבדת דאמר לך איזיל לייט ישראל וברכתנון. אף אני איני מקפחך שכרך הדא הוא דכתיב ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו ב"י על חלליהם. מהו על חלליהם שהי שקול כנגד כל חלליהם ד"א על חלליהם מה חלליהם אין בהן ממש אף הוא אין בו ממש ד"א על חלליהם שהיה צף כנגד כל חלליהם והי פינחס מראה לו את הציץ והוא שוקע ויורד. ד"א על חלליהם אלא מלמד שנתנו לו ישראל שכרו משלם ולא קיפחוהו. דואג אדם גדול בתורה היה באו ישראל ושאלו את דוד לחם הפנים מהו שידחה את השבת אמר להם סידורו דוחה את השבת לא לישתו

ולא עריכתו דוחין את השבת. והיה שם דואג ואמר מי הוא זה שבא להורות לפניי אמרו לו דוד בן ישי הוא. מיד הלך ונתן עצה לשאול מלך ישראל להמית את נוב עיר הכהנים הדא היא דכתיב ויאמר המלך לרצים הניצבים עליו סובו והמיתו את כהני ה' כי גם ידם עם דוד וגו' עד

דף נב, ב פרק י הלכה ב גמרא ולא גלו את אזניו מי היו. א"ר שמואל בר רב יצחק אבנר ועמשא היו. אמרו ליה כלום אית לך עלינן אלא הדין זונרא והדין כלינירין הא טריפין לך. ולא אבו עבדי המלך לשלוח את ידם בכהני ה'. ויאמר המלך לדוייג א"ר יהודה בר פזי לדוייג כתיב אמר לו נתפשתה כדג אתה עבדתה רבתה טוב אתה ופגע בכהני ה'. ויסב דואג האדומי ויפגע בכהנים וגו'. לא כן תני ר' חייה אין ממנין שני כהנים גדולים כאחת אלא מלמד שהיו כולם ראויין להיות כהנים גדולים. כיצד נתרחק ר' חנינה ור' יהושע בן לוי חד אמר אש יצאה מבית קדשי הקדשים וליהטה סביבותיו וחרנה אמר תלמידים וותיקים נזדווגו לו והיו למידים והוא שכח לקיים מה שנאמר חיל בלע ויקיאנו מבטנו יורישינו אל. אחיתופל אדם גיבור בתורה היה. כתיב ויוסף עד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף רבי ברכיה בשם ר' אבא בר כהנא תשעים אלף זקינים מינה דוד ביום אחד ולא מינה אחיתופל עמהן הדא היא דכתיב ויוסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף. ויוסף תלתין עוד תלתין ופשוטיה דקרייה תלתין הרי תשעין את מוצא בשעה שבא דוד לשאת את ארון ברית ה' לא נשאו כתורה וירכיבו את ארון ברית האלהים על עגלה חדשה וגו'. והוה ארונא טעון כהניא לרומא וטרופ לון לארעא טעון כהניא לרומא וטריף לון לארעא. שלח דוד ואייתי לאחיתופל אמר ליה לית את אמר לי מה לדין ארונא דו טעון כהניא לרומא טריף לון לארעא טעון כהניא לרומא וטריף לון לארעא. א"ל שלח שאול לאילין חכימיא דמניתא. אמר דוד מאן דידע למיקמתה ולא

מקימה יהא סיפיה מתחנקה. אמר דבח קומוי והוא קאים הדא היא דכתיב ויהי כי צעדו נושאי ארון ה' ששה צעדים ויזבח שור ומריא. ר' חנינה ור' מנא חד אמר על כל צעידה וצעידה שור ומריא ובסוף שבעה פרים ושבעה אלים וחרנה אמר על כל צעידה וצעידה שבעה פרים ושבעה אילים ובסוף שור ומריא. אמר הקב"ה לאחיתופל מילה דמיינקייה אמרין בכנישתא בכל יום לא אמרת ליה. ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו ודא אמרת ליה. וכן את מוצא בשעה שבא דוד לחפור תימליוסים של בית המקדש חפר חמש עשר מאוין דאמין ולא אשכח תהומא ובסופא אשכח חד עציץ ובעא מירמיתיה. א"ל לית את יכיל א"ל למה א"ל דנא הכא כביש על תהומא. א"ל ומן אימת את הכא א"ל מן שעתא דאשמע רחמנא קליה בסיני אני ה' אלהיך רעדת ארעא ושקיעת ואנא יהיב הכא כביש על תהומא אע"ג כן לא שמע ליה כיון דרימיה סליק תהומא ובעא מטפא עלמא. והוה אחיתופל קאים תמן אמר כדין דוד מתחנק ואנא מליך. אמר דוד מאן דחכם דיזע מקימתיה ולא מקים ליה ייא סופיה מתחנק. אמר מה דאמר ואוקמיה התחיל דוד אומר שירה שיר המעלות שיר למאה עולות על כל מאה אמה היה אומר שירה אע"ג הוה סופה מתחנקה. אמר ר' יוסי הדא היא דמתלא אמרה צריך בר נש חשש על לווטייה דרבה אפי' על מגן. רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר יצחק מגילה שמסר שמואל לדוד אמרה אחיתופל ברוח הקודש. ומה הוה אחיתופל עביד כד הוה בר נש אזל ממלך ביה במילה הוה א"ל איזיל עביד כן והכן ואין לית את מהימן לי אזל ושאיל באורים ותומים. והוה אזל שאל ומשכח ליה כן הדא היא דכתיב ועצת אחיתופל אשר יעץ בימים ההם כאשר ישאל וגו'. איש קרי ולא כתיב לא יכלו הכתובים לקרותו איש. כיצד נתרחק ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבוש את חמורו וגו'. שלשה דברים צוה אחיתופל את בניו אמר להם אל תמרדו במלכות בית דוד דאשכחן דקודשא

בריד הוא נסיב לון אפין אפילו בפרהסיא ואל תשא ותתנו עם מי שהשעה משחקת לו ואם היתה העצרת ברורה זרעו חטים יפות. ולא ידעין אם ברורה בטל ואם ברורה בשרב. גיחזי אדם גבור בתורה היה אלא שהיו בו שלשה דברים עין צרה ופרוץ בערוה ולא היה מודה בתחיית המתים. עין צרה בשעה שהיה אלישע יתיב בתינוייה הוה גיחזי יתיב ליה על תרעא ותלמידייא יחמיין ליה ואמרין גיחזי לא עאל ואנן עלון והוה תנייו מתאמר ובר נש לא מיתהני כלום. כיון שנתרחק מה כתיב תמן ויאמרו בני הנביאים אל אלישע הנה נא וגוי המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו לא אסחין אוכלוסייא דתלמידייא דהוון תמן. ופרוץ בערוה שכן השונמית אומרת לאשה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר עלינו תמיד אמר רבי יונה הוא קדוש ואין תלמידו קדוש. אמר רבי אבין שלא הביט בה מימיו ורבנן דקיסרין אמרין שלא ראה טיפת קרי על בגדיו מימיו. אמתיה דרבי שמואל בר רב יצחק אמר אנא

דף נג,א פרק י הלכה ב גמרא הוינא משזנה מנוי דמרי מן יומוי לא חמית מילה בישא במאנוי דמרי. כתיב ויגש גיחזי להדפה מהו להדפה א"ר יוסי בן חנינא שנתן ידו בהוד שביופיה בין דדיה. ולא היה מודה בתחיית המתים את מוצא בשעה שבא אלישע להחיות את בנה של שונמית אמר לו קח משענתי בידך ולך כי תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תעננו. והוא לא עבד כן אלא כד פגע בר נש ביה א"ל מאיין ולאין גיחזי. וו א"ל אנא איזיל מחיה מתים וו א"ל לית דמחיה מתים אלא הקב"ה דכתיב ביה ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל. אזל ליה ולא עבד כלום. חזר לגביה א"ל אנא ידע אילו הוה דמיד לא הוה מיתער על ידך. את מוצא בשעה שבא נעמן שר צבא מלך ארם אצל אלישע בא אליו בסוסו וברכבו אמר ר' יוחנן בסוסו כתיב בעא מיתן ליה דהב וכסף אסטלוון ולבושין אבנים טובות ומרגליות ולא קיבל עליו הדא

היא דכתיב ויפצר בו לקחת וימאן. אתא גיחזי ואמר חי הי' כי אם רצתי אחריו ולקחתי מאומה מומה כתיב. אזל ומטה ביה ונסב מה דנסב ואטמרון בעיליתיה. אתא גבי אלישע אמר ליה מאיין ולאייין גיחזי. מיאנתה מתן שכרן של צדיקים. אמר לו לא הלך עבדך אנא ואנה. ויאמר לא ליבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת כסף וזהב וגו'. העת לקחת אבנים טובות ומרגליות לפיכך צרעת נעמן תדבק בך. כתיב וארבעה אנשים היו מצורעים פתח השער וגו' ומי היו ר' יהודה בשם רב גיחזי ושלשת בניו היו. כתיב ויבא אלישע דמשק ובן הדד מלך ארם חלה וגו'. מה אזל בעי מיעבד תמן אזל בעא מקרבא לגיחזי ואשכחיה מוחלט מיכן שדוחין בשמאל ומקרבין בימין. א"ר יוחנן בחוץ לא ילין גר דלתיי לאורח אפתח מיכן שדוחין בשמאל ומקרבין בימין לא כשם שעשה אלישע שדחה את גיחזי בשתי ידיו. שני חלאים חלה אלישע אחד כדרך הארץ ואחד שדחה את גיחזי. ר' חנניה ור' יהושע בן לוי בשעה שנמנו ואמרו שלשה מלכים וארבעה הדיוטות אין להן חלק לעולם הבא יצתה בת קול ואמרה המעמד ישלמנה כי מאסת אלא כי אתה תבחר ולא אני ומה ידעת דבר. ביקשו לצרף את שלמה עמהן בא דוד ונשתטח לפניהן ויש אומר אש יצאת מבית קדש הקדשים וליהטה סביבותיהם. הדר עילה היה יליף מצלי ומתענה כיון שנמנה עמהן צלי ולא איתעני. דורשי רשומות אמרו כולהם יש להם חלק לעוה"ב מה טעמא לי גלעד ולי מנשה אפרים מעוז ראשי יהודה מחוקקי מואב סיר רחצי על אדום אשליך נעלי. לי גלעד זה אחאב מלך ישראל שנפל ברמות גלעד. לי מנשה כשמועו. אפרים מעוז ראשי זה ירבעם בן נבט אפרתי. יהודה מחוקקי זה אחיתופל. מואב סיר רחצי זה גיחזי. על אדום אשליך נעלי זה דואג האדומי. אמרו ישראל לפני הקב"ה רבון כל העולמים מה נעבוד דוד מלכא דישראל מיקל לון אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם אמר לון עלי לעשותן ריעים אילו לאלו עלי פלשת אתרועע עלי

פלשת התרועעי. עלי לפלש להם מעשים טובים לעשותן ריעים אילו לאילו :

דף נג, א פרק י הלכה ג משנה דור המבול אין להן חלק לעולם הבא ואין עומדין בדין שנאמר לא ידון רוחי באדם לעולם דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ויפץ ה' אותם בעה"ז ומשם הפיצם ה' בעה"ב אנשי סדום אין להם חלק לעוה"ב שנאמר ואנשי סדום רעים וחטאים לה' רעים בעוה"ז וחטאים לעוה"ב אבל עומדין בדין ר' נחמיה אומר אילו ואילו אינן עומדין בדין שנאמר על כן לא יקומו רשעים במשפט וחטאים בעדת צדיקים על כן לא יקומו רשעים במשפט זה דור המבול וחטאים בעדת צדיקים אלו אנשי סדום אמרו לו בעדת צדיקים אינן עומדין אבל עומדין הן בעדת רשעים :

דף נג, א פרק י הלכה ג גמרא ואינן רואין לעתיד לבוא מה טעמא וימח את כל היקום בעוה"ז וימחו מן הארץ לעתיד לבוא. תני רבי נחמיה אומר ממשמע שנאמר לא ידון רוחי באדם לעולם ר' יהודה אומר לא ידון לו רוחי שאיני נותן רוחי בהם בשעה שאני נותן רוחי בבני אדם ר"ש אומר לא ידון לו רוחי שאיני נותן רוחי בהם בשעה שאני נותן מתן שכרן של צדיקים אחרים אומרים לא ידון לו רוחי שאיני מחזירה לנדנה. ר' יהושע בן לוי אמר עיקר זריבתן לחולטנות מה טעמא בעת יזורבו נצמתו בחומו נדעכו ממקומם. מהו בחומו בריתיחן. א"ר יוחנן כל טיפה וטיפה שהיה הקב"ה מוריד עליהן היה מרתיחה בתוך גיהנם ומורידה עליהן הדא הוא דכתיב בחומו נדעכו ממקומה. יהודה בי ר' חזקיה ורבי אמרין הקב"ה דן את הרשעים בגיהנם שנים עשר חדש בתחלה הוא מכניס בהן חכך ואח"כ הוא מכניסן לאור והן אומרים הוי הוי ואח"כ הוא מכניסן לשלג והן אומרים ווי ווי מה טעמא ויעלינו מבור שאון מטיט היון מהו מטיט היון מקום שהן אומרין בו הוי. ויקבלו דינם ויהא להן חלק לעולם הבא על שם לא שמע גערה. אנשי סדום אין להן

חלק לעולם הבא ואינן רואין לעתיד לבוא מאי טעמא
ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד. רעים וחטאים
בעולם הזה לה' מאוד לעתיד לבוא. ד"א רעים אילו
לאילו וחטאים בגילוי עריות לה' בע"ז מאד בשפיכות
דמים:

דף נג,א פרק י הלכה ד משנה דור המדבר אין להן
חלק לעולם הבא ואין עומדין בדין שנאמר במדבר הזה
יתמו ושם ימותו דברי רבי עקיבה רבי אליעזר אומר
עליהם הוא אומר אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח
עדת קרח אינה עתידה לעלות שנאמר ותכס עליהם
הארץ ויאבדו מתוך הקהל דברי רבי עקיבה רבי
אליעזר אומר עליהם הוא אומר ה' ממית ומחיה מוריד
שאול ויעל:

דף נג,ב פרק י הלכה ד גמרא דור המדבר אין להן חלק
לעוה"ב ואין רואין לעתיד לבוא שנאמר במדבר הזה
יתמו ושם ימותו בעולם הזה ושם ימותו לעתיד
לבוא וכן הוא אומר אשר נשבעתי באפי אם יבואון אל
מנוחתי דברי רבי עקיבה ר' אליעזר אומר עליהם הוא
אומר אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח ר' יהושע
אומר נשבעתי ואקיימה פעמים שאינו מקיים חנניה בן
אחי ר' יהושע אומר כתי' אשר נשבעתי באפי באפי
נשבעתי חוזר אני בו. תני ר' שמעון בן מנסיא אומר
עליהם הוא אומר אספו לי חסידי וגומר חסידי שעשו
עמי חסד. כורתי בריתי שנכרתו על ידי. עלי זבח
שעילו אותו ונזבחו על שמי. תני ר' יהושע בן קרחה
אומר על הדורות הללו הוא אומר ופדויי ה' ישובון. ר'
אומר אילו ואילו יש להן חלק לעולם הבא ומה טעמא
והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובא האובדים
בארץ אשור אילו עשרת השבטים. והנידחים בארץ
מצרים זה דור המדבר אלו ואילו והשתחוו לה' בהר
הקדש בירושלם. עדת קרח אין להן חלק לעולם הבא
ואינן רואין לעתיד לבוא מה טעמא ותכס עליהם הארץ
בעולם הזה ויאבדו מתוך הקהל לעתיד לבוא. תני ר'
יהודה בן בתירה אומר ממשמע שנאמר תעיתי כשה

אבד בקש עבדך מה אבידה האמורה להלן סופה להתבקש אף אבידה האמורי כאן עתידה להתבקש. מי נתפלל עליהן ר' שמואל בר נחמן אמר משה נתפלל עליהן יחי ראובן ואל ימות ר' יהושע בן לוי אמר חנה נתפללה עליהן היא דר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי כך היתה עדתו של קרח שוקעת ויורדת עד שעמדה חנה ונתפללה עליהן ואמרה ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל:

דף נג,ב פרק י הלכה ה משנה עשרת השבטים אינן עתידין לחזור שנאמר וישליכם אל ארץ אחרת כיום הזה מה היום הולך ואינו חוזר אף הן הולכין ואינן חוזרין דברי ר' עקיבה רבי אליעזר אומר מה היום מאפיל ומאיר אף הן כשהיא אפילה להן עתידה ליאור להן:

דף נג,ב פרק י הלכה ה גמרא עשרת השבטים אין להן חלק לעולם הבא ואינן רואין לעתיד לבוא מה טעמא וישליכם אל ארץ אחרת כיום הזה מה היום הולך ואינו חוזר אף הן הולכין ואינן חוזרין דברי ר' עקיבה ר"ש בן יהודה איש כפר אכוס אמר משום רבי שמעון אם היו מעשיהן כיום הזה אינן חוזרין ואם לאו חוזרין הן. ר' חזקיה ר' אבהו בשם ר' לעזר אם באים הן גירי צדק לעתיד לבא אנטולינוס בא בראש כולם. מה את שמע מינה שראו אותו יוצא במנעל פחות בי"ה את שמע מינה שכן אפילו יריאי שמים יוצאין בכך. אית מילין אמרין דלא איתגייר אנטולינוס ואית מילין אמרין שנתגייר אנטולינוס. אנטולינוס אתא גבי ר' א"ל חמי מיכלתי לעלמא דאתי. א"ל ומה נעביד לך ובאימר פיסחא כתיב וכל ערל לא יאכל בו. הדא אמרה דלא איתגייר אנטולינוס. כיון דשמע כן אזל וגייר גרמיה אתא גבי רבי א"ל חמי גזירת. א"ל בדידי לא איסתכלית מן יומי ובדידך אנא מסתכלא הדא אמרה דאיתגייר אנטונינוס. ולמה נקרא רבינו הקדוש שלא הביט במילתו מימיו ולמה נקרא שמו נחום איש קדוש קדושים שלא הביט בצורת מטבע מימיו. אנטולינוס

אתא גבי רבי א"ל צלי עלי אמר ליה ישיזבינדך מן הדא צינתא דכתיב לפני קרתו מי יעמוד. א"ל רבי לית הדא צלו יתיר. כסיתך תכסה והא תינתה אזלה. א"ל ישיזבינדך מן הדין שורבא דנפק בעלמא א"ל הא צלו כדון תשתמע צלותך דכתיב ואין נסתר מחמתו. ר' יוחנן אמר עדתו של יוחנן בן קרח אין להם חלק לעולם הבא מה טעמא בה' בגדו כי בני זרים ילדו עתה יאכלם חדש את חלקיהם. רבי לעזר ורבי יהודה חד אמר לא גלו עד שנעשו ערילים וחרנה אמר לא גלו עד שנעשו ממזרים מאן דאמר ערלים למילה ולמצות ומאן דאמר ממזירים מאבותיהן. א"ר יוחנן לא גלו ישראל עד שנעשו עשרים וארבע כיתות של מינים מה טעמא בן אדם שולח אני אותך אל בני ישראל אל גוים המורדים אשר מרדו בי. אל גוי המורד אין כתיב כאן אלא אל גוים המורדים אשר מרדו בי. המה ואבותיהם פשעו בי עד היום הזה. ר' ברכיה ור' חלבו בשם ר' שמואל בר נחמו לשלש גליות גלו ישראל אחד לפני מנהר סנבטיון ואחד לדפני של אנטויכא ואחד שירד עליהם הענן וכיסה אותם. כשם שגלו לשלש גליות כך גלו שבט ראובן וגד וחצי שבט מנשה לשלש גליות מה טעמא בדרך אחותך הלכת ונתתי כוסה בידך. וכשהן חוזרין הן חוזרין משלש גליות מה טעמא לאמר לאסורים צאו אילו שגלו לפני מנהר סנבטיון. לאשר בחשך הגלו אילו שירד עליהן הענן וכיסה אותם. ועל דרכים ירעו ובכל שפיים מרעיתם אילו שגלו לדפנא של אנטוכיא:

דף נד, א פרק י הלכה ו משנה אנשי עיר הנדחת יצאו אנשים בני בליעל מקרבך וידיחו את יושבי עירם לאמר הא אינן נהרגין עד שיהיו מדיחיה מאותה העיר ומאותו השבט עד שיודח רובה עד שידיחיה אנשים הדיחיה נשים וקטנים או שהודח מיעוטה או שהיו מדיחיה מחוצה לה הרי אילו כיחידים צריכין שני עדים והתרייה לכל אחד ואחד זה חומר ביחידים מבמרובים

שהיחידים בסקילה לפיכך ממונן פלט והמרובין בסייף
לפיכך ממונן אבד :

דף נד,א פרק י הלכה ו גמרא עיר לא כפר עיר לא
כרך. והוא שתהא מחמשה עד עשרה דברי ר"מ. ר'
יהודה אומר ממאה ועד רובו של שבט. שנים שהדיחו
את שנים אותם שנים שהדיחו את שנים מהו ליתן
עליהם תורת המדיחין תורת הנידחין. היו שם גרים
ותושבים מהו שישלימו לרוב היו שם ביברים של חיה
ושל עופות ושל דגים. עוף שהוא טס למעלה מעשרה
מהו. ר"ש אומר חמורה שריפה מסקילה ורבנין אמרין
חמורה סקילה משריפה ר"ש אומר חמור חנק מהרג
ורבנין אמרין חמור הרג מחנק :

דף נד,א פרק י הלכה ז משנה הכה תכה את יושבי
העיר ההיא לפי חרב החמרת והגמלת העוברת ממקום
למקום הרי אילו מצילין אותם החרם אותה ואת כל
אשר בה ואת בהמת' לפי חרב מיכן אמרו נכסי צדיקים
שבתוכה אובדין ושבחוצה לה פליטין ושל רשעים בין
מתוכה בין מחוצה לה אובדין :

דף נד,א פרק י הלכה ז גמרא ר' שמעון אומר בהמתה
לא בכורות ולא מעשרות שבתוכה. שללה לא כסף
הקדש ומעשר שני שבתוכה. ר' יוסי בן חנינה בעי שיער
הצדקניות שבתוכה מהו. נישמענה מהדא ר' שמעון
אומר בהמתה לא בכורות ומעשרות שבתוכה שללה לא
כסף הקדש ומעשר שני שבתוכה. קדשי עיר הנידחת
רבי יוחנן אמר אין מועלין בהן ורבי שמעון בן לקיש
אמר מועלין בהן מתיב רבי יוחנן לריש לקיש על דעתך
דתימר מועלין בהן ניתני שש חטאות מיתות א"ל

דף נד,ב פרק י הלכה ז גמרא שכן אפילו עולה בדא
מתה. ר' הילא בשם רשב"ל מועלין בהן משום קדשי
מומר לעכו"ם. ויקרבו. על שם זבח רשעים
תועבה. א"ר עוקבא אוף בהדא איתפלגון שור שהוא
יוצא ליסקל ונמצאו עדיו זוממין ר' יוחנן אמר כל

הקודם בו זכה ר"ש בן לקיש אמר ייאוש של טעות היה. וכן העבד שהוא יוצא ליהרג ונמצאו עדיו זוממין ר' יוחנן אמר זכה לעצמו רשב"ל אמר ייאוש של טעות היה:

דף נד, ב פרק י הלכה ח משנה ואת כל שללה תקבץ אל תוך רחבה אם אין לה רחוב עושין לה רחוב היה רחובה חוצה לה כונסין אותה לתוכה שנאמר אל תוך רחובה ושרפת באש את העיר ואת כל שללה שללה לא שלל שמים מיכן אמרו ההקדשות שבתוכה ייפדו ותרומות יירקבו ומעשר שני וכתבי הקדש יגנזו כליל לה' אלהיך א"ר שמעון אם אתה עושה דין בעיר הנידחת מעלה אני עליך כאילו אתה מעלה עולה כליל לפני והיתה תל עולם לא תבנה עוד לא תיעשה אפילו גנות ופרדסים דברי ר' יוסי הגלילי רבי עקיבה אומר לא תבנה עוד לכמות שהיתה אינה נבנית אבל נעשית היא גנות ופרדסים ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב ה' מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבך וגוי כל זמן שהרשעים בעולם חרון אף בעולם אבדו רשעים מן העולם נסתלק חרון אף מן העולם:

דף נד, ב פרק י הלכה ח גמרא אמר ר"ש קל וחומר בדברים מה אם נכסים שאין בהן דעת לא לטובה ולא לרעה על ידי שגרמו לצדיקים לדור עם הרשעים אמרה תורה שישרפו המתכוין להטות את חבירו ומטהו מדרך טובה לדרך רעה על אחת כמה וכמה. א"ר לעזר מוכיח בדבר בלוט שלא ישב בסדום אלא מפני ממונו אף הוא יצא וידיו על ראשו הדא הוא דכתיב מהר המלט שמה. דיין שאת ממלט את נפשך. כתיב בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחו. יאל מן דיהושפט יריחו מן דבנימין אלא מלמד שמגלגלין את החובה על ידי חייב וכן הוא אומר באבירין בכורו יסדה ובשגוב צעירו הרשע היה לו מאיין ללמד. לפי שרצו לרבות את ממונן נשלטה בהן מאירה והיו מתמוטטין והולכין לקיים מה שנאמר כדבר ה' אלהי ישראל אשר דבר ביד יהושע בן נון כליל לה' אלהיך ולא ידבק בידך. תני ר"ש בן אלעזר

אומר ולא אותה בנו אלא עיר אחרת בנו מאחר שהיא
נבנית מותר את ליישב בה. רבי יוסי ורבי יהושע בר
קרחא אומר מה ת"ל ובנה את העיר הזאת את יריחו
אלא שלא יבנה עיר אחרת ויקרא שמה יריחו ויקרא
שמה עיר אחרת וכן הוא אומר לא תוסיפון
לשוב בדרך הזה עוד לישיבה אין את חוזר חוזר את
לסחורה לפרקמטיא ולכבוש את הארץ:

מסכת סנהדרין פרק יא

דף נד,ב פרק יא הלכה א משנה ואילו הן הנחנקין
המכה אביו ואמו וגונב נפש מישראל וזקן ממרא על פי
ב"ד ונביא השקר והמתנבא בשם ע"ז והבא על אשת
איש וזוממי בת כהן ובועלה המכה אביו ואמו אינו
חייב עד שיעשה בהן חבורה זה חומר במקלל מבמכה
שהמקלל לאחר מית' חייב והמכה לאחר מיתה פטור:

דף נד,ב פרק יא הלכה א גמרא אזהרה למכה אביו
ואמו מניין ארבעים יכנו לא יוסיף. מה אם מי שהוא
מצווה להכות

דף נה,א פרק יא הלכה א גמרא הרי הוא מצווה שלא
להכות מי שאינו מצווה להכות אינו דין שיהא מצווה
שלא להכות: אינו חייב עד שיעשה בהן חבורה. באי
זו חבורה כחבורת שבת כחבורת נזקין אין תימר
כחבורת שבת אפילו לא חיסר ואין תימר כחבורת
נזקין עד שעה שיחסר:

דף נה,א פרק יא הלכה ב משנה וגונב נפש מישראל
אינו חייב עד שיכניסנו לרשותו רבי יהודה אומר עד
שיכניסנו לרשותו וישתמש בו שנאמר והתעמר בו או
מכרו והגונב את בנו רבי יוחנן בן ברוקה מחייב
וחכמים פוטרין גנב מי שחציו עבד וחציו בן חורין רבי
יהודה מחייב וחכמים פוטרין:

דף נה, א פרק יא הלכה ב גמרא אזהרה לגניבה הראשונה מניין לא תגנוב לא תגנוב על מנת למקט לא תגנובו על מנת לשלם תשלימי כפל על מנת לשלם תשלומי ארבעה וחמשה. בן בג אומר לא תגנוב את שלך מאת הגנב שלא תראה גונב ר' בא ר' יוחנן בשם ר' הושעיי אינו חייב עד שיגנוב מעות. ר' זעירא ר' יוחנן בשם ר' הושעיה אינו חייב עד שיזלזל מעות. מהו עד שיזלזל מעות מה נן קיימין אם באו דאמר הא לך חמשה והב לי תלתא שוטה הוא הא לך תלתא הב לי חמשה בר נש הוא אלא כי נן קיימין באו דמר הא לך חמשה והב לי חמשה. היידינו גנב היידינו גזלן אייר הילא גנב בפני עדים גנב בפני הבעלים גוזלן הוא. אייר זעירה מעתה אפילו נתכוון לגוזלה ולבעלה אזלה אין זה גזלן. והיידינו גוזלן על דר' זעירה ר' שמואל בר סוסרטא בשם ר' אבהו עד שיגזול בפני עשרה בני אדם בניין אב שבכולן ויגזל את החנית מיד המצרי וגו'. מה טעמא דר' יוחנן בן ברוקא מבני ישראל מה טעמון דרבנין מאחיו לא מבניו. מה טעמא דר' יהודה מאחיו אפילו מקצת אחיו מה טעמון דרבנין מאחיו עד שיהא כולו אחיו :

דף נה, א פרק יא הלכה ג משנה זקן ממרא על פי בית דין שנאמר כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין שלשה בתי דינין היו שם אחד על פתח הר הבית ואחד על פתח העזרה ואחד בלשכת הגזית באין לזה שעל פתח הר הבית ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמרו להם ואם לאו באין לזה שעל פתח העזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חבירי כך לימדתי וכך לימדו חבירי אם שמעו אמרו להן ואם לאו אילו ואילו באין לב"ד הגדול שבלישכת הגזית שמשם תורה יוצאה לכל ישראל שנאמר מן המקום ההוא אשר יבחר ה' חזר לעירו ושנה ולימד כדרך שהוא למוד פטור הורה לעשות חייב שנאמר והאיש אשר יעשה בזדון וגו' אינו חייב עד

שיורה לעשות התלמיד שהורה לעשות פטור נמצא
חומר קולו :

דף נה, א פרק יא הלכה ג גמרא כתיב כי יפלא ממך
דבר למשפט מגיד שבמופלא שבבית דין הכתוב
מדבר. ממך זה עצה דבר זו אגדה. בין דם לדם בין דם
נידה לדם בתולים בין דם נידה לדם זיבה לדם
צרעת. בין דין לדין בין דיני ממונות לדיני נפשות. בין
דין לדין

דף נה, ב פרק יא הלכה ג גמרא בין הנסקלין לנשרפין
לנהרגין ולנחנקין. בין נגע לנגע בין מצורע מוסגר
למצורע מוחלט. בין נגע לנגע בין ניגעי אדם לניגעי
בגדים ולנגעי בתים. דברי זו השקיית סוטה ועריפת
העגלה וטהרת המצורע ריבות אילו הערכים והחרמים
והתמורות והקדישות. וקמת וקמת מבית דין ועלית זו
העלייה. דבר אחר ועלית מיכן לבית הבחירה שלא
יבנה אלא בגובהו של עולם מאי טעמא כי בהר קדשי
בהר מרום ישראל אשתלנו ונשא ענף ועשה פרי וגוי
ובאת לרבות בית דין שביבנה. ר' זעירא אומר לשאילה
זקן ממרא שהורה לעשות ועשה חייב הורה ולא עשה
פטור. הורה על מנת שלא לעשות פטור הורה על מנת
לעשות אע"פ שלא עשה חייב. א"ר הילא תני ר' י
ישמעאל כן אשר יעשה לא הוא שיעשה. רב הונא אמר
היה מלמד הלכה ובא ואח"כ אירע לו בו מעשה עושין
לו מעשה. אם עד שלא עשה לימד עושין לאחרים ואין
עושין לעצמו. ר"ש בן מנסיא אומר הנוי והכח והעושר
והחכמה והשיבה והכבוד והבנים לצדיקים נאה להם
ונאה לעולם מה טעמא עטרת תפארת שיבה בדרך
צדקה תימצא עטרת זקינים בני בנים ותפארת בנים
אבותם תפארת בחורים כחם והדרת זקינים שיבה
ואומר ונגד זקיניו כבוד. תני רבן שמעון בן גמליאל
אומר אילו שבע מידות שמנו חכמים בצדיקים כולן
נתקיימו ברבי ובניו רבי יוחנן אומר כל שבע מידות
שאמרו חכמים בצדיקים היו ברבי מאן רבי הוא רבי

הוא ר' יהודה הנשיא אמר ר' אבהו הוא רבי הוא רבי
יודן הנשיא הוא רבינו :

דף נה, ב פרק יא הלכה ד משנה חומר בדברי סופרים
מבדברי תורה האומר אין תפילין לעבור על דברי תורה
פטור חמש טוטפות להוסיף על דברי סופרים חייב אין
ממיתין אותו לא בבית דין שבעירו ולא בב"ד שביבנה
אלא מעלין אותו בבית דין הגדול שבירושלים ומשמרין
אותו עד הרגל וממיתין אותו ברגל שנאמר וכל העם
ישמעו וייראו דברי רבי עקיבה ר' יהודה אומר אין
מענין את דינו של זה אלא ממיתין אותו מיד וכותבין
ושולחין בכל המקומות איש פלוני בן איש פלוני נתחייב
מיתה בבית דין :

דף נה, ב פרק יא הלכה ד גמרא חברייא בשם רבי יוחנן
דודים דברי סופרים לדברי תורה וחביבים כדברי תורה
וחיכך כיון הטוב. שמעון בר בא בשם ר' יוחנן דודים
דברי סופרים לדברי תורה וחביבים יותר מדברי תורה
כי טובים דדיך מיין. ר' בא בר כהן בשם ר' יודה בר
פזי תדע לך שדברי סופרים חביבין מדברי תורה שהרי
רבי טרפון אילו לא קרא לא היה עובר אלא בעשה ועל
ידי שעבר על דברי בית הלל נתחייב מיתה על שם ופורץ
גדר ישכנו נחש. תני ר' ישמעאל דברי תורה יש בהן
איסור ויש בהן היתר יש בהן קולים ויש בהן חומרין
אבל דברי סופרים כולן חומרין תדע לך שהוא כן דתנינן
תמן האומר אין תפילין לעבור על דברי תורה פטור
חמש וטוטפות להוסיף על דברי סופרים חייב. א"ר
חיננא בריה דר' אדא בשם ר' תנחום בר חייה חמורים
דברי זקינים מדברי נביאים דכתיב אל תטיפו יטיפון
וכתיב אטיף לך ליין ולשכר וגו'. נביא וזקן למה הן
דומין למלך ששלח שני

דף נו, א פרק יא הלכה ד גמרא פלמנטרין שלו למדינה
על אחד מהן כתוב אם אינו מראה חותם שלי
וסמנטורין שלי אל תאמינו לו ועל אחר כתוב אע"פ
שאינו מראה לכם חותם שלי וסמנטורין שלי תאמינו

לו. כך בנביא כתיב ונתן אליך אות או מופת ברם הכא על פי התורה אשר יורוך התורה אמרה ארבע טוטפות של ארבע פרשיות עשאן חמש טוטפות של ארבע פרשיות חייב. ר' בא ר' יוחנן בשם ר' הושעיה אינו חייב עד שיורה בדבר שעיקר מדברי תורה ופירושו מדברי סופרים כגון הנבילה כגון השרץ שעיקרן מדברי תורה ופירושן מדברי סופרין. א"ר זעירא לעולם אינו חייב עד שיכפור ויודה בדבר שעיקרו מדברי תורה ופירושו מדברי סופרין כגון נבילה וכגון שרץ שעיקרן מדברי תורה ופירושן מדברי סופרין והוא שיגרע ויוסיף בדבר שהוא מגרע והוא מוסיף זחלין אפוי דרב הושעיה א"ל צריך לך שחק לך. לא צריך לך הפליג עלך. תלת עשר שנין עבד עלול קומי רביה דלא צריך ליה. ר' שמואל בשם רבי זעירא אילו לא דייו אלא שהיה מקביל פני רבו שכל המקביל פני רבו כאילו מקבל פני שכינה. התיב ר' ברכיה והא תנינן גופה של בהרת כגריס הקלקי מרובע אמר רבי אבמרי מאן דאמר הכן. התיב ר' בא בר ממל והא תאני שתי פרשיות שבמזוזה א"ל היא תפילין היא מזוזה.

דף נו,ב פרק יא הלכה ד גמרא התיב רב המנונא והא תני בציצית ארבע אצבעות של ארבעה חוטין עשאן שלש אצבעות של ארבעה חוטין. א"ל גרע ולא הוסיף. התיב ר' חגיי קומי ר' יוסי והא תני שליש לרביכה שליש לחלות שליש לרקיקים שילשן שליש לרביכה שליש לחלות שליש לרקיקים. א"ל מיגרע מן הרביכה ומוסיף על החלות ועל הרקיקין:

דף נו,ב פרק יא הלכה ה משנה ונביא השקר והמתנבא מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו אבל הכובש על נבואתו והמוות על דברי נביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתתו בידי שמים שנאמר אנכי אדרוש מעמו:

דף נו,ב פרק יא הלכה ה גמרא המתנבא מה שלא שמע כצדקיה בן כנענה ומה שלא נאמר לו כחנניה בן עזור. רבי יהושע בן לוי אמר חנניה בן עזור נביא אמת

היה אלא שהיה לו קיבוסט והיה שומע מה שירמיה מתנבא בשוק העליון ויורד ומתנבא בשוק התחתון. אמר חנניה בן עזור כל סמא דמילתא לא דא היא אלא לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקוד אתכם. וכל ימיו של מנשה אינן אלא חמשים וחמש שנה צא מהן עשרים שנה שאין בי"ד של מעלה עונשין וכורתים ושתים של אמון ושלשים ואחד של יאשיה הדא היא דכתי' ויהי השנה ההיא בראשית ממלכת צדקיהו מלך יהודה בשנה החמישית בחדש החמישי אמר אלי חנניה בן עזור הנביא אשר מגבעון בית ה' לעיני הכהנים וכל העם לאמר כה אמר ה' אלהי צבאות אלהי ישראל לאמר שברת את עול מלך בבל בעוד שנתים ימים אני משיב אל המקום הזה את כל כלי בית ה' אשר לקח נבוכדנצר מלך בבל מן העיר הזאת ויביאם בבל. אמר לו ירמיה את אומר בעוד שנתים ימים אני משיב וגו' ואני אומר שנבוכדנצר בא ונוטל את השאר בבלה יובאו ושמה יהיו וגו'. אמר לו תן סימן לדבריך. א"ל אני מתנבא לרעה ואיני יכול ליתן סימן לדברי שהקב"ה אומר להביא רעה ומתנחם. ואתה מתנבא לטובה את הוא שאת הוא צריך ליתן סימן לדבריך. אמר לו לאו את הוא שאת צריך ליתן סימן לדבריך. אמר לו אין כיני הרי אני נותן אות ומופת באותו האיש השנה ההיא הוא מת כי סרה דבר על ה' והות ליה כן וימת חנניה הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי. שנת אחרת היתה ותמר הכין. אלא מלמד שמת בערב ראש השנה וצוה את בניו ואת בני ביתו להסתיר את הדבר שיוציאוהו אחר ראש השנה בשביל לעשות נבואתו של ירמיה שקר: והכובש על נבואתו. כיונה בן אמיתי. א"ר יונה יונה בן אמיתי נביא אמת היה את מוצא בשעה שאמר לו הקב"ה קום לך אל נינוה העיר הגדולה וקרא עליה כי עלתה רעתם לפני. אמר יונה יודע אני שהגויים קרובים תשובה הן והריני הולך ומתנבא עליהם והם עושין תשובה והקב"ה בא ופורע משונאיהן של ישראל ומה עלי לעשות לברוח ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה'

וירד יפו וימצא אניה באה תרשיש ויתן שכרה וירד בה וגו' :

דף נז, א פרק יא הלכה ה גמרא והמוותר על דברי הנביא. כעידו החוזה. א"ר שמואל בר רב יצחק זה אמציה כהן בית אל. א"ר יוסי פיתפותי בצים היו שם ואיזה זה זה יהונתן בן גרשום בן מנשה. את מוצא בשעה שבא דוד ומצאו שהוא עובד ע"ז אמר לו אתה בן בנו של אותו הצדיק ואת עובד ע"ז אמר לו מסורת בידי מאבי אבא מכור עצמך לע"ז ולא תצטרך לבריות. אמר לו חס ושלוס לא אמר לך כן אלא מכור עצמך לעבודה שהיא זרה לך ואל תצטרך לבריות. כיון שראה דוד שהיה הממון חביב עליו מינהו קומוס תיסוורין על בית המקדש הוא הוא דכתיב ושבואל בן גרשום בן מנשה נגיד על האוצרות. שבואל ששב לאל בכל כחו נגיד על האוצרות שמונהו קומוס תיסוורין על האוצרות. חברייה בעון קומי רבי שמואל בר נחמן כומר לעבודה זרה והאריך ימים אמר לון על שהיתה עינו צרה בע"ז שלו. ומה היתה עינו צרה בע"ז שלו הוה בר נש מייתי ליה תור או אימר או גדי לע"ז וא"ל פייסיה עלי והוא א"ל למה וכי מה מועילה לך אינה אוכלת ואינה שותה ולא מטיבה ולא מריעה והוא א"ל היך נעביד והוא א"ל איזל ואייתי לי חד פינד דסולת ועשר ביעין עלוי ונא מפייס ליה עלך כיון דהוא אזל ליה הוה אכיל לון. אתא חד בר פחין וא"ל כן. א"ל אם אינה מועילה כלום מפני מה את עביד הכא א"ל בגין חיי. מתיבין לר' שמואל בר נחמן והא כתיב עד יום גלות הארץ אמר לון כיון שמת דוד ועמד שלמה והחליף את כל סנקליטין שלו חזר לקילקולו: ונביא שעבר על דברי עצמו. כחבירו של מיכה. הדא היא דכתיב ונביא אחד זקן יושב בבית אל ויבא בנו ויספר לו את כל המעשה אשר עשה איה האלהים וגו' ויאמר להם אביהם אי זה הדרך הלך וגומר ויאמר אל בניו חבשו לי את החמור וגו' וילך אחרי איה האלהים וימצאהו יושב תחת האלה וגו' ויאמר לך אתי הביתה ואכל לחם

ויאמר לא אוכל לשוב וגוי עד ויאמר לו גם אני נביא כמוך ומלאך דבר אלי בדבר ה' לאמר וגוי עד ויאכל לחם וישת מיס כיחש לו. מה הוא כיחש לו שיקר ביה. ויהי הם יושבים על השולחן ויהי דבר ה' אל הנביא אשר השיבו אשר הושב אין כתיב כאן אלא אשר השיבו והרי הדברים קל וחומר ומה אם מי שהאכיל את חבירו לחם שקר זכה שנתייחד עליו הדיבור המאכיל את חבירו לחם אמת על אחת כמה וכמה. כתיב ואיש אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר ה' וגוי. ויאמר לו יען אשר לא שמעת בקול ה' הנך הולך מאתי והכך האריה וילך מאתו וימצאהו האריה ויכהו. וימצא איש אחד ויאמר הכני נא ויכהו וגוי. וילך הנביא ויעמד למלך על הדרך ויתחפש באפר על עיניו ויהי המלך עובר והוא צעק אל המלך וגוי ויהי עבדך עשה הנה והנה וגוי וימהר ויסר את האפר מעל עיניו וגוי ויאמר לו כה אמר ה' יען אשר שלחת את איש חרמי מיד והיתה נפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו. וכתוב ויגש איש האלהים ויאמר כה אמר ה' ולמה ויאמר ויאמר שני פעמים אלא באמירה הראשונה אמר לו אם בא בן הדד מלך ארם תחת ידך אל תחוס עליו ואל תחמול עליו ובאמירה השנייה אמר לו יען אשר שלחת את איש חרמי וגוי. כמה מצודות וחרמים עשיתי לו עד שמסרתיו תחת ידך ושלחתו והלך בשלום. לפיכך והיתה נפשך תחת נפשו ועמך תחת עמו. את מוצא בשעה שיצאו ישראל למלחמה לא מת מכולם אלא אחאב מלך ישראל בלבד והדא היא דכתיב ואיש משך בקשת לתומו וידך את מלך ישראל בין הדביקים ובין השיריין ויאמר לרכבו הפוך ידך והוציאני מן המחנה כי החליתי. ומה אני מקיים ועמך תחת עמו ר' יוחנן בשם ר"ש בן יוחי אותה הטיפה שיצאת מאותו צדיק כיפרה על כל ישראל:

דף נז, א פרק יא הלכה ו משנה המתנבא בשם ע"ז
ואומר כך אמרה ע"ז אפילו כיוון את ההלכה לטמא את הטמא ולטהר את הטהור הבא על אשת איש כיון

שנכנסה לרשות הבעל מן הנישואין אע"פ שלא נבעלה
הבא עליה הרי זה בחנק וזוממי בת כהן ובועלה הא כל
הזוממין מקדימין לאותה המיתה חוץ מזוממי בת כהן
ובועלה:

דף נז, א פרק יא הלכה ו גמרא א"ר יוסי בן חנינה הכל
היה בכלל לא תענה ברעך עד שקר. יצא לידון בין באות
בין במופת בין בע"ז בין בשאר כל המצות אלא שע"ז
בין שנתכוון לעקור את כל הגוף

דף נז, ב פרק יא הלכה ו גמרא בין שלא נתכוון לעקור
את כל הגוף דברי רבי שמעון פוטרין אותו. ודברי
חכמים סוקלין אותו. אבל בשאר כל המצות דברי
חכמים סוקלין אותו ודברי רבי שמעון יבין ליה
פיונטייה. והנביא שנתנבא בתחילה אם נתן אות
ומופת שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו. שני נביאים
שנתנבאו כאחת שני נביאים שנתנבאו בכרך אחד רבי
יצחק ורבי הושעיה חד אמר צריך ליתן אות
ומופת. וחרנא אמר אינו צריך ליתן אות ומופת. מתיב
מאן דאמר צריך למאן דאמר אינו צריך והא כתיב
ויאמר חזקיהו אל ישעיהו מה אות. אמר ליה שנייא
היא תמן דו עסק בתחיית המתים יחיינו מיומים ביום
השלישי יקימנו ונחיה לפניו. א"ר יהודה בן פזי לא סוף
דבר לחופה אלא אפילו לבית שיש בו חופה בעיא הדא
מילתא. טריקלין וקיטון חופה וקיטון נכנסה
לטריקלין. ליידא מילה ר' יוחנן אמר ליורשה ריש
לקיש אמר להפר נדריה. א"ר זעירא אע"ג דרשב"ל
אמר להפר נדריה מודה שאינו מיפר לה עד שתיכנס
לחופה. אמר רב הונא קרייא מסייע לרשב"ל לזנות
בית אביה פרט שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל שלא
תהא בסקילה אלא בחנק. כיוצא בהם בשריפה היא
והן בשריפה כיוצא בהן בסקילה היא והן בסקילה
כיוצא בהן בחנק היא והן בחנק: